16 OLDAL

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal
SZUBOTICA
ZMAJ JOVIN TR

Ára 1½ dinár

Előfizetési ár belföldön
negyedévre 165 dinár
egy hónapra 55 dinár

Megjelenik
minden nap, hétfőn és
ünnep utáni napokon is

XXXI. ÉVFOLYAM | SZUBOTICA, 1930. JANUAR 3. PÉNTEK | 3. SZÁM

BUDAPEST I., Menesá

Tardieu szigoritani akarja a Kellog-paktumot

Amerika el'enzi a paktum módositását

Newyorkból jelentik: A »Newyork Herald« értesülése szerint a Fehér Házhoz közelálló körök ugy tudják, hogy *Tardieu* francia miniszterelnök a Kellog-paktum módositásának tervével foglalkozik. Tardieu a hágai konferencia után Londonba utazik, ahol együtt lesz *Simpson* amerikai külügyi államtitkárral és vele akarja megbeszélni a tervezett módositást. Tardieuxnak az a terve, hogy a Kellog-paktumot aláiró hatalmak a szerződésbe iktassanak egy uj sitást. Tardieunak az a terve, hogy a Kellog-paktumot aláiró valamennyi hatalom kötelezze magát, hogy közös diplomáciai akciót kezd az ellen az állam ellen, amely a másikkal szemben támadó háborut folytat.

A *Newyork Herald* értesülései szerint Tardieu javas'atai nem találnak minden tényezőnél he'yeslésre. *Borah* szenátor és más neves amerikai külpolitikusok egyöntetüen ugy nyilatkoznak, hogy a Kellog-paktumon ezidőszerint semmiféle módositást nem szabad eszközölni.

Péntek délután nyitják meg a hágai konferenciát

Valamennyi érdekelt állam delegátusa Hágába érkezett

Párisból jelentik: *Jaspar* belga miniszterelnök a második hágai konferencia elnöke pénteken délután öt órakor nyitja meg a hágai konferenciát. A konferencia első napjait kétségtelenül a nyugati jóvátétellel összefüggő kérdések töltik ki. Minthogy a Németországgal szemben alkalmazandó esetleges szankciók és a jóvátételi nemzetközi bank ügyében az érdekelt hatalmak között nem jött létre megegyezés, körülbelül szerdáig ezekkel a kérdésekkel foglalkozik a konferencia. A keleti jóvátétel letárgyalására eszerint csak jövő hét közepe táján kerülne sor. Felmerült azonban az a terv is, hogy két kérdést, a keleti és nyugati jóvátételt párhuzamosan tárgyalják. Ebben a tekintetben döntés még nem történt. Valószinü, hogy a tárgyalások megkezdése előtt bizalmas magánbeszélgetések során igyekeznek a vitás kérdéseket tisztázni.

Briand csak szombatig marad Hágában és szombaton este elutazik onnan Genfbe, ahol január 13-ikán megkezdődik a Népszövetség ülése. A hágai konferenciát tehát január 13-ikáig be kell fejezni.

A hágai konferencia delegátusai az érdekelt államokból már elutaztak Hágába. Elsőnek a lengyel delegáció érkezett meg, de uthan van Hága felé már az angol delegáció is, amelyet *Snowden* pénzügyminiszter és *Graham* kereskedelmi miniszter vezetnek. Az osztrák és a magyar delegációk csütörtökön utaztak el Hágába.

A párisi *Exelsior* a hágai konferenciával kapcsolatban azt irja, hogy a magyar miniszterelnök hágai utazása azt bizonyitja, hogy a keleti jóvátételi kérdésben nincs kizárva a kompromisszum lehetősége. A megegyezés létrejötte Magyarországnak is érdeke, mert a hágai konferencia könnyen tulteszi magát a magyar ellenálláson s akkor Magyarország ismét pénzügyi gyámság alá kerül és elzárják a Nemzetközi Bank által adandó nagyösszegü jóvátételi kölcsöntől.

A magyar kormánynak a hágai konferencián tanusitandó magatartása élénken foglalkoztatja prágai hivatalos köröket is. *Osusdsky* párisi csehszlovák követ egyik lapban cikket irt a keleti jóvátételi kérdésről s kifejti, hogy Magyarország tudatosan támadja a csehszlovák földbirtokreformot, amely a csehszlovák köztársaság alkotmányának legfőbb oszlopa. A trianoni szerződés 255-ik szakasza esetleg jogot ad Magyarországnak, hogy kártéritést követeljen azok részére, akik a földbirtokreform következtében birtokaikat elvesztették. Ez a szakasz lehetővé teszi, hogy Magyarország a csehszlovák köztársaságnak kárt okozzon, azonban kétségtelen, hogy ugyancsak a trianoni szerződés 235-ik szakasza jogot ad a csehszlovák köztársaságnak, hogy kártéritést követeljen az 1919. évben történt betörésből származó károsodásáért, mert Magyarországot hivatalosan az akkori kommunista kormány képviselte s a kommunista csapatok a kormány utasitására törtek be Csehszlovákiába.

Nyolcvanra emelkedett a skóciai mozitüz áldozatainak száma

A katasztrófa gyászba boritotta egész Angliát

Londonból jelentik: A skóciai Paisly városában Szilveszter napján — mint már ismeretes — borzalmas szerencsétlenség játszódott le az egyik moziban, ahol a délelőtti órákban gyermekelőadást tartottak. Az előadáson több száz gyermek vett részt, amikor hirtelen tüz ütött ki a moziban. A gyermekek között óriási pánik tört ki, mert a terem pillanatok alatt fojtó füsttel telt meg. A kisgyermekek rémüiten futottak a kijáratokhoz, amelyek előtt óriási tumultus támadt. A vadul menekvő gyermekek egymást tépték és halomban feküdtek a kijáratok előtt. Az ajtók szerencsétlenségre befelé nyiltak és ez volt az oka annak, hogy olyan kevés gyermek jutott ki épségben.

Közel kétszáz sebesült gyermeket szállitottak a kórházba. A gyermekek közül *nyolcvanan részben átszállitás közben, részint pedig a kórházban meghaltak.* A kórház és a mozi előtt szivettépő jelenetek játszódtak le, amikor sok szülő a halott gyermekek között ráakadt saját gyermekére.

A városka összes orvosai önfeláldozással siettek a sebesült és ájult gyermekek segitségére. A gyermekek elszállitására nem állt rendelkezésre elegendő kocsi és igy a közuti vasuti kocsikban szállitották a gyermekeket a moziból a kórházba.

A szörnyü katasztrófa egész Angliában a mély gyászt keltette és nagyon sok helyen nem tartották meg az előre tervezett szilveszteri mulatságokat.

A városka majdnem valamennyi házának halottja, vagy gyásza van. A város hatvan lelkésze bejelentette, hogy ingyenesen közreműködik a temetésen. Minden gyászházban külön istentiszteletet tartanak. A gyász jelében az üzletek zárva vannak. A városban ugyszólván minden forgalom szünetel. A városi tanács tagjai házról-házra járnak, hogy személyesen fejezzék ki az elhunytak hozzátartozóinak részvétüket.

A kórházban még hussonhárom gyermeket ápolnak, ezek közül kettőnek a sorsa válságos

A megejtett vizsgálat pontosan megállapitotta a katasztrófa okát. A tüzet nem a filmtekercs robbanása okozta, hanem egy rosszul szigetelt gázcső, amelyből gáz szivárgott ki és ez gyulladt meg és robbant fel a vetitő kamrából kirobbanó elektromos szikrától.

A kórház egyik orvosa, akinek szeme előtt egy félórán belül harminc gyermek halt meg, akik közül a legkisebb hároméves volt, a legnagyobb még nem töltötte be a tizennégy évet, a látványtól olyan sulyos lelki depressziót kapott, hogy el kellett távolitani a kórházból, mert attól tartottak, hogy megőrül.

A katasztrófa gyászba boritotta egész Angliát és György király, a királyné és Macdonald miniszterelnök részvéttáviratot intéztek Paisly város tanácsához.

Végetért az indiai nemzeti kongresszus

Az állami igazgatásban müködő indiai politikusok lemondtak tisztségükről

Londonból jelentik: Lahoreból érkezett jelentés szerint a pánindiai kongresszus véget ért. A kongresszus utolsó ülésén határozati javaslatot fogadtak el, amely kimondja, hogy a független India nem vállalja az idegen közigazgatás által csinált államadósságokat és nem tartja összeegyeztethetőnek, hogy ezeket az adósságokat kifizesse.

Neru elnök zárószava után lelkesen éltették a szabad Indiát és a kongresszus résztvevői állandóan ezt kiáltották:

— Üdv hazánknak, Indiának!

A kongresszus határozatának megfelelően több politikus, aki az államigazgatásban bármilyen tisztséget vállalt, lemondott erről a tisztségről.

A világ minden részéből üdvözlő táviratok érkeztek a kongresszus elnökségéhez. Többek között táviratot küldött az angol munkásság is a lahorei nemzetgyüléshez és ebben a táviratban felhivja Indiát, hogy tegye komoly megfontolás tárgyává a londoni konferenciára szóló meghivást.

A noviszadi Kraljica Maria uton épül fel a báni palota

Noviszadról jelentik: *Strupl* Sztankó báni tanácsos csütörtökön délelőtt fél kilenc órára ankétet hivott össze a létesitendő báni palota épitése ügyében. Az ankéten dr. *Nenadovics Jován* kórházi főorvos, a noviszadi kulturszövetség elnöke, *Plavsics* Nikola városi müszaki tanácsos, *Cvefics* Milán, a noviszadi épitésügyi igazgatóság mérnöke és *Jankovics* Alekszandar, a noviszadi épitésügyi igazgatóság müépitésze vettek részt.

Strupi Sztankó báni tanácsos ismertette a megjelentekkel a báni hivatalnak azt a tervét, hogy Noviszadon arra alkalmas helyen báni palotát szándékozik épiteni, amelynek munkálatait még a tavasszal megkezdenék.

Plavsics Nikola városi müszaki tanácsos az értekezlet lefolyásáról a *Napló* munkatársának a következőket mondotta:

— A báni palota elhelyezésére több terv merült fel. Igy szóba került a Kraljica Mária-ut főtéri bejáratától jobbra, a Matica Szrpszka épülete mögötti és közvetlen az ut mentén levő két blokk, amelyek közül az egyiket a város fenntartotta magának az uj városháza épületének céljaira, mig a másikat a postaminisztérium vette meg annakidején a Noviszadon létesitendő uj postaigazgatósági palota számára. A másik terv szerint a báni palota közvetlenül az uj közuti hidtól balra, az egészségügyi palotával szemben kapna elhelyezést, mig a harmadik terv szerint az uj báni palotát a törvényszék és a tisztiotthon közötti területen épitenék fel. A bizottság egyhangulag ugy döntött, hogy a Kraljica Mária-ut mentén levő két blokkot fogja erre a célra javasolni. A báni palotának háromszázötven szobára lesz szüksége. Az udvar részére is lesznek lakosztályok a báni palotában arra az esetre, ha a királyi család valamelyik tagja átmenetileg Noviszadon időzik. Ugyancsak itt rendezik be a bán és segédbán lakását. A bizottság elhatározta, hogy szombaton délelőtt tizenegy órakor ujabb ülésre jön össze

Antifasiszták felakarták robbantani az olasz népszövetségi delegációt

A párisi rendőrség ártalmatlanná tette az összeesküvőket

Párisból jelentik: A párisi rendőrség kedden délután letartóztatott három olaszt, akik ellen az a gyanu merült fel, hogy

bombamerényletet akartak elkövetni az olasz népszövetségi delegáció ellen.

A letartóztatás körülményeit a párisi rendőrség legnagyobb titokban tartotta és a letartóztatottak neveit sem hozta nyilvánosságra. Csütörtökön kiderült, hogy a letartóztatottak a következők: *Parciani* volt képviselő, a *Corriera della Sera* volt szerkesztője, *Beppo Giavello* a Párisban tartózkodó antifasiszták egyik vezetője és *Tardelli* volt szocialista képviselő.

A letartóztatottak lakásán hét kilogram robbanóanyagot és igen sok gyujtózsinórt találtak.

Megállapitották, hogy a három letartóztatott *szoros összeköttetést tartott fenn egy Derosa nevü diákkal, aki néhány hónappal ezelőtt Bruxellesben az olasz trónörökös ellen kisérelt meg merényletet*, továbbá *Bernieri* ismert olasz anarchistavezérrel, akit merénylettervek miatt nemrégiben Párisban letartóztattak.

Az összeesküvőknek az volt a tervük, hogy január 15-ikén

a népszövetségi olasz delegáció tagjai ellen merényletet követnek el, továbbá bombamerényletet akartak elkövetni Maria Jose belga herczegnő, az olasz trónörökös menyasszonya ellen

és fel akarták robbantani azt a vonatot, amelyik a belga királyi párt vitte volna az olasz trónörökös esküvőjére.

Minden jel arra vall, hogy a párisi rendőrség nagyszabásu összeesküvésnek jött a nyomára és további letartóztatások várhatók.

A piaci helypénztarifa revizióját kérik a szuboticai mezőgazdák

A tej piaci értékének tiz százalékát kell leróni helypénz cimén

Január elsején lépett életbe a piaci helypénzről szóló városi szabályrendelet, amelyet az elmult évben szavazott meg a városi képviselőtestület. A szabályrendeletet néhány nappal ezelőtt hagyta jóvá a pénzügyminisztérium és a városi tanács elhatározta, hogy azt ujévkor már életbe is lépteti. A szabályrendelet egyes cikkek után lényegesen felemeli a helypénzeket és ez a körülmény nagy visszatetszést keltett az érdekeltek körében.

A szabályrendelethez mellékelt tarifális rész szerint a következő helypénzeket kell fizetni:

Ló, szarvasmarha, vagy öszvér után tiz dinár, eladás után ujabb tiz dinár. Szamár, sertés, csikó után tiz dinár, eladás után ujabb öt dinár. Tizenöt kilós malac után darabonként három dinár, eladás után ujabb három dinár. Liba, kacsa, pulyka és más nagyobb szárnyas után, valamint vadszárnyasok és nyul után darabonként két dinár helypénzt kell fizetni. Apró csirkék, kacsák, helypénze huszonöt para. A száraz és nyers hus, háj és szalonnaárusok, halkereskedők, sajt, vaj és más tejtermékárusok öt dinárt, tejárusok pedig három dinárt fizetnek az elfoglalt helyért négyzetméterenkint. Abban az esetben, ha a tejet széthordják magánházakhoz, száz literenként harminc dinárt tartoznak az elárusitók fizetni. Nagy állatok nyers vagy száraz bőreiért darabonként tiz dinárt, apróbb állatok bőreiért darabonként két dinár helypénzt kell fizetni. Az ipari, házi vagy gyári termékek árusitói négyzetméterenként öt dinárt, a zsibárusok négyzetméterenként két dinárt fizetnek. A gyümölcs- és déligyümölcskereskedők négyzetméterenként három dinárt fizetnek és ha áruikat széthordják, száz kilogram után tiz dinárt kötelesek leróni. Ugyanennyit fizetnek a pékek és péksüteményárusok is. Egy kocsirakomány után a helypénz tiz dinár. A fel nem sorolt élelmicikkek és más állati és mezőgazdasági termékek helypénze egy négyzetméterre három dinár. A limonádé-, cukorka- és bozaárusok személyenként öt dinárt fizetnek. Kocsi után tiz dinárt, kézikocsi után két dinárt, autó, aratógép, vagy traktor után harminc dinárt, motorbicikli után tiz, bicikli után pedig öt dinárt kell leróni. Lacikonyhák, hinták, panorámák, fényképészek, körhinták, céllövők, cirkuszok és más vásári mutatványosok az elfoglalt terület után négyzetméterenként öt dinár helypénzt fizetnek. Azok a kisiparosok, akik házról-házra járnak, (mint például üvegesek, órások, bádogosok) személyenként öt dinárt fizetnek helypénz cimén. Országos vásárok alkalmával kétszeres helypénzt kell fizetni.

Miután az eddigi helypénz lényegesen kevesebb volt, már csütörtökön sokkal kisebb számban vonultak fel a szokottnál a piaci árusok.

Vidakovics Antun földbirtokos, képviselőtestületi tag csütörtökön délelőtt felkereste hivatalában *Osztojics* Szelimir polgármestert és beszámolt a földmüves osztály kivánságairól. Előadta, hogy a helypénzzel főleg a törpebirtokosokat terhelték meg, akiknek száz liter tejért, amelynek értéke háromszáz dinár, harminc dinárt kell helypénz cimén fizetni, mig egy kocsirakomány buza után, amelyért kétezer dinárt kap a földbirtokos, csak tiz dinár a helypénz. A helypénz tarifa több hasonló aránytalanságaira mutatott még rá a városi képviselő és kérte a polgármestert, hogy vegye revizió alá ezt a kérdést. Városházi körökben nagy érdeklődéssel várják a polgármester erre vonatkozó döntését.

A tudomány és a bün harca

Tehetetlen az igazságszolgáltatás a tudósgyilkosokkal szemben

Vannak büntettek, melyek előtt tehetetlenül áll az igazságszolgáltatás. Ezek azok, melyekben a tudomány hatalmas fegyvere szerepel. Egy orvosnak, bakteorológusnak, vegyésznek borzalmas eszközei vannak a felderithetetlen bünök elkövetésére. Mi sem könnyebb, mint áldozatukat megfertőzni valamely halálos betegség csiráival.

A vegyész csalhatatlan biztonsággal mutatja ki a mérget, ha még oly csekély mennyiségben is van jelen. De a vegyészet tudománya számos olyan rettentő mérget ismer, mely ma még felismerhetetlen és amelyeket kimutatni nem lehet. Ha tehát a bünös ilyen méreggel követi el büntettét, akkor kiderithetetlen a bün.

Szerencse, hogy ezek a mérgek és baktériumok csakis a vele dolgozó tudósok számára hozzáférhetőek, ezek pedig nagy intelligenciájuknál fogva csak ritkán tévednek a bün ösvényére.

A vetélytársak rémes bosszuja

Évekkel ezelőtt egy németországi egyetem egyik zseniális fiatal assziszstense hirtelen megbetegedett. A lótakonykór borzalmas tünetei jelentkeztek rajta: menthetetlen volt. Miután a megelőző napokon a kór csiráival is foglalkozott, mindenki, sőt ő maga is saját vigyázatlanságának tulajdonitotta a szerencsétlenséget. Az egész tudományos világ részvéte kisérte sirjáig a tudomány martirját. Sok évvel később egyik egyetemi tanár boncolás közben megsértette az ujját és mire észrevette, késő volt. A vérmérgezés rettentő kinjai közepette, halálos ágyán tett vallomásában azután elmondotta, hogy *asszisztens korában tehetségesebb vetélytársát féltékenységből, irigységből ettette láb alól.* Amikor az egy pillanatra távozott dolgozóasztalától, ő egy kis borlopóhoz hasonló üvegszerszámot, mellyel kollégája éppen dolgozott, felső végével bemártott egy kis edénybe, melyben a lótakonykór csirái voltak. A szerencsétlen, amikor visszatérve folytatta munkáját, nem sejtette, hogy *az ajkai közé vett kis üvegszerszámmal együtt a halált szivta be.*

A borzalmas büntény a tanár önkéntes vallomása nélkül soha sem került volna ki.

Örökség a holttesteken keresztül

Még borzalmasabb egy Simpson nevü szanfranciskói orvos rémtette, akinek dusgazdag anyósa egy nap váratlanul megbetegedett, sulyos mérgezés tünetei között és rövid betegség után meghalt. Hatalmas vagyona leányára, Simpson nejére maradt. *Elrendelték a boncolást, amely azonban csupán ételmérgezést tudott megállapitani.* Alig néhány hónap multva hasonló körülmények között elhunyt Simpson nejének első házasságából származó leánya. A leggondosabb vizsgálat ujra ételmérgezést állapitott meg. Félév multva Simpsonné is megbetegedett és bár halálos ágyán ő maga is férjét gyanusította, akit a nő halála után le is tartóztattak, a vizsgálat mégsem állapitott meg semmi gyanusat és Simpsont szabadon kellett kocsátani. Simpson ezek után nyolc évig egyedül élvezte a reá maradt hatalmas vagyont, amikor gyomorrákban megbetegedett. A halál közeledtére önvád és lelkiismeretfurdalásai közepette vizsgálóbirót kéretett magához és vallott A törvényszéki vegytan sokat tanult ebből az esetből, mert kiderült, hogy az elvetemedett ember *a hullaméreghez hasonló ugynevezett mérges lehérnyékkel követte el sorozatos büntényeit.* Ezeket a halál után pár órával fellépő hullamérgektől nem lehetett megkülönböztetni s igy maradt megtorlatlan az örökség utjából félretett áldozatok halála.

A folyékonnyá változott hulla

Különös módját választotta egy magdeburgi munkás megunt szeretője eltüntetésének. Az eltünt nő nyomai kétségtelenül a munkás lakására vezettek. Egy váratlanul megtartott házkutatás kétségtelen bizonyitékát adta, hogy a nő tényleg ott is járt, mert *a pincében levő hatalmas főzőüstben megtalálták gyüjteményét, ruhája néhány gombját és egy jellegzetes broszüjét,* melyek azonban különös barna patinával voltak bevonva. Hosszas vallatás után a bünös megtört és bevallotta rémtettét: a megunt nőt, miután vele szakitani nem tudott, egyszerüen *megfojtotta és hullájából szappant főzött, amelyet a csatornába öntött.* Csupán két felismerhetetlen csontszilánk maradt vissza, minden egyéb feloldódott, csupán a fémanyagok maradtak az üst fenekén, amelyek elkerülték a figyelmét és bünténye kideritésére vezettek.

Kommunista lap indult meg Londonban

A polgári pártok erélyes lépéseket követelnek a szovjet ellen

Londonból jelentik: Ujév napján »Daily Worcer« cimen kommunista napilap indult meg Londonban, ahol eddig a kommunista törekvéseknek nem állott sajtóorganum rendelkezésére. A lap első számában harcot hirdet az angol munkáskormány ellen és a gyarmatok teljes függetlenségét követeli.

A polgári lapok rámutatnak arra, hogy az uj lap a moszkvai kormány pénzügyi hozzájárulásával indult meg és ezáltal Oroszország szerződésszegést követett el Angliával szemben, mert a diplomáciai viszony felvételekor arra kötelezte magát, hogy sem Angliában, sem pedig a dominiumokban nem folytat kommunista propagandát A lapok azt követelik Hendersontól, hogy erélyesen tiltakozzék Moszkvában a szerződésszegés miatt.

Halálos szerencsétlenség a Száván

Egy gazdátlan dereglye összeütközött egy csónakkal, amelynek utasai a vizbe estek

Oszijekről jelentik: Borzalmas szerencsétlenség történt Sztara-Gradiska közelében a Száva és a Strug folyócska torkolatánál. Egy gazdátlan dereglye összeütközött egy kis csónakkal, amelyet felboritott. A csónak utasai a vizbe estek és egyikük eltünt a hullámok között.

A szerencsétlenség áldozata *Margaletics* Dusán gradiskai sertéskereskedő, aki naponta szállitott át csónakokon sertéseket a Száván. Legutóbb egy sertésszállitmánnyal indult utnak Uskok falu irányába és a csónakon magával vitte kilencéves leánykáját is. Már elérték a Strug folyócska torkolatát, ahol az olvadás következtében megduzzadt viz hatalmas örvényt idézett elő és itt egy gazdátlan dereglye került utjukba. A dereglye nagy sebességgel közeledett a csónak felé, de Margaletics azt hitte, hogy a dereglyén vannak emberek, akik kormányozni fognak. Igy történt azután, hogy a csónak már nem tudott kitérni a dereglye elől és az összeütközés megtörtént. Az összeütközés következtében a csónak derékben kettétört és Margaletics kislányával, valamint a sertések a vizbe estek. Élethalál küzdelem folyt le a jéghideg vizben. Margaletics mindenáron arra törekedett, hogy kisgyermekét megmentse és sikerült is hajánál fogva a már elmerült gyermeket felszinre emelni. Közben annyira elfogyott az ereje, hogy a gyermeket már nem birta tartani. Ekkor egy uszó deszka került közelébe, mire azt a gyermek alá húzta, ugyhogy a kisgyermek megkapaszkodott, mig ő a következő pillanatban eltünt a hullámok között és többé nem is került felszinre. A kisgyermeket, aki görcsösen kapaszkodott a deszkába, több mint egy kilométerre sodorta magával a viz, amikor a partról észrevették és segitségére mentek. Teljesen átfagyva emelték ki a vizből, nyomban kórházba szállitották, ahol később visszanyerte eszméletét és jobban lett.

A szerencsétlenül járt kereskedő holttestét még nem találták meg

A báni hivatal huszonnégy órán belül minden utlevélkérvényt elintéz

A báni hivatalok munkaprogramja

Novíszadról jelentik: Január elsején a báni hivatalok teljes rendben megkezdték működésüket. Valamennyi osztály befejezte szervezkedését és valamennyi hivatal megkezdte aktiv munkáját. A *Napló* munkatársa ebből az alkalomból felkereste az osztályfőnököt, hogy a báni hivatalok munkaprogramjáról és működéséről felvilágositást kérjen.

Kraszojevics Janitije, a közigazgatási osztály főnöke a következőket mondotta:

— *Az utleveleket most már a lehető leggyorsabban intézzük el.* Az első napokban elhalmoztak bennünket ezzel a munkával és a szükséges munkaerők hiányában nem tudtuk a kellő gyorsasággal meghozni végzéseinket. Most azonban már teljesen beszerveztük ezt az osztályt, kellő számu tisztviselőt osztottunk be. A közönség tájékoztatására irják meg, hogy a jövőben nem szükséges személyesen felkeresni a báni hivatalt. Megfeszitett munkával valamennyi utlevelet, amely december harmincegyedike előtt érkezett hozzánk, január elsejéig elintéztük. Az utlevelek kezelését uj rendszerre helyeztük és lehetővé vált, hogy *kivétel nélkül minden ilyen ügyben beadott kérvényt huszonnégy órán belül elintézzünk.* A személyes közbenjárások és sürgetések tehát fölöslegessé váltak.

Az osztályfőnök kijelentete, hogy a közigazgatási osztály egyéb munkakörére és programjára vonatkozólag egyelőre nincs mondanivalója. A törvény pontosan előirta a közigazgatási osztály működési körét és az uj költségvetés elkészitése előtt részletes programot nem állithatnak össze.

A földmüvelési osztály, amelynek főnöke *Novakovics* Milán báni osztályfőnök, szintén befejezte szervezkedését. Az osztály most már átvette a mezőgazdasági és egyéb, a földmiveléshez tartozó ügyek intézését, amelyekhez tartoznak elsősorban azok az intézkedések, amelyek a mezőgazdaság fejlesztése érdekében történnek. A földmivelésügyi osztály programját legutóbb azon a mezőgazdasági konferencián állapitották meg, amelyet *Popovics* Dáka bán elnöklete alatt december 28-ikán tartottak. A konferencián elhatározták, hogy a gazdálkodók nevelésére tanfolyamokat nyitnak és nevelésüket lehetőleg olyan irányba terelik, hogy a földmivelés mellett az állattenyésztést és baromfitenyésztést is meghonositsák. Programba vették azt is, hogy minél gyakrabban rendeznek értekezleteket, amelyeken a Dunabánság egyik legfontosabb gazdasági ágazatának, a földmivelésnek az ügyeit fogják letárgyalni.

A közegészségügyi osztály, amelynek élén dr. *Markovics* Lázár egészségügyi osztályfőnök áll, még nem fejezte be teljesen szervezkedését. Néhány inspektor kinevezését várják és csak megtörténte után kezdheti meg az egészségügyi osztály tulajdonképeni működését.

A közoktatásügyi osztályban *Szekulics* Milán osztályfőnök nyilatkozott.

— Osztályunk egyelőre nincs megszervezve — mondotta — és az uj költségvetés elkészitéséig sajnos gondolni sem lehet a szervezési munkák befejezésére. A közoktatásügyi osztály számára egyelőre még megfelelő helyiségeket sem találtunk és ideiglenesen a zsidó iskola egyik termében zsuffoltak össze valamennyiünket. Az osztály egyetlen hivatalnoka, aki tényleg a helyén van, én vagyok, a többi segéderő csupán beosztás folytán került ide és megbizatásuk csak a tisztviselőkar végleges kinevezésig tart. Munkaprogramunkat sem állithattuk eddig össze és az osztály működése egyelőre csupán a folyó ügyek intézésére szoritkozik. Egyetlen eddigi ténykedésünk, amely a közönséget közvetlenül érinti, *a becskereki gimnázium magyar tagozatán a nyolcadik osztály megnyitása volt.* Az osztályok megnyitása a bán hatáskörébe tartozik és erre vonatkozólag a szuboticai gimnáziumból és a becskereki gimnáziumból is érkezett kérvény a magyar nyolcadik osztály megnyitására. Eredetileg azért nem nyitották meg egyik helyen sem, mert nem jelentkezett elegendő számu tanuló. Elhatároztuk tehát, hogy amennyiben a szuboticai és becskereki osztályokat sikerül összevonni, akkor egyik helyen megnyitjuk a magyar tagozat nyolcadik osztályát. Tekintettel arra, hogy Becskerekről jelentkezett több tanuló és az egyébként beiratkozott tanulók közül nem mindegyik költözhet vidékre tanulmányai folytatására, azt az osztályt nyitottuk meg, ahol többen jelentkeztek.

Ha nincs lakóhelyén hirlapárus,

fizessen elő az UJ IDŐK-re

képes szépirodalmi hetilap,

negyedévre 80 dinár,

a

MAGYAR LÁNYOK-ra

képes lap fiatal lányok számára,

negyedévre 25 dinár

AZ ÉN UJSÁGOM-ra

képes heti gyermeklap,

negyedévre 20 dinár

Előfizetését közvetiti minden könyvkereskedő és hirlapárus is vagy küldje be az előfizetési dijat a kiadóhivatal javára az *Általános Hitelbank r. t.-hoz, Opšta Kreditna Banka D. D. Szubotica*

Elvágta felesége torkát, azután felakasztotta magát egy horgosi földmüves

A családi dráma mind a két áldozata meghalt

Megdöbbentő véres esemény zavarta meg Horgos község szilveszteri és ujévi hangulatát. Kedden, Szilveszter napján késő este futótüzként terjedt el a községben a hir, hogy

Torma Antal huszonötéves földmüves meggyilkolta huszonhároméves feleségét, Radics Ilonát és véres tette után a ház padlásán felakasztotta magát.

A községben Torma Antalt és fiatal, csinos feleségét sokan ismerték és a véres családi tragédia nagy megdöbbenést keltett.

A tragédia tulajdonképpeni inditó oka az a szegény emberek viszonyaihoz képest pazar bevásárlás volt, amelyet Torma Antalné kedden, Szilveszter napján eszközölt. A fiatal, heves természetü asszony, aki szerette a kényelmes és jó életet, kedden reggel magához vett nyolcszáz dinárt és elindult bevásárolni. Egyik üzletből a másikba ment, ennivalót, apróbb tárgyakat és ruhanemüt vásárolt azzal a szándékkal, hogy szegényes otthonukban vidám hangulatban töltsék el a Szilveszter estét. A nyolcszáz dinár észrevétlenül fogyott és amikor a fiatal asszony utját befejezte, a pénzből nem maradt egyetlen parája sem. Torma Antal délben jött haza a munkából és felesége gyanutlanul ujságolta el neki, hol járt és mit vásárolt a délelőtt folyamán. A férj, amikor értesült arról, hogy felesége egy délelőtt elköltötte a keservesen összekuporgatott nyolcszáz dinárjukat, roppant dühös lett és

szemrehányást tett feleségének ezért a könnyelmü költekezésért.

Az asszony élesen visszafelelgetett és a házastársak között csakhamar parázs csetepaté támadt. A lakásból kihallatszó nagy lármát a házban lakók is hallották, de nem tulajdonitottak neki nagyobb fontosságot, mert a férj és feleség között az asszony könnyelmüsége miatt máskor is voltak mar heves viták, amelyek azonban minden esetben békés elintézést nyertek. Ezen a napon azonban nem igy történt. A házastársak között a bevásárlás miatt kitört vihar egyre veszedelmesebb méreteket öltött, már közel voltak a tettlegességhez, amikor váratlanul ugy határoztak, hogy elmennek a kisbiróhoz és őt kérik fel arra, döntse el, kinek van igaza. A délután folyamán fel is keresték a kisbirót, aki meghallgatta a panaszokat és kibékitette a harcban álló ellenfeleket.

Torma Antal és felesége megbékülten távoztak el,

de alig, hogy hazaértek, ismét kitört a vihar, most még hevesebben és elkeseredettebben, mint az előbb.

Hogy a csukott ajtók mögött mi történt, azt senki sem tudja. *A lárma egyszerre elhalkult* és ettől kezdve csönd volt a házban. Senki sem tudta, hogy ekkor már lejátszódott a borzalmas tragédia és a házbeliek azt hitték, hogy, mint máskor is történt, a házastársak békét kötöttek egymással. Jóval később az egyik szomszéd valamiért benyitott a lakásba. A szoba sötét volt és csendes. A szomszéd beszólt, de nem kapott választ, mire rosszat sejtve kiment és értesitette a házbelieket. Lámpát gyujtottak és bementek a szobába. A helyiség képe semmi gyanusat nem árult el, a butorok a helyén voltak, de a szoba üres volt. Ugy látszott azonban, mintha az ágyban feküdne valaki. Felemelték a takarót és

a dunnyha alól Tormáné eltorzult véres feje bukkant elő. A párna és a lepedő csupa friss vér volt és az asztal előtt egy véres kés hevert a földön.

Azonnal értesitették a rendőrséget és a megjelent bizottság megkezdte a gyilkosság részleteinek megállapitását. Egy másik csoport Torma Antal keresésére indult, átkutatták az udvart és *felmentek a padlásra is, ahol rábukkantak Torma Antal holttestére.*

A gyilkos férj véres tette után felment a padlásra és felakasztotta magát.

Mikor rábukkantak, már nem volt benne élet és mint megállapitották, a halál egy órával előbb bekövetkezett. A községi orvos megvizsgálta Torma Antalné holttestét és megállapitotta, hogy

a szerencsétlen asszony torkát gyilkosa teljesen keresztülvágta és csak vékony bőr tartotta a fejet a törzsön.

A borzalmas vágás feltétlenül halálos volt és Tormánét akkor sem lehetett volna megmenteni, ha a bűntényt előbb felfedezik.

A gyilkosság lefolyásának nem volt szemtanuja.

A helyzetből itélve, Torma szóváltás közben annyira dühbe jött, hogy felkapta a kenyér mellett az asztalon heverő nagy éles kést,

az ágyra teperte a feleségét, hátracsavarta a fejét és egyetlen huzással átvágta a nyakát.

Mindez pillanatok alatt történhetett, mert a szomszédok nem hallottak segélykiáltást, sem pedig halálhörgést, ami valószinü is, mert *a penge teljesen keresztül vágta a nyelő- és légzőcsövet és a szerencsétlen asszony pillanatok alatt meghalt.* A gyilkos férj ezután felfektette halott feleségét az ágyra és a fejére huzta a takarót, majd a padlásra ment, ahol végzett magával.

A tragédiáról értesitették a szuboticai ügyészséget is, amely, miután a bünelselkmény elkövetője meghalt, megszüntette az ügyben a bünügyi eljárást.

Seipel akciót kezd Schober ellen?

A volt kancellár feltünést keltő ujévi beszéde

Bécsből jelentik: A keresztényszocialista klub szilveszteri összejövetelén *Seypel* volt kancellár feltünést keltő beszédet mondott. Beszédében bejelentette, hogy visszatér az aktiv politikához és egyes kijelentéseiből sokan arra következtetnek, hogy akcióba fog lépni *Schober* kancellár ellen.

Másfelől azonban Seypel hivei azt hangoztatják, hogy a volt kancellár és Schober között legteljesebb az egyetértés, annál is inkább, mert Seypel helyesli azt az alkotmányreformot, amit Schober keresztülvitt.

Agyonlőtte szomszédját

A mitrovicai törvényszék tizenöt évre itélte a gyilkost

A mitrovicai törvényszéken csütörtökön tárgyalták *Rasics* Nikola belegicsi gazdálkodó bünügyét. Rasicsot azzal vádolta az ügyészség, hogy agyonlőtte szomszédját, *Janjics* Dusán gazdálkodót.

Rasics és Janjics már hosszabb idő óta rossz viszonyban voltak egymással. Rasics egy alkalommal sulyosan megsebesitette Janjicsot és azóta elkeseredett ellenségek voltak. 1927 végén Rasics ujból rátámadt Janjicsra és több késszurást ejtett rajta. Ezután sem nyugodott és mindenütt hangoztatta, hogy le fog számolni Janjiccsal.

November tizenngyedikén a sztarapazcvai vásár alkalmával az egyik vendéglőben találkozott ismét a két haragos. Janjics, amikor ellenfelét meglátta, ki akart szaladni a vendéglőből, Rasics azonban észrevette, utánaszaladt és a vendéglő folyosóján utól is érte. Előrántotta revolverét és két lövést tett Janjicsra, aki hörögve összeesett és pár pillanattal később meghalt. A mitrovicai törvényszék a tanukihallgatások lefolytatása és a bizonyitási eljárás befejezése után előre megfontolt szándékkal elkövetett emberölés büntettében mondta ki bünösnek Rasicsot és *tizenötévi* sulyos börtönre itélte.

Az ügyész megnyugodott az itéletben, a védő fellebbezést jelentett be.

Több mint háromezer ingyen ebédet osztott ki eddig a Dobro Delo

Ezer dináros napi rezsivel dolgoznak a népkonyhák

A *Dobro Delo* szuboticai jótékonysági egyesület egyre szélesebb keretek között folytatja közhasznu munkásságát. Az egyesület három népkonyháján *naponta háromszáz ételadagot osztanak szét az inségesek között* és tekintettel arra, hogy egy-egy ilyen adag az egyesületnek két és fél—három dinárba kerül, a *Dobro Delo* népkonyhájának napi kiadása meghaladja az ezer dinárt.

Az ételosztással párhuzamosan haladó szervezési munkálatok során megállapitották, hogy az egyesület zavartalan müködésének anyagi biztositására legalább *háromezer tagra van szükség*, annál is inkább, mert a *Dobro Delo* programján a rendszeres ebédeltetési akción kivül ruhaosztás, ingyenes orvosi segélynyujtás stb. is szerepel.

A népkonyha akcióval kapcsolatban azt is tapasztalták az egyesület vezetői, hogy *sok jogosulatlan személy jelentkezik ebédért*, illetőleg olyanok is igénybe veszik az ingyenebédre jogositó utalványokat, akiknek munkájuk, keresetük vagy magánvagyonuk van és igy nincsenek ráutalva a társadalom könyörületességére. Természetes, hogy ez a sajnálatos körülmény nagy mértékben visszahat azokra, akik valóban nyomorognak és valóban nagy szükségük lenne a mindennapi *Dobro Delo* ebédre, mert az álinségesek váltják ki előlük az ingyen étkezésre jogositó szelvényeket. A *Dobro Delo* vezetősége elhatározta, hogy ennek az anomáliának a megszüntetése érdekében a rendőrséghez fordul és a rendőrség közegei utján fog meghizható információkat beszerezni a jelentkezők anyagi viszonyairól.

Az egyesület müködése megkezdésének napjától december 22-től január 2-ig három népkonyháján *összesen 3135 ebédadagot osztott ki az inségesek között* és pedig az I. számu konyhán 1417-et, a II. számu konyhán 883-at, a III. számu konyhán pedig 835-öt.

Eddig a következő pénzbeli adományok érkeztek a *Dobro Delo* vezetőségéhez:

Piukovics Joszip	*1000*	*dinár*
Rendőrség	*1000*	»
Dr. Frank Mihajlo, Beograd	*1000*	»
Ipartestület	*500*	»
A Bácsmegyei Napló által gyüjtött pénzadományok	*2450*	»
Szabadkőmüves páholy	*4000*	»
Opšta Privredna Banka d. d.	*5000*	»
Rokkantegyesület	*300*	»
Schneider Sztepan	*100*	»
Szent Antal temetkezési vállalat	*300*	»
Ungár Pál	*200*	»
Soni Ernest	*300*	»
Szerb Jótékony Nőegylet	*1000*	»
Összesen:	*17.350*	*dinár*

1930. január 2-ikán az egyesület tagnévsora a következő volt: Vigh Lipót, Vidákovics M. Veco és fiai, Gábor Vojiszlav, Goldner testvérek, Udova Dulics Grga, Dukics Koloman, Karsai Bertalan, Kőrösi Géza, dr. Kalmár Elemér, Licht Samu, Löwy Mór, Manojlovics Joszip, Manojlovics Dusan, Meister Jenő, dr. Manojlovics Vladiszlav, Nojcsek Géza, Nagel Franjo, Presics Eszto, Piukovics Joszip, Patria d. d., Reich Lajos, Roth Ármin, Székely Matija, Szenes Kálmán, dr. Fischer Jákó, Fischer Ernő, Horvacki Mato, Sár Sándorné, Steiner Kálmán.

A tagok évi 120—240 dinár tagsági dijat fizetnek.

A *Dobro Delo* hivatali helyisége a Városháza 18. számu szobájában van, ahol a tagok beiratását naponta eszközlik.

A DENEVÉR BOSZUJA

HOGYAN BUKTATTA MEG A FINÁNCTŐKE A FINÁNCTŐKE LELEPLEZŐJÉT

Hilferding tollára való politikai és közgazdasági regény, ahogy a nemzetközi finánctőke Hilferding német birodalmi pénzügyminisztert megbuktatta. Dr. Hilferding még a háboru előtt könyvet irt a *finánctőkéről*, korszakalkotó könyvet, amely a tőkéről, a tőke hatalmáról és funkciójáról a mai világgazdaságban egészen uj képet és fogalmat adott. Kimutatta Hilferding, hogy a finánctőke, a tőkének ez a differenciált külön életet nyert fajtája miként válik uralkodóvá a mai világgazdaságban és miként nyer szinte korlátlanná váló hatalmat emberek milliói fölött, hatalmat, amely ellen lázadozni mai berendezése mellett alig lehet.

Ugyanez a nemzetközi finánctőke, amelynek élettanát Hilferding csodálatos éleslátással leplezte le, buktatta meg ugyanazt a Hilferdinget, ugyanazokkal a módszerekkel, amelyeket Hilferding olyan világosan elemezett.

Az általános támadás

Lehet valaki kiváló tudósa annak a szakmának, amiben aztán igen gyenge politikusnak bizonyul, mert a politika — legalább manapság nem az — nem tudomány, hanem — hogy micsoda, azt nem tudom. Clémenceau talán tudta, mert ő mondta egyszer elismerésképpen Briandról: »Vannak politikusok, akik mindent kitünően tudnak, de semmihez sem értenek. Briand teljesen tudatlan, de mindenhez ért.« Hilferding kiváló tudósa és publicistája a nemzetgazdasági és pénzügyi kérdéseknek, de már másodszor bizonyult be róla, hogy nem nagyon erős pénzügyminiszter. Saját pártja, a német szociáldemokrata párt volt legkevésbbé megelégedve vele, szinte az egész parlamenti frakció az ő politikája ellen volt.

Ez aztán megkönnyitette a nagytőke akcióját, amelynek természetesen nem az a kifogása volt Hilferding ellen, mint a szocialistáknak. A nagytőke egyszerüen le akarta rázni a szocialista szinezetü pénzügyi politikát, amely a kisemberekre, munkásokra, középosztálybeliekre is tekintettel volt, nemcsak a nagytőkére.

A birodalom pénzzavara egy idő óta állandó és ennek egyik főoka a munkanélküli segély, amelyre nem volt megfelelő fedezet. A nagytőke, amelynek képviselője a koalicióban elsősorban a német néppárt, Stresemann pártja, nem engedte meg, hogy ezt a kérdést rendezzék, ellenben meg akarta szüntetni, vagy legalább is végleg lerontani a munkanélküli segélyezést. Hilferding megpróbálta uj adókkal az örökös pénzzavaron segiteni. A nagytőke ezt energikusan szabotálta: *nem adoznunk!* Sőt nagy adóleszállitásokat követelt azzal, hogy tőkegyüjtésre van szükség. A szociáldemokraták elismerték a tőkegyüjtés szükségességét, de csak bizonyos állami ellenőrzés mellett, éppenolyan formában, ahogy az Hilferding személyes ellenfelének, a finánctőkének nem volt inyére. Ennek ellenére azonban olyan engedményeket sikerült kicsikarniok a szocialista pénzügyminisztertől, amelyeket a szocialisták világszerte nagyon rossznéven vettek.

Ettől a sikertől a nagytőke csak vérszemet kapott. Itt az ideje megszabadulni a szocialista ellenőrzéstől pénzügyi dolgokban! Fényes példák álltak előtte. Ahogy a francia bankok annakidején megbuktatták Herriot-ot és Poincarét ültették kormányra, ahogy Stinnes és az inflációs nyerészkedők már egyszer megbuktatták Hilferdinget, mert ő, a szocialista akarta megszüntetni az inflációt.

A döntő roham

Közvetlen alkalmat adott a döntő rohamra az az ideiglenes kölcsön, amelyet a birodalomnak okvetlen fel kellett vennie, hogy pénzzavarán, amit a nagytőke szabotálása nem engedett elmulni, segitsen. Schacht, a birodalmi bankelnök egy ilyen ideiglenes kölcsön ellen volt. A birodalmi bank az állam ellenőrzése alól teljesen elvont, független — heyeselben csak a nemzetközi banktőkétől függő — intézmény és Schacht a nemzetközi finánctőke egyik képviselője. A német birodalom nem is igen juthatott egy egy ideiglenes kölcsönhöz a pénzpiacon, amely számára csak Amerikát jelenthette.

Ekkor Hilferding azt hitte, hogy egy nagy sikert ért el. Sikerült kéz alatt a newyorki Dillon, Read & Co. bankcéggel, a pénzpiacon uralkodó Morgan konkurrensével, megállapodást kötnie, amely szerint Dillon egy kölcsönnel kisegiti a német birodalmat, ennek fejében Németország a Dillon-cégnek juttatja a felveendő nagy reparációs kölcsönt, amely a Youngterv szerint nemsokára esedékes lesz.

Szegény Hilferding pénzügyminiszter, Hilferding, »Pinanckapital« irójának tanitása ellenére, azt hitte, kikezdhet Morgannal! Nem csupán Schacht tiltakozott energikusan ellene, hogy a német birodalom »megint egy külföldi kölcsönnel terhelje meg magát«, hanem a következők történtek: 1. *Franciaország közbelépett.* Annakidején Morgan mentette meg a francia frankot és tette lehetővé a francia pénz gyors stabilizálását, Franciaország nem türhette tehát, hogy Németország Morgan egyik konkurrensével lépjen összeköttetésbe. De különben is a párisi szakértői konferencián, amely a hágai megelőzte és emelyen a Young-terv pénzügyi részét kidolgozták, Schacht, Franciaország parancsára megállapodott már Morgannal, hogy ő kapja meg a német reparációs kölcsönt.

De föllépett *Parker* Gilbert reparációs ügyvivő is, akinek összeköttetései a Morgan bankházzal ismeretesek.

Végül pedig Dillon, Read et Co. *visszavonta az ajánlatát.* Kiderülvén a dolog, nem mert Morgannal ujjat huzni, ebbe az egész darázsfészekbe belenyulni.

Most már azonban szocialista pénzügyminiszter egyáltalán nem kaphatta meg az ideiglenes kölcsönt. Árulást mertek megkisérelni Morgan ellen, megtörni próbálták Morgan monopólumát az európai államok szanálására! Ha a német államhivatalnokok elsejei fizetéséről gondoskodni akartak, Hilferdingnek menni kellett. Ment is és Schacht kivánsága teljesül: nem külföldi kölcsönt vesz föl ideiglenesen a német birodalom, hanem egy belső német bankkonzorcium nyujtja a kölcsönt. Minthogy azonban a német bankoknak pénzük nincs és a pénzt valahonnan csak venni kell, hát — *Morgan ad kölcsönt a bankkorzorciumnak*, amely majd továbbadja a birodalomnak, de nem egyszerü bankkölcsön gyanánt, hanem külön, lekötött garanciák ellenében.

Egy hetven milliós birodalom felett, amely a világnak második gyáriparos országa, igy rendelkezik Morgan. Kilenc millió szavazó áll a szociáldemokrata pénzügyminiszter mögött és a demokratikus megegyezések révén az ország lakosságának tulnyomó nagy része. De Morgan int valahol newyorki officeában és az történik, amit ő akar. Azt az állapotot egyszer Renner ilyenformán jellemezte: »*Az európai politika abban áll, hogy a kormányok találkoznak Morgan előszobájában.*«

K. P.

CIRKUSZ

Szilveszteri körinterju

Az idei Szilveszter — mint ismeretes — lezajlott és a hagyományos jókedv után befutott a nem kevésbbé hagyományos katzenjammer. A pirosnyakkendős szegény malacok azóta megtértek az örök pihenés kék honába és a kéményseprő is visszatért a kaptafa mellé. Szegény kéménytisztitó, a fabatkái most egészen a jövő Szilveszterig megint nem érnek fabatkát sem.

*

Közvetlenül az ujév beköszöntésének pillanatában megkértünk egy molett piros luftballont a kávéházból, nyilatkozzék impressióiról és a jövő kilátásairól. Könnyedén válaszolt:

— A jelenlegi szilveszteri hangulat nem az igazi szilveszteri hangulat. Az általános válság, amely megfojtással fenyegeti a gazdasági életet, rányomta szigoru fekete bélyegét a mostani Szilveszter-estre is.

A luftballon olyan szép kifejezéseket használt, mint egy öszszakállu nemzetgazdász.

— Ha elgondolom — folytatta — hogy ezelőtt mit müveltek mögöttem a párok. Cccc... Most? Még csak arra se érdemesitettek, hogy mögém rejtőzzenek. Higyje el kérem, meg kell pukkadni

És ugy tett, amint mondá

*

A papircsákó is lekötelező szivességgel állt munkatársunk rendelkezésére.

— A benyomásaim? Az emberek a fejükbe nyomnak és több-kevesebb tehetséggel imitálják alattam a bohémkodó jókedvet. Önsulyom az általános vélemény szerint egy mázsa.

*

A pezsgő a következő nyilatkozatot tette:

— Eddig azt hittem, én tudok a legjobban haboznt. Tévedtem. Az emberek még nálam is sokkal jobban haboznak, mielőtt rászánnák magukat arra, hogy az asztalukhoz invitáljanak.

*

A fekete melegen fogadott:

— Én vagyok a Szilveszter primadonnája. Direkt favorizálnak. Mámort ugyan nem kölcsönzök, de legalább zavartalanul el lehet unatkozni a társaságomban. Folyékony belépőjegy vagyok a szilveszteri komédiába.

*

A fütyülő nyilatkozata rövid volt:

— Megsértettek a mentelmi jogomat. Tulkiabáltak. Egyébként fütyülök az egészre.

*

Végül a kereplőt kértük fel nyilatkozattételre:

— Tulajdonképen nincs is mondanivalóm, mert ebben az évben utoljára müködök közre a szilveszteri hangulatkeltés nehéz munkájában. Meghivást kaptam egy hosszabb turnéra. Ezután kizárólag banketteken fogok szónokolni

(—cseh)

ORION normalizált rádiócsövekkel tökéletes a vétel!

Megrendelésre ölt a kiszácsi gyilkos

Az áldozat felesége és édesapja beszélték rá Filkó Jánost a gyilkosság elkövetésére

Noviszadról jelentik: Emlékezetes az a borzalmas gyilkosság, amely 1929 november 13-án történt Kiszács községben és amelynek áldozata *Petruska* András módos kiszácsi gazdálkodó volt.

A gyilkosság elkövetésével az áldozat ségorát *Filkó* János földmüvest gyanusitották, aki kihallgatása alkalmával be is ismerte a büncselekményt, mire letartóztatták. A vizsgálat ezzel be is fejeződött volna, most azonban érdekes fordulat állt be az ügyben. Megállapitották, hogy *Filkó a gyilkosságot nővérének, Petruska András feleségének és Petruska Péternek, az áldozat apjának felbujtására követte el.* Kiderült, hogy Petruska rossz családi életet élt, gyakran veszekedett, sőt verekedett feleségével és állandó anyagi zavarokkal küzdött. Az ujabb nyomozás adatai szerint az asszony megunva a sok csetepatét, elhatározta, hogy férjét elteszi láb alól, a gyilkosság elkövetésére azonban nem volt bátorsága és ezért bátyját, Filkó Jánost beszélte rá, hogy ölje meg Petruskát. A rábeszélésben segitségére volt Petruska apja, Petruska Péter is, ugyhogy Filkó végre ráállt, hogy megöli a gazdálkodót. *November 13-án megleste a hazatérő Petruskát, rátámadt és egy doronggal addig ütötte, amig meg nem halt.*

Petruska Andrásnét és Petruska Pétert letartóztatták és csütörtökön mindkettőjüket beszállitották a noviszadi törvényszék fogházába. A vizsgálatot a szenzációs fordulat ügyében nagy erővel folytatják.

Uj tanácsbeosztás a becskereki törvényszéken

Becskerekről jelentik: *Bunics* Ivó, a becskereki törvényszék elnöke december 30-ikán kiadott rendeletével 1930 január 1-től uj ügybeosztást léptetett életbe a törvényszéken. Az uj beosztás a következő:

Polgári felebbezési tanács elnöke dr. *Balla* Emil törvényszéki biró, szavazóbirák: *Nikolics* Gyóka és *Betyarevics* Kruniszláv törvényszéki birák, helyettes: dr. *Párvány* Andrija törvényszéki biró. Tárgyalási napok: kedd és péntek, előadók: Betyarevics Kruniszláv (kedden) és Nikolics Gyóka (pénteken).

Elsőfoku polgári tanács polgári, kereskedelmi, váltó és erdőpörökben: elnök: *Bunics* Ivó törvényszéki elnök, helyettese: *Markovics* Borivoj törvényszéki biró, tanácstagok: *Markovics* Borivoj, *Maszlovszki* Vladimir, *Nikolics* Gyóka, *Brankovics* Szteván és *Betyarevics* Kruniszláv törvényszéki birók. A kereskedelmi ügyek referense: dr. *Párvány* Andrija, a csődügyek előadója: dr. *Balla* Emil, a csődbiróság tagjai: *Markovics* Borivoj és *Nikolics* Gyóka, helyettes: *Brankovics* Szteván törvényszéki biró. Polgári pörök tárgyalási napjai: hétfő, kedd, szerda, csütörtök, péntek és szombat.

A polgári válópörökben és a gyermekek törvényességét támadó ügyekben az előkészitést *Markovics* Borivoj törvényszéki biró végzi. A polgári válópöri tanács elnöke *Markovics* Borivoj, tagjai: dr. *Párvány* Andrija és *Betyarevics* Kruniszláv törvényszéki birák. A válópörökben a békitési kisérleteket *Markovics* Borivoj végzi és ő az előadója azoknak az ügyeknek, amelyekben kiskoruság meghosszabbitását, gyámság alá helyezést, gondnokság megszüntetését, apai jog megvonását és holttányilvánitást kérnek. *Nikolics* Gyóka az előadója az expropriációs ügyeknek és a birtokrendezési pörökne'c. A szegényjog előadója *Bunics* Ivó törvényszéki elnök.

Büntető felebbezési tanács: Elnök: *Bunics* Ivó törvényszéki elnök, helyettese: dr. *Balla* Emil, tagok: *Draskovics* Milán és *Dragojlovics* Dragoljub törvényszéki birók, helyettese: *Brankovics* Szteván. Előadó: *Draskovics* Milán (ideiglenes) és *Dragojlovics* Dragoljub. Tárgyalási nap: szerda.

Panasz-tanács: Ez a tanács az uj büntetőtörvénynyel megszüntetett vádtanácsok helyébe lép, hatáskörébe a letartóztatás és vizsgálati fogság elrendelése tartozik. Még abban az esetben is, ha nem felebbezett az illető a vizsgálati fogság elrendelése ellen. Elnök: *Bunics* Ivó törvényszéki elnök, helyettese: *Markovics* borivoj, tanácstagok: *Dragoljovics* Dragoljub, *Nikolics* Gyóka, *Brankovics* Szteván és dr. *Balla* Emil. Ülésnapok: hétfő, csütörtök és szombat.

Elsőfoku büntetőtanács: Elnök: *Bunics* Ivó, törvényszéki elnök, tanácstagok: dr. *Balla* Emil, *Markovics* Borivoj, *Nikolics* Gyóka, *Dragojlovics* Dragoljub törvényszéki birák, helyettes: *Betyarevics* Kruniszláv. Tárgyalások szükség szerint.

Elsőfoku büntető egyesbiró Pejovics Velimir törvényszéki biró, tárgyalási napok: kedden és pénteken. Az ifjabb kiskoruak birája: *Darskovics* Milán.

Vizsgálóbiró Maszlovszki Vladimir az 1930 január 1-ig beérkezett ügyekben és a közhivatali visszaélések letöréséről szóló törvénybe ütköző esetekben, mig az 1930 január elseje után érkező ügyek vizsgálóbirója: *Draskovics* Milán.

Perenkivüli ügyek birája: Dragojlovics Dragoljub.

Fegyelmi tanács: Elnök: *Bunics* Ivó törvényszéki elnök, tagjai: dr. *Balla* Emil és *Maslovszki* Vladimir törvényszéki birák, helyettesek: dr. *Párvány* Andrija és *Nikolics* Gyóka törvényszéki birák.

Közjegyzői tanács: Elnök: *Bunics* Ivó, tagjai, *Maszlovszki* Vladimir és *Dragojlovics* Dragoljub, helyettesek: *Markovics* Borivoj és *Brankovics* Szteván.

Tartományi becslési bizottság: Elnök: *Bunics* Ivó, tagjai: dr. *Balla* Emil és *Markovics* Borivoj, helyettes: *Pejovics* Velimir.

Anyagbeszerzési bizottság: Tagjai: *Markovics* Borivoj törvényszéki biró, *Komanov* Veszelin törvényszéki jegyző és *Gött* Szteván törvényszéki irodatiszt.

A törvényszéki fogház felügyeletére kirendelt biró: *Brankovics* Szteván törvényszéki biró.

A törvényszéki jegyzők közül *Radulovics* Vaszilje az elsőfoku büntetőtanácsban, *Komanov* Veszelin a vizsgálóbiránál, *Veszelinovics* Vera a büntetőtanácsnál, dr. *Azsdajics* Luka a másodfoku polgári tanácsban, *Dimitrijevics* Panero a másodfoku büntetőtanácsban, *Sztojanovics* Szvetomir *Markovics* Borivoj törvényszéki biró mellett, *Radulovacski* Veszelin pedig dr Párvány Andrija törvényszéki biró mellett teljesit jegyzői szolgálatot.

A törvényszéki iroda igazgatója: *Bozsin* Milán, aki mellé *Sztankovics* Danica napidijas tisztviselőnő van beosztva. A főregisztert *Makszimesev* Katica irattári gyakornok, az elsőfoku polgári ügyek külön irodáját *Pesl* Petar irodafőtiszt, a polgári felebbezési ügyek és büntető ügyek irodáit *Göttel* Szteván törvényszéki irodatiszt, a biról vizsgálatok külön irodáját *Markov* Milorad irattári gyakornok, az irattárt pedig *Maksimesev* Katica vezeti.

A törvényszék napidijas hivatalnokai: *Risztics* Vidoszava, *Lambrin* Jelena, *Kamencsics* Matilda, *Mateza* Mária és *Pavlov* Kszénia.

Kiemelkedett a tengerből egy sziget, amely még Amerika felfedezése előtt sülyedt el

Őskori város romjai vannak a szigeten

Newyorkból jelentik: Érdekes bejelentést tett három héttel ezelőtt a washingtoni tengerészeti minisztériumban egy tehergőzös kapitánya, aki elmondotta, hogy a hajó november végén a Bahama-szigetcsoporttól nem messze egy ujonnan keletkezett szigetre akadt, amelyen egy őskori város lenyügöző hatást keltő romjai láthatók.

A tengerészeti minisztérium a bejelentés vétele után azonnal három csatahajót küldött ki a megjelölt helyre, hogy vizsgálják felül a tehergőzös kapitányának adatait. Az expedició parancsnoka megerősitette a tehergőzös kapitányának jelentését. Az uj sziget a novemberi tengerrengés alkalmából emelkedett ki a tenger mélyéből. Kétségtelen, hogy a sziget évszázadokkal ezelőtt szintén földrengés folytán sülyedt a tengerbe. A katasztrófa még jóval Amerika felfedezése előtt történhetett. A szigeten talált romok egy nagy város maradványai. A házak architekturája az ómexikói épitészet remeke. A szigetet most alaposan át fogják kutatni és a Carnegie-intézet már január első napjaiban számos tudósból és régészből álló expediciót küld a szigetre.

A vasuti őr részegsége borzalmas katasztrófát okozott Németországban

Autobuszok szilveszteri karambolja

Szilveszter estéjén és ujév napján három helyen is történt sulyos autóbuszkatasztrófa.

A Königsberg melletti Insterburgban egy tehervonat elgázolt egy zsufolt autóbuszt, amely abban a pillanatban akart a vasuti vonalon áthaladni, amikor a tehervonat átrobogott. Az autóbusz pozdorjává tört, *a romok alól hat halottat és tiz sulyos sebesültet huztak ki.* A vizsgálat megállapitotta, hogy a sorompó nem volt lebocsájtva. Amikor a vizsgálóbizottság tagjai a vasuti őrházhoz érkeztek, hogy a vasuti őrt felelősségre vonják, az őrt holtrészegen találták. Megállapitották, hogy a Szilveszter örömére annyira berugott, hogy nem bocsájtotta le a sorompót.

Hasonló autóbuszszerencsétlenség történt Buenos-Ayresben, ahol a körvasut egyik villamoskocsija gázolt el egy autóbuszt. Az autóbuszon két család összesen tizenhárom tagja tért vissza egy szilveszteri mulatságról a városba. *Az egyik családnak hat tagja meghalt,* a másik család hét tagja csak könnyebben sebesült meg.

Ujév napján Budapesten is összeütközött egy autóbusz egy autóval. A Koháry ucca és Alkotmány ucca sarkán a tizenötös jelzésü autóbusz az Alkotmány uccába akart befordulni, ahonnan a megengedetnél nagyobb gyorsasággal a Koháry ucca felé tartott egy magánautó. A két jármü egymásnak rohant, az autóbusz feldült, ablakai betörtek és utasai valamennyien megsebesültek. Az utasok közül kettőnek sebesülése olyan sulyos volt, hogy kórházba kellett szállitani, a többieket a közelben levő mentők kötözték be. A privat autó a Magyar Nemzeti Bank tulajdona és sofőrjét, *Dekán* Istvánt, akinek vigyázatlansága okozta az összeütközést, őrizetbe vették. Megállapitották róla, hogy ittas volt.

Miklós román herceg polgárlányt vesz feleségül és kilép a régenstanácsból

Károly extrónörökös visszatérésétől félnek a liberálisok és ezért akarják fivérét eltávolitani a régenstanácsból

Bukarestből jelentik: A román lapok azt irják, hogy

Miklós herceg a legközelebbi napokban benyujtja lemondását a régenstanácsi tagságról.

Politikai körökben nagy idegességet keltett ez a hir, mert nem tudják, hogy mi késztette a régensherceget arra, hogy lemondjon arról a tisztségről, amelybe apja akarata és kivánsága folytán került, hogy mint a dinasztia egyetlen tagja résztvegyen az uralkodói jogok birtokolásában és az állam legfelsőbb vezetésében. Lapjelentések szerint Miklós lemondása esetén

Mária királynét választanák be a régenstanácsba.

Az *Adeverul* megjegyzi, hogy *formális lemondásról szó sem volt és valószinüleg nem is fog kerülni erre a sor, bár nem lehetetlen, hogy a királyi herceg ilyen szándékának, vagy inkább vágyának kifejezést is adott.*

A lap megjegyzi, hogy ha mégis történne ilyen lépés, ugy ez az ifjuság romanticizmusát bizonyitaná és azt, hogy a történelem megismétlődik.

A régensváltozás lehetőségét sokan Károly herceg visszatérésével hozzák kapcsolatba.

A *Cuvantul* szerint az ünnepek alatt Miklós herceg és Károly extrónörökös között igen meleghangu táviratváltás történt, amit a liberálisok a régenstanács egyik tagjától nem vesznek szivesen.

A liberálispártnak egyik nyugalmazott tábornok tagja a minap kihallgatáson jelent meg a régenstanácsnál, amely előtt panaszt tett a kormány, illetve a nemzeti parasztpárt karlista propagandája ellen.

Előadta, hogy a multkor a rikkancsok nagyhangon kiáltották egy ujság szenzációját: *Visszajön Károly*

herceg. Amikor a tábornok felszólitott egy rendőrt, akadályozzák meg az ilyen tiltott cimek kiáltását, a rendőr ezt megtagadta és azt mondotta, hogy igazat kiált a rikkancs. Amikor a tábornok ezt elöadta, Miklós herceg elmosolyodott és azt mondta, hogy a rendőrnek valóban nem volt joga semmiféle eljárásra.

A liberálisok fontos változástól tartanak és az *Adeverul* szerint valószinüleg a liberálisok találták ki a régens-herceg lemondásának meséjét, hogy esetleg ilyen módon lemondásra birják Egyes lapok arról is irnak, hogy

Miklós herceg azzal a tervvel foglalkozik, hogy polgári családból származó leányt vesz feleségül.

és ezért akart lemondani a régensségről.

A kormány a legerélyesebb cáfolatot adta ki a hirekkel szemben, de több párisi, bécsi és londoni lap továbbra is fenntartja a cáfolt hireket.

Popovics Dusán kerületi inspektor Szuboticán

Az inspektor a sajtó hivatásáról

Popovics J. Dusán kerületi inspektor csütörtökön délután hivatalos küldetésben Szuboticára érkezett. A kerületi inspektort a szuboticai pályaudvaron *Osztojics* Szelimir polgármester és *Mihalázsics* Sztanoje rendőrségi elöljáró várták. Popovics Dusán megérkezése után a polgármesteri hivatalba ment, ahol a késö esti órákig tanácskozott a polgármesterrel, majd a rendőrfönökkel folytatott megbeszélést.

A *Napló* munkatársa felkereste a polgármesteri hivatalban a kerületi inspektort, aki a következö nyilatkozatot tette:

— November 22-ikén vettem át uj hivatalomat. Azelőtt Dubrovnik főispánja voltam. Eddig a batinai, dárdai, apatini és az odzsacii járásokat látogattam meg. Szuboticán csak egy napig maradok és érintkezésbe szeretnék lépni a társadalmi és gazdasági élet vezető személyiségeivel. Később ujból eljövök Szuboticára, hogy felülvizsgáljam a közigazgatás müködését.

Popovics J. Dusán elmondotta még, hogy a törvény értelmében a kerületi inspektor tulajdonképen bání inspektor és a kerületben az összes állami és önkormányzati hatóságok munkáját ellenőrzi.

— Hogy van megelégedve eddigi tapasztalataival — kérdezte munkatársunk.

— Annyit kijelenthetek — mondotta Popovics Dusán — hogy az állapotokon igen sokat javitottak, de még van elég munka. Nem lehet mindent egyszerre megcsinálni. Különösen Önöknek, ujságiróknak kell közreműködni a konszolidáció munkájában. A sajtó munkásai ma olyan tényezők, amelyekkel számolni kell és amelyek igen értékes munkát fejthetnek ki a haza és a nép érdekében. Nem lehet mindent a hatóságoktól várni, privát iniciativákra is szükség van és a sajtónak kell magára vállalni a kezdeményezést és közvetitő szerepet.

— Tiz terméketlen év után az egész népnek egy emberként kell dolgozni a konszolidáció nagy munkáján és állandóan szem előtt kell tartani a haza és a nép érdekeit. Azt megállapithattam, hogy a kulturális és gazdasági munka ezen a vidéken is kedvező mederben halad.

Popovics Dusán kerületi inspektor nyilatkozata végén kijelentette, hogy pénteken délelőtt több látogatást tesz Szuboticán és délután Topolára utazik, ahol az ottani hivatalokat vizsgálja felül.

Körutja befejezése után az inspektor személyesen fog jelentést tenni Popovics Dáka bánnak a szombori kerület helységeinek kulturális és szociális viszonyairól.

Látogatás a Szentatya, a spanyol király, Briand, Clemenceau és Mussolini hires szobrászánál

Hogyan viselkednek a nagy emberek, ha modellt ülnek?

Párisi, december.

— Király, milliárdos, vagy egy egyszerü névtelen ember a tömegből, mindegy nekem. És mondhatom egy *Kabil* nevü uccaseprő modellemmel egy csepget sem voltam udvariatlanabb, mint az uralkodókkal, hadvezérekkel, vagy nagy államférfiakkal.

Ezt barátságosan, minden nagyképüség nélkül mondja Francois *Cogné* mester, az élő francia szobrászok egyik legjelesebbje, akinek specialitása, hogy Európa élő uralkodóit, vezető államférfiait, Franciaország marsalljait, majdnem kivétel nélkül megmintázta, sőt modeilt ült neki XI. Pius pápa és nemrégiben Mussolini is.

Kis müterem Cogné mester párisi müterme. Az igazi nagy munkaterme lenn van délen, Antibes mellett. Ott tölti az év nagy részét és ide Párisba csak látogatóba jár nagyritkán. A kis müteremben azonban nagy kincsek vannak felhalmozva. És az elegáns kis »bureau«-ban megfordult Franciaország minden vezetője, államférfi és katona

Cogné mester, ötven év körüli választékosan öltözött, gondozott külsejü poincarészakállas ur, a gomblyukában parancsnoki *Legion d'Honneu* rozetta. Semmi bohémes nincs a külsejében. Igen kedvesen, udvariasan kalauzol a müteremben és magyaráz. Minden szobornak története van és minden történet egy kis szöljegyzet a világtörténelem valamelyik szereplőjének alakjához.

— Már tizenötéves koromban szobrász akartam lenni, — mondja Cogné mester. Van is néhány portrém a családom tagjairól, amit abban az időben csináltam. Sajnos az életem keserüen indult és megakadályozott abba, hogy mindjárt fiatal koromban a müvészetnek szenteljem az életemet. Hosszu, küzdelmes fiatalságom volt. Az akadémián eltöltött évek után dekoratőr munkákat kellett végeznem. Az első portré megrendelésem Michel generális volt huszonöt éves koromban. Ma ötvenkétéves vagyok és azóta egész Pantheonra menő szobrot készitettem nagy kortársaimról. XI. Pius pápa, a spanyol király, Mussolini, a francia marsallok és politikusok egész légiója tisztelt meg azzal, hogy modellt ült nekem

— Különböző nagyemberekkel, különböző élményeim voltak. Abban azonban megegyezik mind, hogy egyforma áhitattal, egyforma izgalommal fogtam valamennyi portrém elkészitéséhez. Szemtől-szemben egy nagy emberrel mindig erőt vesz rajtam az alkotás különös nyugtalansága és ez nem csillapodik, amig készen nincs a szobor. Alkotás közben nem törődöm a modelljeimmel és szinte az udvariatlanságig figyelmetlen vagyok velük szemben. Megesik, hogy nem felelek a kérdéseikre, nem szólok magam sem egy szót se, esetleg cigarettázom, vagy szivarozom és egészen belemerülök a munkába. De hogy ez a modor nem bántja meg illusztris barátaimat, bizonyitja az a pár szó, amivel például a mogorva Clémenceau búcsuzott el az utolsó széánsz után:

— Hohó, mi, az már készen van? — kérdezte. Ez volt az utolsó széánsz? Nem, nem, nem ugy van az. Ebbe nem egyezem bele. Nem utoljára találkoztunk, eljövök én ide máskor is.

— XI. Pius pápa a világ minden tájékáról Rómába sereglő háromszáznégy szobrász közül nekem juttatta azt a megtiszteltetést, hogy hivatalos portréját velem készittette el. Azokra a napokra, amiket a Vatikánban töltöttem, életem végéig emlékezni fogok, ugyanigy arra a mély benyomásra, amit ez a nagy ember tett rám.

— A pápa nem magasabb, mint én. De az egyénisége lenyügöző. Egész idő alatt, amig mintáztam, kedves, udvarias és előzékeny volt, olyan dolgokról beszélt, amikről gondolta, hogy engem érdekelnek, festészetről, müvészetről és müvészekről. Sohasem egyházi, vallási dolgokról. Legjobban a tájékozottsága lepett meg a világi dolgokról. Amikor a vázlatfüzetemben lapozott, mindenkire volt egy találó megjegyzése, személyes véleménye. *Lyautey* marsallról például megjegyezte: Aha, ez az a katona, aki füstöl reggeltől estig és estétől reggelig. (Lyautey marsall hires nagy dohányos.)

— Egyébként, amikor a Szentatya portréját csináltam, minden etikettől mentesen ugyanugy dolgozhattam, mint más modelljeimmel. Fején pontosan megvettem a méreteket. Miközben a körzőmmel a fejformáját méricséltem, a körző többször hozzáért Őszentsége fejéhez. A pápai kamarás rémült szemekkel nézte a szörnyü müveletet. Őszentsége azonban érdeklődve figyelte a munkámat és megszólalt:

— Ha a fejbőségemet akarja megtudni, megmondhatom: hatvan centiméter.

— Amikor hosszu és végtelennek tetsző várakozás után megjelent a kitüzött audiencián, a Szentatya első dolga volt, hogy latin szóval megáldott. Amikor már az első emociókon tul voltam és neki láttam a munkának, arra kértem a pápát, ismételje meg az áldó mozdulatot, mert ezt a gesztusát szeretném megörökiteni a szobron.

— A Szentatya azonban nem akarta pózképpen megismételni az áldó mozdulatot.

— Annyit azonban megtehetek Önnek, hogy ujból megáldom és igy módjában lesz megfigyelni ezt a pillanatot.

Őszentsége ezután még kétszer megáldott és két fotografiával is megörökithettem ezt a mozdulatát.

— Mussolinit éppen egy francia szobrász mintázta, amikor Rómába érkeztem. De a Duce sehogy sem volt megelégedve. Nem igaz ugyan az, amit az ujságok ritak, hogy Mussolini értem küldött, de tény, hogy szivesen vett, amikor a francia nagykövet megmutatta neki rajzaimat és engem ajánlott. Hamarosan nekifogtam a munkának.

— Mussolini egyáltalán nem pózolt a szeánszok alatt. Sok mindenről beszélgettünk, érdeklődött utazásaimról, nagy kortársairól, akiknek szobrait megmintáztam és a müvészeteknek arról a nagy reneszánszáról beszélt, ami szerinte most van keletkezőben Európa országaiban.

— Modellt ült nemrégiben számomra Caillaux is. A volt miniszterelnök és pénzügyminiszter, Franciaország egyik leghányatottabb karrierü politikusa, szerintem igen kitünő ember és barát.

Az egyik legnehezebb modellem Lyautey marsall volt. A marsall egy pillanatig sem tud nyugodtan maradni. Szeánsz közben leveleket diktál, parancsokat osztogat, jelentéseket fogad, kérdezget tőlem, felel a kérdéseimre és szivja a szivarok és cigaretták végtelen tömegeit. Egyikről a másikra gyujt rá, mintha attól féne, kialszik az öröktüz. De ért a müvészethez és katonában még nem láttam ilyen kitünő müvészbarátot.

— Joffre marsall könnyü modell. A mozdulatlanságig nyugodt és türelmes. Az ő portréját a világháboru közepén mintáztam — egy hajón. Ott élt visszavonultan, látogatókat sem fogadva, mint egy remete. Foch marsall igen nyugodt és a készülő szobor minden fázisa iránt érdeklődött. Petain marsall mindenről és mindenkiről tud anekdotát. Igazi világfi.

Briand szeánsz közben is ugy viselkedik, mint a parlamentben, vagy a Népszövetség ülésén. Életvidám, jókedvü optimista filozófus. És neki is mindig cigaretta van a szájaszögletében.

— Sok asszonymodellem volt: a spanyol királynő, szinésznők, müvésznők, milliomos asszonyok. A nők a legnehezebb kliensek. Szépek akarnak lenni és ezt nagyon megkövetelik a portréjuktól is...

A. L.

Két gyilkosság, 10 gyilkossági kisérlet és 11 öngyilkosság történt 1929-ben Becskereken

A becskereki rendőrség egy évi müködése

Becskerekről jelentik: Dr. *Dimitrijevics* Tihomir becskereki rendőrfőkapitány már elkészitette a rendőrség 1929 évi működéséről szóló jelentést A jelentésből kitünik, hogy a rendőrség bünügyi osztályán a mult évben 854 bünügyi aktát iktattak. A mult évben elkövetett bünselekmények megoszlása a következő volt: erőszak 4, közönséges lopás 98, rablás 1, államellenes bünselekmény 21, felségsértés 3, hatóság elleni erőszak 12, hivatalnoksértés 24, gyujtogatás 5, idegen vagyon rongálása 5, sulyos testisértés 6, szándékos emberölés 2, magzatelhajtás 1, öngyilkosság 11, öngyilkossági kisérlet 4, gyilkossági kisérlet 10, az ügyészség megkeresésére 200, más hatóságok megkeresésére pedig 130 esetben folytatta le a vizsgálatot a becskereki rendőrség.

Az utlevél osztály működéséből kitünik, hogy az elmult évben 1562 idegen fordult meg Becskereken, külföldre pedig 1331 ember utazott Becskerekről. Az elmult évben 737 uj utlevelet adott ki a rendőrség és 774 mulatság megtartására adtak engedélyt. Eltolonc oltak Becskerekről 234 személyt, kihágásért elitéltek 175 idegent. A rendőrségi fogdában az elmult év folyamán 1303 ember volt bezárva. Személyazonossági igazolványból 205-öt adtak ki.

A kihágási osztály működésének adatai a következők: Az elmult évben 1233 kihágási eset fordult elő Becskereken, ezek közül 59-et elzárásra itéltek, mig a pénzbüntetést nem tudták megfizetni 63-an, összesen tehát 122 személy ült kihágásért összesen 428 napot. A kihágási osztály 55 koldulási engedélyt adott ki.

A közigazgatási osztályon 20.000 ügyiratot iktattak egy év alatt, négyezerrel többet, mint az előző esztendőben.

A mult év folyamán szervezte meg dr. Dimitrijevics Tihomir főkapitány a rendőrség kebelében a bejelentő hivatalt, a daktiloszkópiát és a bünügyi osztályt.

A táplálkozásnál

nem a mennyiség, hanem a minőség bir fontossággal. **Ovomaltine** a vitamineket és a táperőt koncentrált alakban tartalmazza és 2—3 kávéskanál **Ovomaltine** a reggeli vagy ozsonnatejhez megadja a szervezetnek azt a többletmennyiséget, amelyre a mai nehéz körülmények között mindannyiunknak szüksége van.

HIREK

NEKED

A fejeden csillag ragyog,
Velem vagy akárhol vagyok.

A szivedben kis óra üt,
Hallom ketyegni mindenütt.

Szived élteti pulzusod,
Kezed elvenni nem tudod.

Ó, ugysem lehet azt, ami
Összenőtt, elválasztani.

Két gyökér, amit összefont
A sors s most egy a törzs s a tomb.

Mély aldzat és áhitat
Szivem mélyéig áttiat,

Ó, milyen boldog állapot
Ez a te mély varázslatod,

Nem csöpög rólad otkolon,
De szebb tőled az otthonom.

Szeretet vagy szerelem?
A tányérod a tenyerem,

Köszönöm, édesem, neked
Ezt a szép, szelid életet.

AMBRUS BALÁZS

✱

VÁROSI SZINHÁZ. Szerda, január 8: *Házasság* (Ženidba), Gogoli komédiája. (A moszkvai müvészszinház vendégjátéka.)

Csütörtök, január 9: *A szegénység nem bün* (Sirotinja nije greh), Ostrovski komédiája. (A moszkvai müvész-szinház vendégjátéka.)

✱

— Zsivkovics Petár miniszterelnök és Venizelosz görög miniszterelnök ujévi táviratváltása. Beogradból jelenti az Avala: Az uj év alkalmával Zsivkovics Petar tábornok-miniszterelnök a következő üdvözlő táviratot küldte Venizelosz görög miniszterelnöknek: »Engedje meg Elnök ur, hogy boldog ujévet kivánjak Önnek és fogadja szép országának boldogságára és fejlődésére irányuló őszinte kivánságomat, Zsivkovics Petar tábornok.« Venizelosz miniszterelnök a következő táviratban válaszolt: »Rendkivül kellemesen érintett Excellenciád jókivánsága és kérem Önt fogadja legőszintébb köszönetem mellett ujévi jókivánságaimat ugy az Ön, mint a nemes jugoszláv nép boldogsága iránt. Venizelosz.«

— Pancsevói tartalékos tisztek előléptetése. Pancsevóról jelentik: Őfelsége Alekszandar király a hadügyminiszter előterjesztésére Patics Boriszlavot és Barbuly Vlaikát tartalékos gyalogsági hadnagyokká, Korsós Elemért és Sztojkovics Miletát tartalékos tüzérhadnagyokká, Ruf Károlyt lovassági hadnaggyá, Alekszijevics Szlávkot repülőhadnaggyá, Löbl Oszkár gyalogsági hadnagyot főhadnaggyá, Fischer Benő tartalékos tüzérfőhadnagyot II. osztályu tartalékos tüzérkapitánnyá, dr. Radovancsev Ljubomir II. osztályu tartalékos egészségügyi kapitányt I. osztályu kapitánnyá, Boskovics Arszo gyalogsági tartalékos főhadnagyot II. osztályu tartalékos kapitánnyá léptette elő.

— Időjóslat. Sok helyütt csapadék megélénkülő nyugati szelekkel s fagypont fölé emelkedő hőmérséklettel, később változékony idő várható.

— Előléptetések a dunabánsági birói karban. Beogradból jelentik: Őfelsége Alekszandar király ukázával dr. Kiss Jóván, Zorics Milán és Sztefanovics Vaszilje noviszadi felebbviteli birákat az első kategória harmadik csoportjába, dr. Petkovics Tódor, dr. Grudan Iván, Pavlovics Vojiszláv és dr. Dolinár Jakov noviszadi felebbviteli birákat az első kategória negyedik csoportjába, Popovics Mátét, a belacrkvai kerületi törvényszék elnökét és Szuvakovics Milán pancsevói vezető birót az első kategória negyedik csoportjába, dr. Deveszki Angyel szentai járásbirót és Ivanovics Petart, a szombori törvényszék csakoveci kirendeltségének biráját az első kategória ötödik csoportjába léptette elő.

— Egyházi kitüntetések. Becskerekről jelentik: Dr. Letics Grigorije kikindai püspök Brankovics Alekszandar vranjevói lelkészt harminchárom évi értékes és kiváló szolgálata elismeréséül a tiszteletbeli esperesi cimmel tüntette ki. Krsztonovics Sztevan vranjevói lelkésznek pedig husz évi szolgálata jutalmánl megengedte a vörös cingulus viselését.

— Átvette hivatalát az uj szombori főszolgabiró. Szomborból jelentik: Georgijevics Szvetozár, az ujonnan kinevezett szombori járási főszolgabiró csütörtökön átvette hivatalát.

Kinevezték a Dunabánság városainak rendőrfőkapitányait

Kevés személyi változást hoztak a rendőrfőkapitányi kinevezések

Noviszadról jelentik: A bání kabinetiroda csütörtökön kiadott jelentése szerint *Popovics* Dáka dunai bán *Kraszojevics* Janitije közigazgatási osztályfőnök javaslatára kinevezte egyes dunabánsági városok rendőrfőkapitányait. A kinevezések alig néhány személyi változást hoztak és a bán legnagyobb részt ujból az eddigi főkapitányokat nevezte ki. A kinevezett főkapitányok a következők:

Noviszad: dr. *Momirovics* Veljko eddigi rendőrfőkapitány.

Szubotica: *Miheldzsics* Sztanoje eddigi rendőrfőkapitány.

Szombor: *Radosevics* Szvetiszlav eddigi szolgabirósági főtisztviselő.

Velikibecskerek: dr. *Dimitrijevics* Tihomir eddigi rendőrfőkapitány.

Sztarakanizsa: *Vlahovics* Dusan eddigi szentai szolgabiró.

Szenta: *Miodragovics* Gyorgye eddigi rendőrfőkapitány.

Velikakikinda: *Bravics* Alekszandar eddigi kikindai szolgabiró.

Vrsac: dr. *Medzihradszki* Nikola eddigi rendőrfőkapitány.

Kragujevac: *Dragicsevics* Ilija eddigi szolgabiró.

Pancsevó és Belacrkva uj főkapitányait még nem nevezte ki a bán.

— A noviszadi fogház felügyeletével megbizott törvényszéki biró átvette a fogházat. Noviszadról jelentik: Az uj büntetőtörvény értelmében, mint ismeretes, nem az ügyészség, hanem a törvényszék gyakorolja a felügyelet jogát a fogházak felett. Jovanovics Gyorgye noviszadi törvényszéki biró, akit a fogház felügyeletével biztak meg, csütörtökön hivatalosan átvette az ügyészségtől a noviszadi fogházat.

— Nem hagyja ki nevéből a »horvát« szót a Lisinszki horvát dalárda. Beogradból jelenti az Avala: Az Avala ügynökség jelzésével megjelent zagrebi hir, amely szerint a Lisinszki horvát dalárda nevéből ki fogja hagyni a »horvát« szót nem felel meg a valóságnak. A dalosegyesület január negyedikén tartja közgyülését és annak napirendjén nem szerepel ilyenirányu javaslat.

— Uj ügyvédek. Noviszadról jelentik: A noviszadi felebbviteli bíróságnál működő ügyvédvizsgáló bizottság előtt dr. Damjanovics Szteván noviszadi és Vojnovics Vladimir belacrkvai ügyvédjelölt sikerrel tették le az ügyvédi vizsgát.

Kraljevbregi pezsgő
a vezető márka

— Bonyodalmak a Szombor környéki falvak villanyvilágitása körül. Szomborból jelentik: Néhány évvel vel ezelőtt Falcione Lajos szombori földbirtokos és társai: Zwirsich Károly, dr. Hofimann János, dr. Würtz Mihály, dr. Abramovics János alkalmi egyesülésre léptek, hogy a Szombor környéki falvak világitásának biztositására villanyos centralét épitenek. A társulás nem lehetett szerencsés, mert nyomában polgári és büntető ügyek egész sora indult meg. Dr. Meyer Nándor szombori ügyvéd Würtz Mihály ügyvéd ellen büntető feljelentést tett azon a cimen, hogy dr. Würtz a kezeihez befolyt 39.188 dináros összeget, amely az alkalmi egyesülést illette meg, magának tartotta és saját céljaira használta fel. A feljelentés alapján a szombori törvényszék vizsgálóbirája bünügyi zárlatot rendelt el Würtz ingóságaira. A társasági ügyből kifolyólag ujabb feljelentések várhatók

— Szilveszter éjszakáján hetvenkilenc ember kapott alkoholmérgezést Newyorkban. Newyorkból jelentik: Szilveszter éjszakáján Newyorkban másfélszer annyi szeszes ital fogyott el, mint az elmult esztendőben és háromszor annyi mint 1928-ban. A forgalomba került alkoholos italok nagyrésze hamisitvány volt. Hetvenkilenc embert szállitottak alkoholmérgezéssel kórházba, ezek közül hárman meghaltak.

— Elnökválasztás a topolai zsidó nőegyletben. Topoláról jelentik: A »Mirjam« topolai zsidó nőegyletben különböző viharok lecsillapulta után ujév napján tartották meg a tisztujitást. Elnök lett Rónai Sándorné, alelnökök Havas Jenőné és Roder Oszkárné, titkárok: dr. Vigh József és dr. Müller Sándor, jegyző: Hajnal Ilus, pénztárnok: Rónai Antalné, ellenőr: Scheinberger Károlyné. Választottak tizenhattagu választmányt s különböző bizottságokat.

— Csütörtökön tárgyalták egyes biró előtt a noviszadi törvényszéken az első vétségi ügyet. Noviszadról jelentik: Január elsején lépett életbe az uj büntetőtörvénykönyv, amely, mint ismeretes, ugy rendelkezik, hogy a vétségi ügyeket ezentul egyesbirók tárgyalják. Csütörtökön került az első vétségi ügy Pejovics Vuk noviszadi törvényszéki egyesbiró elé. A vádlottak padján Vorgucsin Lazo noviszadi cipészmester ült, akit azzal vádoltak, hogy Ivancsevics Gavra asztalosmester hamisitott levelével Petrovics Petar noviszadi vaskereskedőnél 1100 dinár értékü árut vásárolt az asztalos számlájára. A vádlott beismerte tettét és az egyesbiró háromhavi fogházra itélte Vorgucsint, aki az itéletben megnyugodott.

— Szivenlöttek Kikindán egy gyanutlan járókelőt. Kikindáról jelentik: Szerdán éjjel a rendőrjárőr az egyik uccán egy holttestre bukkant. A járőr vezetője azonnal jelentést tett a rendőrfőkapitánysággnak, ahonnan bizottság szállt ki a nyomozás megindítása végett. A nyomozás során megállapitották, hogy gyilkosság történt és az áldozat *Gyonszurin* Misa földmüves. Gyomparint revolverrel lőtték le és a golyó a szíven áthatolva azonnali halált idézett elő.

A további nyomozás során megállapitották, hogy Gyomparint *Klug* Ferenc mészároslegény lőtte le. Klug ujév napján egész nap mulatott, egyik kocsmából a másikba járt és ittasan az uccán lövöldözni kezdett. Az egyik golyó eltalálta Gyomparint, aki gyanutlanul haladt az uccán és a szerencsétlen ember áldozata lett Klug veszedelmes szórakozásának. Azonnal intézkedés történt a lövöldöző mészároslegény felkutatására és a rendőrség emberei még az éjszaka folyamán rátaláltak egy kocsmában. Arra a kérdésre, hogy ő lövöldözött-e az uccán, igennel válaszolt, azonban részletesebben nem lehetett kihallgatni, mert a beszámithatatlanságig részeg volt. Csütörtökön reggel dr. *Iszakov* Zsika rendőrkapitány ismét magához vezettette Klugot, akivel közölte, hogy lövöldözésének halálos áldozata van. A gyilkost kihallgatása után beszállitották a törvényszéki fogházba.

— Megtalálták a bibliai Szodoma romjait. Jeruzsálemből jelentik: A keleti Jordán tartományban végzett nagyszabásu ásatások során egy város romjait ástak ki. A megállapitások szerint a nagykiterjedésü város a bibliai Szodoma, amely a romok szerint óriási méretü tüzvésznek lett áldozata.

— Összeszurkáltak egy kikindai cipészt az uccán. Kikindáról jelentik: Mihalics Zsiva kikindai napszámos ittas állapotban igyekezett hazafelé, amikor szembetalálkozott Andris József cipésszel és annak feleségével. Mihalics belekötött Andrisékba, majd elővette zsebkését és a cipészt hat helyen megszurta. A szerencsétlen ember életveszélyes sérüléseket szenvedett és életbemaradásához kevés a remény. Mihalicsot a rendőrség letartóztatta.

— Véget ért Kara Mihály noviszadi kiállitása. Noviszadról jelentik: Kara Mihály, a kiváló szobrász és grafikus noviszadi kiállitása szerdán ért véget. A kétheles kiállitás ugy anyagi, mint erkölcsi tekintetben fényes sikerrel járt, igen sok képet vásároltak és megrendelésekkel halmozták el a müvészt.

— Meghalt a pápa öccse. Rómából jelentik: Gróf Fermo Ratti selyemkereskedő ujév napján hetvenhároméves korában hirtelen meghalt. Az elhunyt testvéröccse XI. Pius pápának. Mikor a pápa értesült öccse haláláról, biborosokat küldött ki a gyászházhoz, ő maga magánlakosztályába vonult vissza, hogy az elhunyt lelkiüdvéért imádkozzék.

— Halálos családi tragédia Szilveszter miatt. Berlinből jelentik: Halálos kimenetelü családi tragédia történt Merknenkirchenben. Schmidt Erneszt negyvenkilencéves drogériatulajdonos agyonlőtte feleségét és utána önmagával végzett. A házastársak között sürün volt veszekedés, mert az asszony mulatós kedvü volt, az üzlet azonban nem jövedelmezett annyit, amennyi elegendő lett volna kedvteléseire. Ujév reggelén is összeveszték, mert pénz hiányában a Szilvesztert otthon kellett tölteniök. Veszekedés közben Schmidt revolvert rántott és lelőtte feleségét, aki nyomban meghalt. Azután maga ellen fordította a fegyvert és a golyó halálosan megsebesitette. Kórházba szállitása közben kiszenvedett.

— Halálozás. Indijáról jelentik: Csütörtökön reggel meghalt Knebl Antal, az indijiai hitelbank elnöke, aki negyven évig állt pénzintézete élén. A közalkalmazottban álló bankigazgatót pénteken délután két órakor helyezik örök nyugalomra Indijián.

— Becskereki munkások küldöttséglleg kértek fel a polgármestert a munkanélküliek nyomorának enyhitésére. Becskerekről jelentik: A becskereki munkáskamarai kirendeltség, az összes munkásszervezetek és a munkásság többi intézményeinek képviselői kedden délelőtt küldöttségben keresték fel Sztefanovics Nikola becskereki polgármestert, akitől a munkanélküliek nyomorának enyhitését kérték. A küldöttség vezetője Hrisafovics Brankó, a munkás kamarai kirendeltség vezetője volt, aki beszédében rámutatott a munkanélküli munkások és családtagjaik rettentő nyomorára és arra kérte a polgármestert, hogy vegye a kezébe a munkanélküliek segélyezésének akcióját. Mindenekelőtt arra kérték a munkások a polgármestert, hogy minél előbb kezdjék meg a közmunkákat és azokhoz, elsősorban munkanélküli becskereki munkásokat alkalmazzanak. Kérték továbbá, hogy a város bocsásson a munkástőzsde rendelkezésére megfelelő helyiséget, ahol a munkát kereső vidéki munkások éjjeli szállást kapjanak. Végül arra kérték a városi tanácsot, hogy a becskereki jótékonysági egyesületekkel együttesen kezdjen akciót egy népkonyha felállitása érdekében, ahol a munkanélküliek legalább ebédet kaphassanak. Sztefanovics polgármester megértéssel fogadta a munkásság előterjesztéseit és kijelentette, hogy teljesen átérzi a munkásság sulyos helyzetét és a város a legmesszebbmenő áldozatokra kész, hogy a munkanélküliek nyomorát megszüntesse. A villanytelep bérbeadásával kapcsolatban a város előreláthatólag nagyobb összegü kölcsönt fog kapni és amint a kölcsönt folyósitani fogják, a város azonnal megkezdi a közmunkákat, ahol a munkanélküliek munkához fognak jutni. Egyébként a legközelebbi tanácsülésen tárgyalni fogják a kérdést és azon lesz, hogy a munkásság kivánságai teljesüljenek. A tanácsülés után haladéktalanul összehivja konferenciára a jótékony egyesületeket és iparkodni fog a népkonyha felállitásának gondolatát megvalósitani. A polgármester válaszát a küldöttség tagjai megnyugvással vették tudomásul.

— Szombor népesedési statisztikája. Szomborból jelentik: A szombori anyakönyvi hivatal összeállitotta a város 1929. évi népesedési statisztikáját. A kimutatás szerint meghalt az évfolyamán 652, ebből 324 férfi, 328 nő, 314 pravoszláv, 304 római katholikus, 7 protestáns, 25 zsidó, 2 muzulmán. A születések száma 749, ebből 386 férfi, 343 nő, pravoszláv 366, katholikus 349, protestáns 7, izraelita 7, halvaszületett 20. Házasság 261, ebből vegyes 28, pravoszláv 109, római katholikus 116, izraelita 7, protestáns 1. Szaporulat 97 lélek.

— Véres korcsmai verekedés Sztanisicsen. Szomborból jelentik: Véres verekedés történt az elmult éjjel Sztanisicsen, Staller József korcsmájában Molnár József fiatal legény bokszerrel összeverte Schmidt Józsefet, akit eszméletlen állapotban szállitottak be a szombori közkórházba. Molnár ellen megindult az eljárás.

— Fizetésjavitást kapnak a földmüvelésügyi tisztviselők. Beogradból jelenti az Avala: A földmüvelésügyi miniszteriumban javaslatot dolgoznak ki a földmüvelésügyi szaktisztviselői anyagi helyzetének javitására. A földmüvelésügyi szak tisztviselői szerint a javaslat szerint olyan illetményeket kapnak, mint az általános igazgatási szak tisztviselői.

— Noviszadi bankigazgató fiának adta ki magát egy fiatalember és számos csalást követett el. Noviszadról jelentik: Friedmann Gyula noviszadi származásu fiatalember Párisban, Triesztben és legutóbb Budapesten egy noviszadi bankigazgató fiának adta ki magát és a csalások egész sorozatát követte el. Az illető Triesztben egy ottani gabonakereskedőtől egy noviszadi gabonakereskedő nevében 500 lirát csalt ki és legutóbb Budapesten naponta megjelenik a Keleti-pályaudvaron és noviszadi utasokat keres, akiknek azután elmondja, hogy Kassovitz Miksa noviszadi bankigazgató fia, haza akar utazni, de nincs elég utiköltsége és ezen a cimen kisebb-nagyobb pénzeket csalt ki. Néhány nappal ezelőtt egy noviszadi kereskedő abban a hiszemben, hogy az illető fiatalember valóban Kassovitz igazgató fia, száz pengős bankjegyet adott át neki, hogy váltsa meg a jegyét és a különbözetet adja vissza. Friedmann Gyula a pénzt megtartotta és többé nem mutatkozott. Kassovitz Miksa igazgató feljelentést tett a rendőrségen Friedmann Gyula ellen.

A modern nő nélkülözhetetlen szépségápolója a **NATÁLIA-KRÉM**
Már egyszeri használat után elitünteti minden szépséghibát. — A bőrt üdévé varázsolja és ez népszerüségének titka. A huszadik század legjobb arcápolószere. Gyártja és szétküldi:
Joanović T. Simon gyógyszerész
Debeljača 10 21

— Pénzbüntetés helyett háromhavi fogház. Noviszadról jelentik: A noviszadi felebbviteli biróság csütörtökön tárgyalta Muncs Jakab, Kinker Jakab és Kinker Fülöp szekicsi földmivesek bünügyét. Muncsot és társait azzal vádolta a szuboticai ügyészség, hogy 1925 április 19-ikén veszekedés közben sulyosan bántalmazták Weingartner Miklóst. A vádlottak azzal védekeztek, hogy önvédelemből követték el tettüket. A szuboticai törvényszék a három vádlottat 600—600 dinár pénzbüntetésre itélte. A felebbviteli biróság az itéletet megváltoztatta és a vádlottakat három-háromhavi fogházra és 200—200 dinár pénzbünetésre itélte.

TŐZSDE

Zürich, jan. 2. *(Zárlat.)* **Beograd 9.12 háromnegyed,** Páris 20.28.52, London 25.09.625, Newyork 514.90, Brüszszel 72.06, Milánó 26.95.52, Madrid 68.75, Amszterdam 207.52.5, Berlin 123.2.52, Bécs 72.50, Szófia 37.1.75, Prága 15.23.5, Varsó 57.77.5, Budapest 90.15, Bukarest 3.07.

Beogradi értéktőzsde, jan. 2. *(Zárlat.)* Hétszázalékos államadóssági kölcsön 83—84, Ratna steta prompt 438.25—437.50, január 31-re 438, február 28-ra 410.50, március 31-re 414, Narodna Banka 8225—8205 dinár.

Beogradi gabonaárak, jan. 2. Buza szával slepp 76 kilós négyszázalékos 190, buza fővonalon 76—77 kilós, négy százalékos 187.50, tengeri márciusra 192 dinár. Irányzat a gabonapiacon változatlan volt.

Beograd, jan. 2. *(Zárlat.)* London 275.77—274.94, Newyork 56.40—56.20, Zürich 1097.40—1094.40, Milánó 296.40—294.40, Berlin 13.493—13.465, Bécs 7.96.13—7.93.13, Prága 167.60—166.80, Budapest 9.89.99—9.85.99.

Szombori terménytőzsde, jan. 2. Buza 197.50—202.50 dinár, rozs 145—155 dinár, zab 140—145 dinár, árpa 115—125 dinár, tavaszi 135—140 dinár, bab 750—770 dinár, válogatott 475—485 dinár, tarka 290—300 dinár, tengeri 100—105 dinár, morzsolt 115—120 dinár, korpa 85—90 dinár, liszt 0-ás 310—320 dinár, 2-es 280—290 dinár, 5-ös 245—255 dinár, 6-os 180—200 dinár, 7-es 150—160 dinár, 8-as 105—115 dinár. Irányzat tartott.

Noviszadi terménytőzsde, jan. 2. Buza bácskai 77 kilós 195—200, bácskai 78 kilós 200—205, felsőbácskai 78 kilós 202.50—207.50, Tisza hajó 78 kilós 207.50—212.50, felsőbánáti 78 kilós 197.50—202.50, dél'bánáti 77 kilós 185—190, szerémi 77 kilós 100—105. Árpa bácskai 63—64 kilós 125—130, szerémi 63—64 kilós 125—130. Zab bácskai 137.50—142.50, szerémi 137.50—142.50. Tengeri bácskai garantált minőség 100—105, bácskai 100—102.50, bácskai II. 107.50—110, bácskai III. Duna 122.50—127.50, bácskai IV.—V. 125—130, bácskai szárított 117.50—122.50, bánáti Duna III. 122.50—127.50, bánáti Begej III. 122.50—127.50, szerémi garantált minőség 100—105, szerémi 100—102.50, szerémi II. 107.50, szerémi Duna III. 122.50—127.50, szerémi szárított 117.50—122.50. Liszt: 0gg és 0z bácskai 307.50—317.50, kettes 280—290, ötös 240—245, hatos 185—190, hetes 140—150, nyolcas 112.50—115. Korpa bácskai, szerémi és bánáti jutazsákokban 90—95. Irányzat: tengeri lanyha, különben változatlan. Forgalom 96 vagon.

Belgrádi sertés- és vágóállatvásár, jan. 2. Felhajtás 3350 darab sertés. Irányzat: igen élénk. Árak: zsirsertés Ia uradsági nehéz páronként 300 kilós 148—150, szedett közép zsirsertés 220—260 kilós 140—146, kivételesen 148, zár nagyban 176—180, szalonna 3 darabos, táblás, sózott 140, négydarabos 130. Vágómarhavásár. Felhajtás 593 darab. Irányzat: lanyha. Árak: Ökör tarka Ia 102—110, magyar tarka Ia 98—110, tehén tarka Ia 94—100, bika tarka Ia 104—116, növendék 70—96 fillér kilogrammonként.

Budapesti gabonatőzsde, jan. 2. *(Zárlat.)* Készárupiac, irányzat: barátságos.) Buza 77 kilós tiszavidéki 23.00—24, felsőtiszai 23.25—23.50, fehérmegyei 22.15—22.40, pestvidéki 22.25—22.50. Buza 78 kilós tiszavidéki 23.90—24.20, felsőtiszai 23.45—23.70, fehérmegyei 22.40—22.60, pestvidéki 22.50—22.70. Buza 79 kilós tiszavidéki 24.20—24.65, felsőtiszai 23.75—23.95, fehérmegyei 22.65—22.85, pestvidéki 22.75—22.75. Buza 80 kilós tiszavidéki 24.50—24.80, felsőtiszai 23.90—24, fehérmegyei 22.75—22.95, pestvidéki 22.85—23.05. Rozs pestvidéki 14.75—14.80, másszármazásu 14.75—14.80. Árpa Ia takarmány 15.80—16.50, sör, felsőmagyarországi 19.50—21.50. Zab Ia 14—15. Tengeri tiszántuli morzsolt 13—13.30. Határidőpiac, irányzat: egyenetlen. Buza márciusra 23.65—23.67, májusra 24.54—24.56, októberre 24.25—24.36. Rozs márciusra 16.10—16.11, októberre 17.40—17.45. Tengeri májusra 15.59—15.63 pengő. Árak 100 kilénként, budapesti fuvarparitás értendők.

Bécsi állatvásár, jan. 2. Schorsky & Söhne cég jelentése. Felhajtás 866 marha, irányzat lanyha, 1717—16 zsirsertés, irányzat lanyhább, 1819—20 sertés, irányzat élénkebb.

Chicagoi terménytőzsde, jan. 2. Középárfolyamok: Buza március 133, május 137, julius 136 hétnyolcad. Tengeri március 93 egynyolcad, május 96 és fél, julius 98 egynegyed.

Liwerpooli terménytőzsde, jan. 2. *(Zárlat.)* Buza március 10 sh, május 10 sh 1 háromnegyed d, junius 10 sh 2 d.

Vizállás

A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: *Duna:* Bezdán 122 (—0), Apatin 198 (+1), Vukovár 136 (—12), Palánka 129 (—1), Noviszad 120 (—4), Zemun 136 (—8), Pancsevó 120 (0), Orsava 100 (—10). *Dráva:* Oszijék 46 (+12). *Száva:* Zagreb 66 (+2), Mitrovica 294 (+7), Beograd 86 (—9). *Tisza:* Becsej 44 (—4), Titel 126 (0).

A textilesek országos szövetségének elnöksége a noviszadi kamara elnökénél. Noviszadról jelentik: A jugoszláv textilnagykereskedők országos szövetségének elnöksége Miroszavljevics Lázár noviszadi nagykereskedő vezetésével csütörtökön tisztelgő látogatást tett Manojlovics Dusánnál, a noviszadi kereskedelmi és iparkamara elnökénél és kérték, hogy az illetékes helyen interveniáljon a szövetség több panaszának az ügyében. Manojlovics Dusán elnök kijelentette, hogy minden tőle telhetőt megtesz a szövetség panaszainak orvoslása érdekében.

Moldenhauer meghalt. Váratlan és sulyos veszteség érte a német tennisszportot. Hans Moldenhauer, a németek többszörös tennisszbajnoka egy autóbaleset-ből szerzett sérülésében vasárnap huszonnyolcéves korában meghalt. Moldenhauer vasárnap reggel autóján indult haza a grunewaldei klubházból. Berlin egyik utcáján az autó a sikos járdán megsiklott és egy villanyos elé került, amely elütötte. Moldenhauert és kisérőjét sulyos sérülésekkel, eszméletlen ál-

lapotban huzták ki az autó roncsai alól. Moldenhauert kórházba szállitották, ahol tizórai szenvedés után anélkül, hogy eszméletét visszanyerte volna, meghalt. Moldenhauer 1926. és 1927-ben lett először Németország egyes, valamint Aussem Cilyvel együtt a vegyespáros bajnoka. Formájának tetőpontját a kiváló német játékos tavaly érte el, amikor a Dawis Cupben Morpurgót, Menzelt, Macenauert legyőzve, Németországot az európai zóna döntőjébe juttatta. Moldenhauerrel az egyetemes tennisszport is sokat veszett. Szimpatikus fellépése és játékmodora mindenütt barátokat szerzett a kiváló tenniszbajnoknak.

— A pénzügyi inspektorátusok január elsején megkezdték működésüket. Noviszadról jelentik: Az uj pénzügyi törvény értelmében — mint ismeretes — az ország területén négy pénzügyigazgatóság megszünt és ezeknek az ügykörét a fennmaradó tiz pénzügyigazgatóság vette át. A likvidálási munkálatoknak december 31ikéig bezárólag be kellett fejeződni és a pénzügyigazgatóságoknak január elsejétől kezdve uj területeiken is meg kellett kezdeniök működésüket. A noviszadi pénzügyigazgatóság a törvény értelmében a sumadiai, pozsegai és szmederevói pénzügyi kerületeket kapta, amelyek eddig részben a nisi, részben a kragujeváci pénzügyigazgatósághoz tartoztak. A noviszadi pénzügyigazgatóság hatásköre harminckilenc pénzügyi járásra terjed ki, amelyek közül huszonnégy fölött három kerületi inspektorátus gyakorol felügyeletet. A három kerületi inspektorátus székhelye Szombornban, Kragujevácon és Szmederevóban van. A pénzügyi kerületi felügyelőségek a törvény értelmében január elsején megkezdték működésüket. A kragujeváci kerületi pénzügyi felügyelőség egyelőre még nem kezdhette meg munkáját, miután az inspektorátus élére nincs még kinevezve az inspektor. A noviszadi pénzügyigazgatóság a pénzügyi járások likvidálását befejezte és a járásokat átvette.

— Beograd közelében a Dunán összeütközött két személyszállitó hajó. Beogradból jelenti az Avala: Szerdán délután négy óra tizenöt perckor a Száva és a Duna összefolyásánál összeütközött a »Kraljica Mária« és a »Car Dusan« nevü személyszállitó hajó, amelyek Beograd—Sabác, illetve Beograd—Zemun között közlekedtek. Mind a két hajó a Jugoszláv Folyamhajózási Társaság tulajdona. Az összeütközés következtében a Car Dusán a hajókerék mellett a jobb oldalon megsérült, a »Kraljica Mária« hajó azonban sértetlen maradt. Az összeütközés során sebesülés nem történt. A vizsgálat, amely azonnal megindult, megállapitotta, hogy az összeütközés a Duna és a Száva összefolyásánál történt. A »Car Dusán« hajó Zemun felől érkezve be akart menni a Szávába, noha éppen ezen a helyen a »Kraljica Mária« megfordulási manövert végzett. Ebben a helyzetben a »Car Dusan« megsértette a folyamrendőrségi szabályzatot és igy történt, hogy a »Car Dusan« beleszaladt a »Kraljica Mária« hajóba. Az összeütközésért Popescu Jován, a Car Dusan parancsnoka a felelős, mert hibásan irányitotta hajóját. A parancsnok ellen megindult a fegyelmi vizsgálat és fel fogják függeszteni állásától.

Dr. Jocics Milorád volt szuboticai táblabiró, nyug. főállamügyész, noviszadi ügyvéd, ügyfeleket fogad Noviszadon, Futaki ut 7. szám alatt, az udvarban balra levő irodájában d. e. 9-től fél 1-ig. Telefon 24—34.

— **A noviszadi árvaszék ülése.** Noviszadról jelentik: A noviszadi árvaszék dr. Borota Braniszláv polgármester elnökletével ülést tartott. Elhatározták, hogy a hagyatéki leltározást a jövőben nem a kataszteri hivatal, hanem Ingics Pávle ülnök végzi.

Legjobb ital a Gerber-féle világos »Special«-sör.

— **Milánói énekesnő hangversenye Noviszadon.** Noviszadról jelentik: Ada Sári, a milánói Scala-színház koloraturénekesnője január 18-ikán az »Ingyenkenyér«-egyesület rendezésében hangversenyt rendez Noviszadon.

— **Litvinov a Cseka garázdálkodása ellen.** Moszkvából jelentik, hogy Litvinow külügyi népbiztos és Mensinszky, a G. P. U. vezetője között ellentét támadt. Mensinszky ugyanis január elsejétől kezdve házkutatásokat akar végezni Moszkvában, Leningradban és a többi nagy városban, azokban az épületekben és irodákban, amelyekben külföldi állampolgárok laknak. Litvinow közölte Stalinnal, hogy ez nagyon időszerütlen éppen most, amikor a szovjetkormány meg akarja javitani a viszonyt a külhatalmakkal. Valószinü, hogy Mensinszky lemond, mert Stalin helyesli Litvinow felfogását

— **A banatszkiarangyelováci agrárzajednica közgyülése.** Becskerekről jelentik: A banatszkiarangyelováci agrárzajednica közgyülést tartott, hogy a kormánybiztosi kirendeltség megszüntetésére és az autonómia visszaállitása folytán megválasszák a vezetőséget. A közgyülésen az agrárszövetség részéről Matics Gyóka igazgató vett részt. Az uj vezetőség elnökévé Budimir Rádát választották meg.

— **Sicard szobrász lesz a francia Akadémia elnöke.** Párisból jelentik: A francia akadémia 1930-ban uj elnököt kap. A negyven halhatatlan intézményének alkotmánya értelmében az akadémia elnöki tiszte minden öt évben a szépmüvészeti akadémia elnökére száll. Ez következik be 1930-ban is. Harminc év óta majdnem mindig festő kapta ilyen módon a tudományos akadémia elnökségét. Az akadémia festői ezek voltak: Detaille, Bonnat, Flameng és Chabas. Egyszer volt zeneszerző elnöke a negyven halhatatlannak: Massenet. Most foglalja el majd az akadémia elnöki székét az első szobrász: Sicara személyében.

— **Hatévi fegyház helyett felmentés.** Noviszadról jelentik: Letán Antal katarinai gépész azzal vádolták, hogy 1927 julius 5-ikén felgyujtotta Keksz Mátyás gazdálkodó szalmáját és a tüz alkalmával többek között elégett Letán egyik konkurrensének cséplőgépe is. A törvényszéki tárgyaláson Letán tagadta a büncselekményt és azt állitotta, hogy a kritikus időben odahaza tartózkodott és aludt. A biróság Letán Antalt bünösnek mondta ki és hatévi fegyházra itélte A noviszadi felebbviteli biróság Trajanovics tanácsa most tárgyalta ezt az ügyet és Letán Antalt bizonyiték hiányában felmentette.

— **Csicserin cukorbaja miatt lemond a külügyi népbiztosságról.** Londonból jelentik: A Reuter-iroda egy értesül, hogy Csicserin pénteken Wiesbadenből Moszkvába utazik, ahol orvosi tanácsra lemond a külügyi népbiztosságról s a közel jövőben visszatér Wiesbadenbe, hogy tovább kezeltesse cukorbaját. Csicserin lemondása már csak azért is formalitás lesz, mert hiszen már több mint egy év óta csak szimbolikusan viselte a külügyi népbiztosi tisztet.

Dr. König Dávid orvosi rendelőjét Poštanska ul. 9. sz. alá (dr. Vajda ház) helyezte át. Telefon 676.

— **Szurkálás a Szilveszter-bálon.** Szentáról jelentik: Bene János huszéves gazdalegény Szilveszter éjszakáján a Huszágh-féle vendéglőben mulatott. Mulatozás közben két legény, Moravics János és Káplár József kötekedni kezdett vele, majd amikor kiment az udvarra, Moravics utána rohant és bicskáját Bene jobb oldalába döfte, amint pedig a megtámadott legény védekezésül karját kitárta, jobb oldalán a könyökhajlásba is beleszurt. Az összeszurkált Benét még az éjszaka folyamán beszállitották a kórnázba. Állapota életveszélyes. A bicskázó Moravicsot a rendőrség letartóztatta.

— **Dr. Neuner Vilmos noviszadi előadása Islandról.** Noviszadról jelentik: Szombaton este fél kilenc órakor a Futaki uccai »Aranyhordóhoz« cimzett vendéglőben dr. Neuner Vilmos volt nemzetgyülési képviselő a Spitzbergákról és Islandról vetitett képekkel kisért előadást tart.

Agyvértódulás, szivszorongás, nehéz légzés, félelemérzés, idegesség, migrén, lehangoltság, álmatlanság a természetes »*Ferenc József*« keserüviz használata által igen sokszor megszüntethetők. Tudományos megállapitások megerősitik, hogy a *Ferenc József* viz a makacs székszorulás mindenféle jelenségeinél a legjobb szolgálatot teszi. Kapható gyógyszertárakban, drogériákban és füszerüzletekben 13

— **Szilveszteri szépségverseny a szuboticai Lloydban.** Jól sikerült szépségversenyt rendeztek Szilveszter éjszakáján a Lloydban. A versenyt Weisz Klári nyerte 153 szavazattal, mig Schréger Lily 135, Ingusz Böske 132, Váci Vera 130, Weisz Ibi 84 és Birn Piri 77 szavazatot kaptak. A megjelent asszonyok közül Vig Lipótné 60, dr. Boski Ivóné 45 és Pál Béláné 12 szavazatot nyertek.

— **A noviszadi zeneegylet hangversenye.** Noviszadról jelentik: A noviszadi zeneegyesület február 10-ikén hangversenyt rendez, amelyet táncmulatság követ.

Szávics Mirkó ügyvéd, a »Narod« volt szerkesztője ügyvédi irodáját Noviszadon, Futaki ut 22. szám alatt megnyitotta.

— **Több mint egymillió dinár Szubotica lakosságának mult évi tüzkára.** A szuboticai tüzoltóság és mentőállomás most tette közzé jelentését a testület mult évi munkájáról. A tüzoltóság és mentőállomás, amelyeknek legénysége képzettség és technikai felkészültség dolgában évről-évre fokozatos fejlődést mutat, mint a statisztikai adatokból kiderül, a mult évben is derekas önfeláldozó munkát végzett Szubotica város lakosságának közbiztonsága érdekében. A tüzoltók a mult évben összesen 134 esetben vonultak ki: januárban 17, februárban 21, márcisban 10, áprilisban 9, májusban 4, junisban 8, julisban 11, augusztusban 6, szeptemberben 14, októberben 10, novemberben 8, decemberben pedig 9 esetben. Legtöbb tüzeset januárban, a legkevesebb májusban volt. A tüzesetekből kifolyólag keletkezett kár 10.000.700 dinár. A megégett épületek 1.068.500 dinárra voltak biztositva. A mentők összesen 1424 esetben vonultak ki, ebből 411 esetben sebesülteknek vittek első segélyt, 839 esetben belső beteget szállitottak kórházba. 110 esetben hullaszállitás, 34 esetben elmebeteg szállitás, 30 esetben pedig vakláma történt.

— **Másfélmillió dinár adó folyt be Szentán decemberben.** Szentáról jelentik: A városi adóhivatalba 992.000 dinár állami egyenes adó, 320.000 dinár városi pótadó, 23.000 dinár tartományi és 2500 dinár kereskedelmi és iparkamarai adó folyt be.

— **A pénzintézetek ünnepnapi munkaszünetei.** Noviszadról jelentik: A pénzügyintézetek megbizottai a napokban értekezletet tartottak, amelyen megbeszélték az egyöntetü munkaszüneti napok kijelölésének feltételeit. A megállapodás létre is jött és eszerint a bankok és pénzintézetek egész napon keresztül zárva tartanak a következő napokon, minden vasárnap, katholikus és pravoszláv karácsony mindkét napján, pravoszláv vizkereszt, pravoszláv husvét hétfőjén, pünkösd hétfője, december 1 nemzeti ünnep és december 17 Örökösége Alekszandar király születésnapja és mindazokon a napokon, amelyeken a törvénynek értelmében zárva kell tartani. Félnapos munkaszünet lesz katholikus Háromkirályok napján, Szveti Száva, pravoszláv Szveti Nikola napján. Az egyes pénzintézeteknek jogukban áll nyitva, vagy zárva tartani katholikus Urnapján és valemennyi felekezet nagypéntekjén, Ciril és Metod napján és Vidovdánkor a pénzintézetek az istentisztelet tartama alatt zárva lesznek.

Irodai felszerelések
üzleti könyvek, rajzlapok, szám akönyvek és könyvkivonatok
január 20-ig
20%
kedve mérnyel
Legfinomabb és legjobb minőségü angol (Crusader) gyár mányu szén- és indigópapiros irógépszalagok állandó raktára
Irógépkéviselet
Kappel Standard-irógép
Diamant portable-hordozható irógép
Bélyegzőket 24 óra alatt készitünk
UNIVERSITAS
Vig Lajos könyvkereskedés Aleksandrova ul. 15.
Raft cukorkaüzlet mellett.

— **A Hudozsesztvenick noviszadi vendégszereplése.** Noviszadról jelentik: A moszkvai Hudozsesztveni szintársulat tizennyolctagu müvészegyüttese csütörtökön este kezdte meg Noviszadon a Szloboda nagytermében négy estére tervezett vendégszereplését. Gogolj háromfelvonásos vigjátéka, »A revizor« került szinre, a főszerepekben Pavlova Nalotoval és Grecsnével. Az előadás zajos sikert aratott. Pénteken Dosztojevszkij »Bün és bünhődés« cimü drámája kerül szinre.

— **A noviszadi Makkabi Szilveszter-estélye.** Noviszadról jelentik: A Juda Makkabi sportegyesület Szilveszterkor az Olimpiában kitünően sikerült táncmulatságot rendezett, amelyen többek között megválasztották a szilveszteri szépségkirálynőket. A legtöbb szavazatot Grün Miksáné, Halcs Istvánné és Boschan Edit kapta. A legjobb táncosnő cimet Wilhelm Hilda, a legnépszerübb futballista cimet Schwemm Gyula, Schäffer Béla és Morgenstern Ernő kapták. A legszebb férfinak Gelb Bélát választották meg.

— **Ujból kösöt a feltételesen szabadlábra helyezett gyilkos.** Becskerekről jelentik: Todorov Szlávko becskereki földmüvest a becskereki törvényszék két évvel ezelőtt gyilkosság miatt ötévi fegyházra itélte. Todorov a fegyházban jól viselte magát és nemrégiben feltételesen szabadlábra helyezték. Szilveszter éjszakáján Todorov Szlávko beborozott állapotban ismét kezébe vette a bicskát. Összekülönbözött Radu Tóni cigánnyal és a bicskát a mellébe döfte. A cigányt életveszélyes sérülésekkel szállitották be a kórházba, Todorovot pedig a rendőrség letartóztatta.

— **30.593 lakosa van Becskereknek.** Becskerekről jelentik: A becskereki bejelentő hivatal december hó 31-ével pontos kimutatást készitett Becskerek város lakosságáról. A kimutatás meglepő eredménye az, hogy Becskereken 1929 végén 30.593 lélek lakott. Ez a szám annál meglepőbb, mert a háboru befejezésekor csak 27.000 lakosa volt Becskereknek, tehát tizennégy év alatt körülbelül negyven százalékkal megnövekedett Becskerek lakosságának a száma. A kimutatás adatai szerint Becskereken tizenkilenc féle nemzetiség lakik. A lakosság nemzetiségek szerint a következőképpen oszlik meg: jugoszláv 17.543, ebből 9296 férfi és 7937 nő. A becskereki magyarság száma 9423, még pedig 4297 férfi, 5126 nő, a németek száma 8199, ebből 3722 férfi és 4477 nő. A többi nemzetiség igy oszlik meg: zsidó 717 férfi és 837 nő, összesen 1554, szlovák 282 férfi és 333 nő, összesen 644, cseh 123 férfi és 137 nő, összesen 266, olasz 7 férfi és 5 nő, összesen 12, orosz 309 férfi és 277 nő, összesen 586, török 40 férfi és 13 nő, összesen 53, cigány 93 férfi és 92 nő, összesen 185, litván 1 férfi és 1 nő, összesen 2, lengyel 10 férfi és 14 nő, összesen 24, görög 1 férfi, bolgár 122 férfi és 65 nő, összesen 187, román 80 férfi és 90 nő, összesen 179 és végül 1 francia nő.

— **Városi közgyülés Pancsevón.** Pancsevóról jelentik: Pancsevó város képviselőtestülete hétfőn közgyülést tartott Iszajlovics Vaszo polgármester elnöklete alatt. A közgyülés legfontosabb pontja volt az indemnitás-javaslat tárgyalása. A közgyülés az indemnitást egyhangulag megszavazta. Tizenegy nyugdijazási kérvényt is letárgyaltak. A megszavazott nyugdijak évi végösszege 272.000 dinár. Többek között nyugdijazták Jankulov Alekszandar városi tiszti orvost és dr. Radivojovics Dusan városi főügyészt. A pancsevói orosz invalidusok részére 3000 dinár és a »Knjeginja Ljubica« egylet pancsevói szervezetének 1000 dinár segélyt szavaztak meg.

Dr. Szász Imre fogorvos hazaérkezett és rendeléseit Szokolszka ulica 4. sz. alatt ujból megkezdte.

— **Kápolna épül Nadalján.** A nadaljai és környékbeli katholikusok körében nagy örömet keltett, hogy karácsony másnapján Dupp Bálint csurugi plébános szentmisét celebrált és beszédet mondott Nadalján, ahol megfelelő hely hiányában eddig nem lehetett Istentiszteletet tartani és most is alkalmi helyiségben folyt le a szertartás. Dupp Bálint plébános kijelentette, hogy a püspöki hatóság nemrégen elhatározta, hogy kápolnát épittet Nadalján. Ez a bejelentés a község és a közeli tanyák lakossága körében nagy örömet keltett.

PURGEN
a legjobb hashajtószer

— **Basser József énekei gramofónlemezen.** Basser József, a szuboticai zsidó hitközség nagyhirü főkántora, aki most betegszabadságon van, tavaly néhány hétig Londonban tartózkodott és ezalkalommal templomi énekeket adott elő a Columbia gramofónlemezgyár részére. A lemezek most készültek el és már Szuboticán is kaphatók Akik a lemezeket meghallgatták, a legnagyobb elragadtatással nyilatkoznak Basser József főkántor nagyszerü müvészi produkcióiról. A messze földön hires főkántor ritka képességeinek legjavát süritette bele ezekbe a számokba, amelyek az egyházi vonatkozásokon függetlenül is kiváló müélvezetet nyujtanak

— **Montmartre bál Szubotican.** A szubotican francia klub 1930. február elsején »A Montmartren« cimmel rendezi idei nagy bálját, amely iránt már most is nagy érdeklődés nyilvánul meg.

— **Megharapta arcát a ló.** Szentáról jelentik: Mitrovics Radoszláv gazdát szerdán reggel lova, amint itatáshoz vezette, arcán megharapta. Mitrovics alsó és felsőajkát a ló átharapta és egy jókora darabot kitépett arcából. Szentán a kórházban vették ápolás alá Mitrovicsot, ahol a vérzés elállitása után beoltották tetanusz elleni oltószerrel, a beoltás után pedig beszállitották a szubotican Pasteur-intézetbe.

— **Egy mitrovicai mérnök tragédiája.** Noviszadról jelentik: Kovács Ferenc, a mitrovicai taningyár mérnöke a karácsonyi ünnepeket Magyarországon Dunavéden lakó rokonai körében töltötte. Kovács résztvett egy vadászaton és itt halálos szerencsétlenség érte. Két vadászkutya összemarakodott és a mérnök puskájával akarta őket szétválasztani. A fegyver eközben elsült és a sörétek Kovács Ferenc arcába fúródtak. A szerencsétlen ember rövid szenvedés után a helyszinen meghalt. Kovács Ferenc tragédiája Mitrovicán nagy részvétet keltett, mert Kovács közszeretetben álló tagja volt a város társadalmának.

— **A kikindai polgári dalárda hangversenye.** Kikindáról jelentik: A kikindai polgári dalárda igen jól sikerült hangversenyt rendezett a Nemzeti-szálló nagytermében. Müsorra került Verdi Troubadour-jának cigányjelenete, amelyben dr. Szárazné kiváló müvészettel énekelte a szólót. Szeiler Mihály mint tenorista aratott sikert. A rendezés Szupricz József főkántor érdeme.

— **Becskereken betiltották a tamburásnők és kávéházi énekesnők alkalmazását.** Becskerekről jelentik: Dr. Dimitrijevics Tihomir rendőrfőkapitány rendeletet adott ki, amelyben megtiltotta, hogy vendéglőkben, kávéházakban és egyéb olyan helyeken, ahol alkoholt árusitanak, tamburásnők, énekesnők, női zenekar és női kiszolgáló személyzet müködhessék. A rendeletre az adott okot, hogy a napokban megtartott egészségügyi razzia alkalmával megállapitották, hogy az egészségügyi vizsgálatnak alávetett harmincöt nő közül tizenkettő fertőző beteg.

— **Himlőjárvány Londonban.** Londonból jelentik: A himlőjárvány, amely az utóbbi napokban már szünőfélben volt, uj erőre kapott. A járványkórházban összesen 440 himlőbeteget ápolnak. Ennyi himlőbeteg egyszerre még soha sem volt Londonban.

KÖZGAZDASÁG

Jogorvoslat a kereseti és forgalmi-adó kivetések ellen

Mitől függ a felebbezések sikere?

II.

Helyreigazitás: A cikk első részében a forgalmi adóra vonatkozó rész odamódosul, hogy a forgalmi adókivetések ellen beadott felebbezéseket a Pénzügyminiszteriumi adóosztály másodfokon tárgyalja, mig elsőfokon a kereseti adókivetéseket tárgyaló felszólamlási bizottság hatáskörébe vannak utalva — az ujabb rendelkezés értelmében. A felebbezési határidő 15 nap marad.

»Az adókötelezett által az adóvallomásokban beterjesztett adatokon kivül, kötelessége az adóhatóságnak, hogy az adókivetés jogossága érdekében maga is, akár közvetlenül, akár pedig egyéb állami és önkormányzati hivatalok és testületek által minél több olyan pozitiv adatot gyüjtsön, melyek az adóalapnak a szabályszerü fölbecsülését megkönnyithetik«. (108. szakasz 1. pontja). Ismételten kitünik, hogy a törvény a jogos adóztatás szempontjából nem elégszik meg sem az adókötelezett egyoldalu vallomásával, sem az adóhatóságoknak esetleges téves felfogásokon alapuló adataival, hanem határozottan megövetell, hogy az adóalap megállapitása alkalmával a legnagyobb pontossággal kell eljárni ugy az adókötelezett által beterjesztett, mint pedig az adóhatóságok által összegyüjtött adatok helyességének megitélésében.

»Kötelesek az adóhatóságok az adóvallomásokban beterjesztett összes adatokat kiegészitení, kijavitani és ellenőrizni« (108. szakasz). Ez a rendelkezés a tisztajövedelemnek az adó alól való kivonását van hivatva meggátolni. Ugyanis az adófizetők legnagyobb része nevetségesen kis összegot tüntet föl a vallomásban, nem gondolva arra, hogy az adóhatóságoknak számtalan mód áll a rendelkezésükre, hogy a bevallott adatok helyességéről meggyőzdjenek.

»Az ellenőrzések eredményeképen az állami képviselő-referens minden vallomási iv hátsó oldalán kimeritő inditványt állit össze, megemlitve abban; hogy a vallomást kellő időben adták-e be, mekkora a befektetett tőke, mennyit tesz ki az összjövedelem és menynyi tisztajövedelmet jelentett be az adókötelezett és ezekután kimeritően előadja saját véleményét, amennyiben az adóköteles vallomását nem fogadja el mint kifogástalant« (111. szakasz). A legnehezebb feladatok egyike, amelynek sikeres megoldása mindenkor az állami érdekek képviselője, az adókivető bizottságok előadójának az ügyességétől és szakértelmétől függ. Ez a pont azonbar nemcsak az állam érdekeire, hanem az adófizetők érdekeire nézve is ugyszólván a legfontosabb. A törvény ebben a pontban kimeritő ellenvéleményt kiván az előadótól. Nem elégszik meg az eddigi sablonos eljárási módozatokkal. A szokásos kifejezés: »Nem felel meg a helyi viszonyoknak«, nem állhat meg többé. Az előadónak ezentul kimeritően elő kell terjeszteni esetleges különvéleményét, amelynek során ki kell térnie a legaprólékosabban minden olyan körülményre, amely az adóalap szabályszerü megállapitására befolyással van. A helyi viszonyok legalaposabb ismerőjének kell lennie, mert csakis igy tudja nehéz feladatát megoldani, összeegyeztetve az állam érdekeit az adózók érdekeivel. Ha ezt meg tudja tenni, akkor munkájával bizonyára mindkét részen meg lesznek elégedve, minek folytán működése ellen panasz nem fog fölvetődni.

A felebbezések során mindenesetre leggyakoribbak lesznek a panaszok a kivetést megelőző eljárások ellen, mert kizárt dolog, hogy az előadó minden adófizetőnek az üzleti viszonyait behatóan megismerhesse, aki kezdettől fogva adószakmában foglalkozván, legtöbbnyire laikus az üzleti világot érdeklő kérdésekben. Legnagyobb igazságtalanságok mindjárt az első teendőnél, az alap-, illetve a befektetett tőke nagyságának megállapitásával fordulhatnak elő. Tudni kell ugyanis, hogy manapság ritka az a kereskedő és iparos, aki saját tőkével dolgozik. Bizonyitéka ennek elsősorban a csődbejutásnak nagy száma, azonkivül a számtalan behajtási per. A saját tőkével dolgozó kereskedő és iparos esetében bátorkodom az illetékesek figyelmét felhivni arra, hogy igen tiszta képet nyerhetnek az illetők anyagi viszonyairól a telekkönyvi betekintések utján.

»Az igy előterjesztett anyag alapján hozza meg az adókivető bizottság határozatát saját meggyőződése szerint, figyelemmel lévén a befektetett tőke és az elért forgalom nagyságára, valamint összes konkrét tényezők és a helyi, ugyszintén az általános követelmények szerint lehetséges jövedelemre« (180. szakasz). Másikelyen a törvény kimondja, hogy az adóhatóságoknak és az adókivető bizottságoknak«... *joguk van az adófizető adóvallomása nélkül is belemenni az adóalap megállapitásába, csupán saját adataik és csakis saját ismerésük alapján, joguk van a becslést megcitení akkor is, mikor konstatálva van, hogy a bevallás hiányos« (107. szakasz).* Ujabb bizonyiték arra nézve, hogy argumentumok nélküli adatok hiányában az adókivető bizottság nem bocsájtkozhatik bele érdemlegesen az adókivetési alap megállapitásába. Az adókivető bizottság köteles az előadó inditványát alapos elbirálás alá venni, azt pontról-pontra részekre boncolgatni és amikor már meggyőződött arról, hogy minden törvényes követelménynek eleget tett, hogy az előterjesztett anyagot legkisebb részében is átvizsgálta, hozza meg megindokolt határozatát. Az adókivető bizottság határozatait a helyi viszonyok alapos ismerésére, az üzlet fekvésére, az adóhatóságok által összegyüjtött adatokra, az adófizető életmódjára és személyi viszonyainak ismerésére, üzletének más hasonló üzletekkel való összehasonlitására s végül, amennyiben szükségét látja szakértők véleményének meghallgatására alapitja. Magától értetődik, hogy az adókivető bizottság mindezeknek a követelményeknek a legnagyobb jóakarattal sem felelhet meg. Legalább is minden tizedik adófizetőt az adókivető bizottsági tagok többsége csupán hirből, vagy egyáltalán nem ismer. Áll ez különösen nagyobb városokban, ahol több ezer kereseti adóköteles van. Továbbá egyes bizottsági tagok nem is ismerik az üzlet fekvését s emiléfogva hallgatólag is beleegyezésüket, illetve hozzájárulásukat adják a többiek határozatához. Ritka az az eset, hogy valamelyik bizottsági tag különvéleményt adna be, amihez egyébként a törvény szerint joga van. Csakhogy a bizottsági tagok legtöbbnyire nincsenek teljesen tisztában azzal, hogy mi az ő joguk és kötelességük. Tudják csupán azt, hogy az a megtisztelteités érte őket, hogy rájuk van bizva az állam és néhány száz vagy ezer adófizető társuk jogainak megvédése és ezen utóbbiaknak legtöbbször létérdeke. Nagyon fontos tehát, hogy az adókivető bizottságba olyan egyének legyenek beválasztva, akiknek egyénisége legnagyobb garancia mindkét fél jogainak megvédésére és érdekeinek összeegyeztetésére.

Az eddig elmondottak alapján a felebbezési indokok röviden a következőkben foglalhatók össze:

1. a törvényes követelményeknek be nem tártása, ugy az adóhatóságok, mint az adókivető bizottságok részéről;
2. a fél adóvallomásának indokolatlan mellőzése, amelyről legkönnyebben a kivetési iratokba való betekintés utján lehet meggyőződni;
3. az adóhatóságok által összegyüjtött adatok helyességének, illetve pontosságának kétségbevonása, föltéve, hogy a félnek döntő erejü bizonyitékai vannak állitásának igazolására;
4. a fél által fölajánlott kereskedelmi könyvek és egyéb, az adóalap megállapitására kihatással lévő adatok mellőzése;
5. a tiszta javedelemnek tulmagas összegben való fölbecslése, ha az konkrét tényezők figyelembe vétele nélkül történt;
6. a megállapitott évi bruttó forgalom és tisztajövedelem közötti esetleges nagy aránytalanság, tekintettel a helyi és általános érdekü viszonyokra;
7. az állami képviselő — előadók javaslatának hiányossága, a befektetett alaptőke és a javaslatba hozott forgalomra vonatkozólag, tekintettel arra, hogy az előadó javaslata az adókivető bizottsági tagoknak az orientálására szolgál, minélfogva a téves adatokon alapuló előadói javaslat miatt a bizottság határozata nem lehet reális;
8. a fél által ajánlott szakértő meghallgatásának indokolatlan mellőzése, azokban az esetekben, amikor az adókivető bizottsági tagok között nincs hasonló foglalkozásu egyén és különben is a kivető bizottsági tagok nem ismerhetik a fél anyagi viszonyait és az egyéb, rája vonatkozó adatokat;
9. az adóalapnak parifikációs uton való megállapitása, ha a parifikáció a helyi viszonyokhoz képest aránytalan;
10. a fél jelenlétének megtagadása az adókivető bizottság tárgyalásán, stb. stb.

Megjegyzendő, hogy a felebbezési indokokat a felszólamlási bizottság előtt hiteltérdemlő adatokkal kell bizonyitani, mert ezek hiányában a felebbezésnek sikere nem lehet.

Szabó Károly Sztaribecsej.

*

A forgalmi adókivetések elleni felebbezés kérdésében dr. *Fischer* Jákó, a kiváló adószakértő, akihez felvilágositásért fordultunk, a következőket mondotta:

— Igaz, hogy a forgalmi adóról szóló 1922. évi január 31-ikén kelt törvény 15. szakasza ugy intézkedett, hogy a panaszok 15 nap alatt adandók be annál a hatóságnál, amely az adót kiszabta. Az is igaz, hogy ezen panasz elbirálására egyedül a pénzügyminisztérium adóügyi vezérigazgatósága volt hivatva, amelynek határozata jogerőssé is vált, azonban ennek a törvénynek ezeket a rendelkezéseit, a későbbi jogszabályok megváltoztatták és 1929. évi január elsejétől kezdve már a másodfoku pénzügyi hatóságok mellett működő felszólamlási bizottság birálja felül az elsőfoku adókivető bizottságok határozatát.

— Az 1928. évi február nyolcadikán kiadott adóegységesitési törvény 7. §-a csak annyit mond, hogy a forgalmi adó és a hadmentességi adó kivételével minden egyéb adónem megszünik. Ebből azt kell következtetni, hogy a forgalmi adót, mint ilyet fenntartani kivánta az egyenes adókról szóló törvény, de nem magát a forgalmi adóról szóló törvényt egész terjedelmében.

— Ha megáll az a tétel, hogy a későbbi törvény leronta a korábbit, akkor kétségtelen, hogy az 1928. évben alkotott adótörvénynek alaki rendelkezései is lerontották az 1922. évben alkotott forgalmi adótörvénynek azokat a határozatait, amelyek a későbbi törvénnyel ellentétbe kerültek.

— Miután pedig az uj adótörvény 127. §-a minden olyan határozat ellen, amelyet az elsőfoku adókivetőbizottság hozott, a határozat kézbesitésétől számitott harmine nap alatt panaszjogot engedélyez a magasabb foku adóügyi hatósághoz, a 133. §. pedig ezt a magasabb hatóságot az adó felszólamlási bizottságban jelöli meg, kétségtelen az is, hogy másodfokban már nem a pénzügyminisztérium, hanem az adó felszólamlási bizottság fog határozni. Miután az sines kizárva, sőt gondoskodás is történt a 134. §-ban, hogy több felszólamlási bizottság is alakitható, valószinü, hogy a felszólamlási bizottságok Noviszadon kivül Szubotican, Szombatban, Becskereken, Pancsevón, Kikindán, esetleg Szentán és más nagyobb városokban is megalakittatnak és oft a helyszinén fognak tárgyalni.

— Ugyancsak az ujabb törvénynek alaki rendelkezései közé tartozik az, hogy »az adó kötelezett egy beadványban több adónemre vonatkozólag is benyujthatja a panaszát, ha a sérelmezett adónemek vele egy határozatban közöltettek.« Ebből következik, hogy ilyen esetben csak egy panasz bélyegilletéke rovandó le és a panasz nem szakitható ketté ugy, hogy az egyik része a felszólamlási bizottság elé, a másik a vezérigazgatóság elé kerüljön.

— Sőt ennél tovább megyek és azt mondom, hogy a forgalmi adótörvénynek a a határozata is hatálvát vesztette, amely azt mondja, hogy csak egy foku felebbezésnek van helye, mert az 1928. évi, tehát későbbi

törvény, kivételt nem türő módon kimondja, hogy a felszólamlási bizottság határozatai ellen a közigazgatási birósághoz, sőt bizonyos esetekben vagyis amikor a közigazgatási biróság a felszólamlási bizottság határozatát megváltoztatta, az államtanácshoz is van felebbezési jog (136. §.) Az eddig egyfoku helyett háromfoku felebbezést engedélyeztek.

— Ezek szerint a kereseti és *forgalmi adó ellen irányuló panaszok nem 15, hanem 30 nap alatt adandók be, a forgalmi adó felett nem a vezérigazgatóság, hnem a felszólamlási bizottság határoz és a forgalmi adó elleni felebbezés nem külön beadványban készitendő el.*

— Én még ezeknél is tovább menő következtetésbe merek belebocsájtkozni és azt mondom, hogy a forgalmi adótörvény 10. §-ának az a rendelkezése is megszünt, mely szerint elveszti panaszjogát az a fél, aki általános felhivásra nem adott be kellő időben adóvallomást. A forgalmi adótörvénynek ezt a korlátozó intézkedését, az uj törvény nem tartotta fenn, sőt azzal, hogy minden első foku határozat ellen korlátlanul megengedte a felebbezési jogot, okszerüen lehet következtetni és elfogadni azt az okoskodásomat, hogy az előző törvényben statuált rendelkezés, már nem létezik. Én legalább megkisérlem ezt az álláspontot végig harcolni és elvi határozatot provokálni.

Jugoszlávia mezőgazdaságának uj iránya a Privilegizált Agrárbank hitelpolitikájától függ

Dr. Koszics Mirko egyetemi tanár előadása a beogradi rádióban

A beogradi rádió vezetősége már régen felismerte, hogy a rádió nem csupán szórakoztató eszköz, hanem a legkiválóbb alkalom a tanitásra és a széles néprétegek nevelésére. A cél érdekében a beogradi studióban csaknem mindennap a legkiválóbb müvészek, egyetemi tanárok és egyéb kulturfaktorok tartanak előadásokat. A szerda esti müsor főrészében az ország egyik legkiválóbb közgazdasági szakértője, dr. *Koszics* Mirko egyetemi tanár, a noviszadi kereskedelmi és iparkamara főtitkára és az Agrárbank igazgatóságának tagja tartott előadást. »Agrárpolitikánk és a szabadalmazott Agrárbank feladatai« cimmel. Dr. Koszics Mirko a következőket mondotta:

— A felszabaditás után államunk vezetőinek az a nagy feladat jutott, hogy a termelést fokozzák és mindazokat földhöz juttassák, akik erre érdemeseknek bizonyultak. A felszabaditás után bekövetkezett az agrárreform, amelynek következtében felszabadultak a nagybirtokok és különösen az ország északi részében, a Vajdaságban, Horvát-Szlavonországban és részben Szlovéniában uj termelők kezébe kerültek a földek. Az agrárreform az északi részekben nem csak az uj organizáció kiépitését jelentette, de lehetővé tette egyben a fontos nemzeti és államérdekek érvényesitését is. Az agrárreform még nincs befejezve, mert, mint általában minden szervezésben, ebben is a pártharcok jutottak előtérbe, ami sokban hátráltatta a reformprogram teljes és rendszeres végrehajtását. Nem lehet az agrárreformot már csak azért sem befejezettnek tekinteni, mert az eddigi földosztások csupán provizóriusak, mig a végleges agrárreform törvény, amely ezt a kérdést rendezni hivatott, csak most van előkészületben. A pártharcok gazdasági szempontokból is sulyos kihatásai voltak, mert a pártélet, ami a kisgazdálkodót erősen befolyásolta, hátráltatta a munkát és igy történhetett meg az, hogy az agrárreform által felszabadult földek tiz százaléka még ma sincs kihasználva.

— Az agrárreform megszüntette a feudális viszonyt, Boszniában, valamint Hercegovinában kiküszöbölte a kmett-rendszert és Délszerbiában elimináltа a kmett-rendszerhez hasonló csiftcsija rendszert. Délszerbiában végrehajtották a kolonizációt, de ennek a jelentősége sokkal kisebb, mint az ország északi részében, a Vajdaságban, Horvát-Szlavonországban és Szlovénia egy részében végrehajtott telepités. Itt kihasznált és állandóan hasznavehető földek szabadultak fel és a telepités mellett leépitették a nagybirtokokat. A leépitéssel az agrárstruktura nem változott, mert a nagybirtokok felosztásával megalakult a kisgazdák rendszere. A kisbirtokok szétosztása az agrárproletáriátust is földhöz juttatta. Hogy a kisbirtokosok válságban vannak és termelési rendszerük nem tud a sulyos gazdasági krizissel megküzdeni, ez nem a mi speciális bajunk, hanem az egész világon jelentkező tünet. Ezen segiteni és a kis- és középbirtokokat meliorizációval talpraállitani csak egy olyan intézmény hivatott, amely állami vezetés alatt áll és amelynek a privilegizálás folytán módjában van a napi forgalomtól és áramlatoktól függetleniteni magát.

— A gazdasági krizis nem nálunk kezdődött. Már 1920-ban jelentkezett az Egyesült-Államokban, ahol a tulfejlett nagyipar és a mezőgazdasági tultermelés idézte elő. Azokban az államokban, ahol az ipar tulfejlett, igyekeznek a kisebb tápértékü gabonaterméknek helyett a táplálkozást nagyobb tápértékü termékekre, husra, tojásra stb. átszervezni. Kanadában, Ausztráliában és Chileben idejekorán felismerték az uj táplálkozási orientációt és ehhez mérten áttereltek a termelést is az állattenyésztés, sertéshizlalás, baromfitenyésztés felé. Az állattenyésztéssel megmentették a válságba jutott gazdálkodást, mert amilyen mértékben csökkent a termelés, olyan mérékben pótolta ezt az állattenyésztés. Más államokban a szemválogatással, mütrágyázással igyekeztek a termés értékét megmenteni és ezzel elkerülni a válság katasztrófális kimenetelét. Mindez természetesen a megfelelő hitellehetőségektől függ. Az a kérdés, hogy a hitel igénybevétele kifizetődik-e, vagy sem. A gazdag államokban a kölcsön olcsó, ott a mezőgazdaság kibirja a befektetéseket. Európában azonban a háboru után a kamat általában tiz, de kisebb tőkével rendelkező állmokban husz százalékra, sőt ennél is többre emelkedett. Természetes, hogy a kisgazdák ilyen kamatlábak mellett eladósodtak, holott az infláció idején könnyü szerrel rázták le magukról adósságaikat. A bankok csak jelzálogkölcsönöket nyujtottak, ami szintén megdrágitotta a hitelt.

— A mezőgazdaságnál egyébként ugyanaz a törvény érvényesül, mint az iparban. A termelés esik, ha a gazdálkodóknak nem áll elegendő olcsó hitel a rendelkezésére és esik akkor is, ha tulprodukció van. Az iparban már átélt az emberiség egy anarchikus megrázkódtatást, mig nekünk, az agrárállamnak a mezőgazdaság terén kellett a megrázkódtatást átélnünk. Mi termányeinket nagyrészt iparban gazdag államok piacain, Németországban, Csehszlovákiában, Ausztriában és részben Olaszországban helyezzük el, de ezek az államok is lassanként ujjászervezik táplálkozási rendszerüket. A mi kisgazdáink ugyan nem mindenütt egyenlő hozzáértéssel és intenzivitással termelnek, de ennek főleg a hiányzó tőke az oka. A forgótőke ma éppen ugy szükséges a termelőnek, mint az iparosnak, de a tőke nem elegendő és a kistermelők képtelenek gazdaságaikat ujjászervezni. A földmivelés rentabilitása abba a körbe tartozik, ahol az önsegélyző testületek és szövetkezetek nyernek létjogosultságot. Tény, hogy a vásárlókedv is hanyatlik azokban a terményekben, amelyek nálunk a mezőgazdaság főágazatait teszik ki, de a termelés is egyre növekszik és a kistermelő — megfelelő tőke hiányában — kénytelen terményeit olcsón értékesiteni. Nálunk a gazda azonnal értékesiti terményeit, mert nincs módjában kedvezőbb alkalmat kivárni. Nincs olcsó és kifizetődő hitele és még kevésbbé van tőkéje. Az időelőtti eladás egyik hátránya hogy az uj termés árai sokkal alacsonyabbak, mint a későbbi árak. Ezen kivül az uj termés romlandó és ez a vételáron is érezteti hatását. Az ujtermés — különösen gyümölcsben — sokszor huszonöt százalékban is romlandó, ami természetesen a gazdálkodó kára.

— Nincs más hátra, mint a mezőgazdaságnak is át kell térni a gazdálkodás uj rendszerére. Az áttérés nagy befektetéseket igényel, de ezt az olcsó hiteleknek kell lehetővé tenniük. Intenziv propagandát kell kifejteni a gazdálkodók körében, állami eszközökkel kell elősegiteni, hogy a gazdálkodó minél könnyebben áttérhessen az uj gazdálkodási ágazatra és csak a krizis okainak elimináláséval lehet a mezőgazdaságot rentabilissá tenni és jobb árakat elérni. Minden állam igyekszik gazdálkodóit nevelni és nekünk is minden eszközt fel kell használnunk arra, hogy gazdáinkat minél jobban kimüveljük és a termelés változó irányaira fogékonyakká tegyük. A propaganda és az ellenőrzés együtt jár és nekünk az iskolákon, sajtón, tanfolyamokon keresztül kell nevelni és ellenőriznünk a termelést. Mindenütt az egész világon erős harc folyik a placért és ezt a placot csak a propaganda eszközökkel lehet meghóditani. A szövetkezetek rendszere sem alakult ki nálunk célszerüen, mert az első szervezkedéseknél ebben is a pártharcok érvényesültek. Most azonban tul vagyunk a pártharcokon és gondolni lehet arra, hogy a szövetkezeteket realizáljuk és felhasználjuk arra a célra, amelyre születtek.

— Az ellenőrzés és a gazdák támogatásának egységes funkcióját egyedül a Privilegizált Agrárbank képes elvégezni. Ez a bank adhat olcsó kölcsönöket és teheti lehetővé azt, hogy a gazdák ne váltsák azonnal pénzre terményeiket. Az olcsó kölcsönnel és a szövetkezetek megtisztitásával, ellenőrzésével a mezőgazdaság munkaképessé válik és létrejöhet a termelés megosztódása. A termelőknek nem lehet célja csupán egyoldalu gazdálkodás. A gyümölcstermelés nem kifizetődő, de nem rentábilis az ipari növények termelése sem, hiszen a cukorrépatermelők csak azért foglalkoznak ezzel, mert előre kapják a kölcsönöket. A kistermelő tehát az előzetes kölcsönért foglalkozik az ipari növények termelésével és igy ki van szolgáltatva a kartelleknek, amelyek ezeket a termékeket vásárolják.

— A kisgazda sorsa a hiteltől függ és attól, hogy szövetkezetei milyen mértékben képesek támogatni őket. A szövetkezetek megtisztitása elkerülhetetlen, mert ezeknek a testületeknek kell a gazdálkodás átszervezését elvégeznie. A kisgazdálkodók tehát mindig a Privilegizált Agrárbank hitelpolitikájától függnek és ennek a hitelpolitikájától függ, a jugoszláv mezőgazdaságnak ujjászervezése is. Ez az intézmény hivatása magaslatán áll és bizonyára lehetővé teszi a gazdálkodás uj *orientációját.*

✱

Blair és a Jelzálogbank kötvényeit az állam elfogadja óvadékul. Noviszadról jelentik: Az Országos Jelzálogbank noviszadi fiókja értesiti a feleket, hogy a pénzügyminiszternek december 20-ikán kelt rendeletével Blair és a Jelzálogbank kölcsönkötvényeit az állam árlejtések alkalmával óvadékképen elfogadja és pedig a pénzügyminisztérium által havonta kiadott hivatalos árfolyamszámitás szerinti dinár értékben.

RADIÓ MÜSOR

SZOMBAT, január 4.

BEOGRAD 10.30: Gramofón. 11.45, 12.05: Vizállásjelentés. 11.52: Napi program. 11.57: Pontos idő. 12.15: Gramofón. 12.30: Börzehirek. 12.40: Rádiókvartett. 13.30: Napi hirek. 17.05: Meseóra. 18: Tamburazene. 19.30: Dr. Kosics Mirkó előadása az Agrárbankról. 20: Esti koncert. 21: Egyielvonásos a »Mária Magdaléna« cimü komédiából. 21.30: Pontos idő, hirek. 21.40: Cigánzene. 22.40: Tánczene.

ZAGREB 12.30: Gramofón. 17.30: Tánczene. 17.45: Mikrofón egy nagyvendéglő konyhájában. 20.30: Osztrák zene.

WIEN 11: A Cerda-kvartett zenéje. 15.30: A Geiger zenekar délutáni hangversenye. 17.50: Előadás Schiller szülőföldjéről. 18.30: Angol gyermekdalok. 19.55: Kamarazene. 20.30: Régi és uj operettek részletei.

BERLIN 16.30: Szórakoztató zene. 19: Olasz dalok. 20: Kabaré. Utána 0.30-ig tánczene.

BRNO 11.30: Gramofón. 12.30: Déli zene Pozsonyból. 16.30: Jazz. 19: Vidám est. 20.35: Gramofón. 21: A Bukalé-énekkar hangversenye. 22.20: Katonazene. 23: Kávéházi zene.

BRATISLAVA --.30: Gramofón. 12.30: A rádiózenekar játéka. 16: Gramofón. 16.30: Hangverseny. 19: Vidám est. 20.15: Szórakoztató zene 21: Közvetités Prahából. 22.20: Jónás Jóska cigányzenekara. 23: Közvetités Prahából.

BRESLAU 16.30: Uj amerikai zene, gramofónon. 18.55: Uj szórakoztató zene. 20.15: Berlini operettek egyvelege. 21.30: Berlini operettek egyvelege. 22.35—24: Jazz.

KATOWICE 19.25: Közvetités Warszawából. 20.30: Hangverseny. 23: Tánczene.

KÖLN 17.30: A duisburgi citeraegylet hangversenye.

KÖNIGSBERG 16.15—18: Hangverseny. 19.30: Könnyü zene. 21.10: Dal- és zongora-est. 22.30: Tánczene.

LEIPZIG 16.30: Szólisták hangversenye. 10.30: A dresdeni operai évad Wagner Richard idejében. 19.30: Jessel Leó zeneszerző müvei. 22.15: Tánczene.

MILANO 17: Zene Torinóból. 20.30—23.30: Operett Torinóból Utána: Tánczene. 23.40—0.30: Közvetités Torinóból.

PRAHA 11.15: Gramofón. 12.30: Zene Pozsonyból. 16.30: Jazz. 19.05: Vidám-est. 20.15: Gramofóntánczene. 21.20: A Bakule gyermekzenekar hangversenye. 22.20: Kávéházi zene. 23: Kávéházi zene.

BUDAPEST 9.15: A m. kir. 1. honvédgyalogezred zenekarának hangversenye. 9.30: Hirek. 9.45: A hangverseny folytatása. 11.10: Nemzetközi vizjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.05: A rádió házikvartettjének hangversenye. 12.25: Hirek. 12.25: A hangverseny folytatása. 1: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 2.30: Hirek, élelmiszerárak. 3: Piaci árak és árfolyamhirek. 4: Az Országos Magyar Cserkész Szövetség előadása. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés, hirek. 5.10: A Szociális Missziótársulat előadássorozata. 5.40: Gramofónhangverseny. 6.30: »Mit üzen a rádió«. 7.30: Vigjátékelőadás a Studióban. »Kék róka«. Vigjáték 3 felvonásban. Irta Herczeg Ferenc. Utána: Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye. 10.15: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hirek. Majd: A cigányzenekar hangversenyének folytatása.

Schmoll Pasta

patentnyitóval

legjobban bevált cipőkrém

36 **Öt szinben.**

Divatcipőkhöz fehér Schmoll-paszta

Padlóját, kövét, szőnyegét, ruháját miért nem mosatja „BRIXOL-al” mert pecsétet, foltot eltávolít, fertőtlenít, szagtalanít, illatosít

TÁRCA

Ostobák az emberek

Irta: Kosáryné-Réz Lola

— Nevetséges! — mondta és felkacagott. — Nézd csak, Emilia, már megint! Már megint! Hogy milyen ostobák az emberek!

Az asszony ijedten szaladt hozzá.

— Mi baj, mi történt?

— Olvasd kérlek! Olvasd csak! Ezt itt, ezt a cikket... Undorító.

— Miért?... Nem látom...

— Nem látod? Az ember a bőréből ki tudna ugrani. Nem látod? Azt mondja, Voltaire igy meg igy beszélt és lefirkál egy hosszu idézetet. Pedig hát nem Voltaire beszélt igy, hanem Robespierre... Multkor pedig Bacon helyett Shakespearet irtak.

Az asszony titkon felsóhajtott, aztán igy szólt vékony hangján:

— Miért olyan borzasztó ez neked? Nem mindegy, Voltaire mondta, vagy Robespiere vagy akárki más? Az a fő, mit mondott, jót-e, vagy rosszat, szépet e vagy rutat és haszna volt-e az embereknek belőle.

Az ura nagyon megharagudott.

— Bosszant, — kiáltotta szinte magánkivül. — Bosszant. Az ilyesmit kiteszik az ujságba, más tisztességes ember pedig egész életében nem jut nyomdafestékhez. Disznóság. Abszurdum. Tintát adj és levelezőlapot. Irok annak a cikkirónak olyan pár sort, hogy nem teszi az ablakába.

— Miért bántanád? Hátha a szerkesztője kezébe kerül? Hátha még fel is mondanak neki, amiért tévedett? A lelkedre vennéd?

— A férfi-etika, fiam, nem olyan, mint az asszonyok tejeskávé-etikája. A férfi-etika acél. Tiszta, hideg, kemény. A férfi-etika azt mondja, hogy tévedni egyszerüen nem szabad. A férfi-etika azt mondja...

— Édes istenem, de unalmas! — sóhajtotta magában az asszony. Már egész délután egyedül volt a férjével és rettenetesnek érezte a modorát. De szelid és alázatos arccal hallgatta tovább.

— A férfi-etika azt mondja, hogy hazudni még akaratlanul is férfiatlanság. De a tudatlanság, a felszinesség még a tudatos hazugságnál is rutabb előttem. Az ilyen ember miért nem megy kutyapecérnek?

— Tulzol, — próbálkozott az asszony. — Nagyon náthás vagy és ez tesz rosszkedvüvé?

— Ördögöt, — felelt a férfi. Pár pillanatra elhallgatott, az orrát fujta, aztán ujra kezdte:

— Nevetséges. Hogy milyen ostobák az emberek! De te véded őket. Te mindig véded őket.

— Csak akkor védem, ha ok van reá, — emelte fel az ujját az asszony. — Most pedig van ok reá, mert nem az emberek hibásak, hanem te magad.

— Micsoda? Nem az emberek hibásak ? — üvöltötte Laska Pál magánkivül. — Talán én tévesztettem össze Voltairet Robespierre-el?

— Nem te tévesztetted össze, — szólt az asszony leckéztető hangon. — hanem tulzottan érzed ezt a jelentéktelen irásbibát. Rosszkedvü vagy, bánt valami, a kávéházba sem mész, mint rendesen. Nem a náthád miatt maradtál itthon, ez látmiváló. Mindennek valami mélyebb oka van...

— Ördögöt, — felelte a férfi és kinézett mérgében az ablakon.

— Nem, nem, Pál, — folytatta az asszony rendületlenül — az előbb még gondoltam reá, hogy talán mégis a nátha teszi az egészet. Most már biztosan tudom, hogy nem. És hiába tagadnád, nekem van emberismeretem. Olyankor ha valami rágódik az ember lelkén és nem adhatja ki a haragját és keserüségét, keres valami jelentéktelenséget, abban megkapaszkodik, általánosit, beleviszi minden keserüségét és azt mondja: hogy milyen ostobák az emberek!

— Édes Istenem, de unalmas! — sóhajtotta magában a férfi és türhetetlennek érezte az asszony modorát.

— A női megérzés — mondta még diadalmasan az asszony — többet ér minden férfilogikánál még a te acél-férfi-etikádnál is többet ér, mert...

Csöngettek.

Laska Pál kiment.

Valami hordárforma ember érkezett és levelet adott át neki. Az asszony odabent csak ennyit hallott:

— A kisasszony...

A hordár elment. Laska Pál visszajött a szobába. Uralkodott magán, de látszott rajta, hogy legszivesebben ujjongani szeretne.

Egyenesen a fogashoz igyekezett, hogy a felöltőjét levegye. De az asszony megállitotta őt.

— Hová mész?

— A kávéházba.

— Ilyen náthával?

— Magad mondtad az előbb, hogy nem a náthám miatt maradtam otthon. Egy barátom vár. Sürgős megbeszélni valója van.

— S a hordár milyen kisasszonyról beszélt?

— A kenyereskisasszonyról, aki a levedet a hordárnak adta. Csak nem gondolod, kérlek, hogy a barátom majd kiszalad az uccára és hordárt keres?

És Laska Pál indult.

— Milyen szépen kisütött a nap! — szólt a küszöbön. — Hogyan is mondja Babér Imre, a költő? — Mégis szép az élet, bár nehéz... Vacsorára itthon leszek.

Eltünt.

— Babér Imre? — szólt az asszony utána gunyosan. Nem Babér Imre mondja ezt, hanem százszor és ezerszer megirták már előtte. Csupa férfiak, akik tele vannak acél-etikával. ...

De Laska Pál már nem hallotta. Lent sietett az uccán. És az asszony, utánnanézve az ablakból, mérgesen szólt oda az üres szobának, az uccának és a szemközti türelmes falaknak, de a hangja könnybe fult:

— Milyen ostobák az emberek!..

Eladó
Kiszomborban 100 hold elsőrendü
szántóföld
vetéssel, felszereléssel, tanyaépületekkel együtt
A birtok a Szegedre vezető köves ut mellett, a vasutállomástól 500 méterre fekszik.
Felvilágositással szolgál Vig Lajos Szenta

Legjobb minőségü ültetésre jól válogatott megbizható kitünő bor- és csemegeszőlőoltványok
kitartó amerikai alanyokon oltva, igen erős gyökérzettel, mérsékelt árban kaphatók.
Kérjen árjegyzéket.
Gyorgyevics Misa szőlőoltványtelep-tulajdonos
Noviszad, Kiszácsi ulica 10

Jugoszlávia ujonnan jóváhagyott térképe
bánsági, inspektorátusi és járási beosztással.
Nagysága 65 cm. Deroko professzor munkája. Ára 20 dinár. — Latin és cirill kiadás. — Megrendelhető a szerzőnél: Beograd, Majke Jevrosime ulica 6
5200

Anderl-Rogge elismerten elsőrendü
Leánynevelőintézet
GRAZ — Lessingstrasse 19 Telefon 29—93
Szünidei otthon is. — Felvilágositás, prospektusok

Mindennemü
LŐTT VADAT
nyulat, fácánt, foglyot, őzet, vaddisznót, szarvast
veszek
ab feladóállomás
Nagyobb mennyiség átvétele a helyszinen történik
E. VAJDA
vadnagykereskedő
Čakovec - Međumurje
Táviratcim: Vajda Čakovec
Telefónszám: 59, 60, 3 és 4
11944

FAZON VASABLAKOKAT, VASKONSTRUKCIÓKAT, valamint épület és géplakatos-munkákat, VIZ- és OLAJTARTÁNYOKAT, autogenhegesztést a legolcsóbban megrendelheti
REICHEL REZSŐNÉL
Noviszád, Banavska 2. Strelljačka 47.

Pénz
-kölcsönt kaphatnak gazdák, földre, házra hosszabb időre a legolcsóbb kamat mellett.
Ingatlanok vétele és eladása.
20 %-os koronabónokat a legmagasabb áron veszek
Telekkönyvi és kereskl. információk
Képviselőket mindenütt felveszek!
Dr. Belohorszky Adolf,
bank- és ingatlanügyvéd
Novisad, Šafarikova u. br. 7. I. em. 10

Keresek
társulást
nagyobb
baromfi-telephez
Ajánlatok „Szárnyas“ jelige alatt Schmoika Noviszád Jevrejska 7 cimre küldendők 15124

MODERN
uri- és hálószoba, konyha és előszoba, csillárok stb. elköltözés miatt
jutányos áron
eladók
Bővebbet REICH Ciril Metod trg 3.

»TRETORN«
naponta 30.000 pár
sár- és hócipőt
állit elő, amelyet millió és millió ember hord a legnagyobb megelégedéssel.
Vegyen
Ön is még ma
»TRETORN«
sár- és hócipőt,
mert ezek a legjobbak

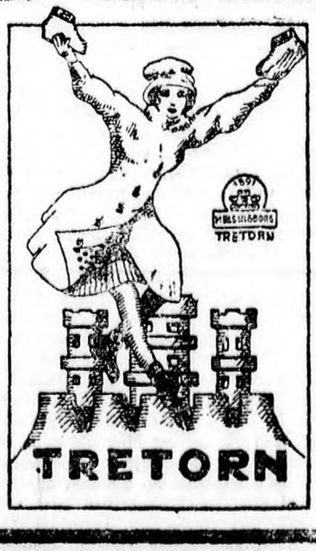

NYILT-TÉR

Stečaj

Novosadska Zan. Korporacija ovim raspisuje stečaj na upražnjeno mesto sekretara sa rokom do 15. januara 1930.

Sekretar se bira na osnovu §. 19. društvenih pravila na 1 godinu dana privremeno, posle čega uprava rešava o definitivnosti. Početna plata sa doplatcima je 2000 dinara mesečno.

Izabrati ima da nastupi mesto najkasnije 1. februara 1930. god. Taksiranoj molbi sa 25 din. taksene marke imaju se priključiti sva dokumenta sa uverenjem o moralnom vladanju, jer se protivna neće uzimati u obzir.

Iz sednice Upravnog i Nadzornog Odbora Novosadske Zan. Korporacije održane 27. dec. 1929.

Broj: 605—929.

Átvettem Lang Emil urtól a Vojvodina szállodát Novibecsejen, kérem mindazokat a hitelezőket, akiknek valamilyen követelésük van, hogy nyolc napon belül nálam jelentsék be.

N. Szopcsak
15113 Hotel Vojvodina, Novibecsej.

Autótulajdonosok figyelmébe

Ingyen nem, de a legolcsóbban vállalom a vulkanizálást!

ajánlom vulkanizáló műhelyemet. Javitások 50 %-al olcsóbban az eddiginél. Hó- és sárgummicipők javitása. Gép- és lakatosmunkákat, technikai szereléseket, vizvezeték- és csatornázást vállalok. Javitásokat azonnal és pontosan eszközlök.

Braun László, Noviszád
Futoški put 7. (az udvarban)
68

Menyasszonyi kelengyék,
férfi, női és gyermek-fehérnemüek mérték szerint. Ágy- és asztalnemüek. Pizsamák. Orvosi köpenyek.
Bécsi szabás! Kézi himzés!
Izléses, tartós, olcsó!
Tegyen próbarendelést
Pollák Leó fehérnemügyára
Senta (Bačka)
Számos köszönő- és elismerőlevél
136

Weitzenfeld i Drug
Szubotica
INTERURBAN TELEFON 192

Futószőnyegek, linoleumok, kárpitoscikkek, valamint lisztes-, korpás-, gabonás- és egyéb zsákok eredeti gyári árakon óriási választékban.

Kérjen árajánlatot.

Bécsi gázgyári **koksz,** I finomabb porosz **kőszén,** száraz **tüzifák**
POTASMAN fatelepén
Margit malommal szemben. Telefon 3-86

Malomszakmabeli tarifakezelésben jártas expeditor-hivatalnokot
keres nagy malom. Fényképpel ellátott, kimerítő ajánlatok referenciák és a fizetési igények megjelölésével a kiadóhivatalba küldendők „*Megbizható malomtisztviselő*" jeligére.
5175

UTAZÁS A FÖLD KÖRÜL 280 ÓRA ALATT

A ZEPPELIN VILÁGKÖRÜLI UTJA — IRTA: VÉCSEY ZOLTÁN

— Copyright by Bácsmegyei Napló —

VIII.

Hét órakor elhagytuk Litvániát is és amig Lettország felett repültünk, vacsorára szólitott a gong. Az amerikai a két hölgynek: feleségének és Lady Haynek tiszteletére kifogástalan szmokingot huzott magára. Most a japánok mellé kerültem. A Zeppelinen vacsorára hideget szerviroznak.

Bizalmatlanul néztem a felvágottra.

— Egyék csak nyugodtan belőle, — nyugtatott meg Osaki Minuito dr. — egészen friss, mintha most vásárolná akármelyik berlini hentesüzletben. A husnemüt, ételeket aszalt jégben őrzik.

— Aszalt jég? Hát az már micsoda?

— A legujabb technikai találmányok közül való.

— Tehát lassanként értelme lesz annak a magyar mondásnak, hogy hazamegyek Piripócsra jeget aszalni.

— Nagyon jó. De az aszalt jég nem tréfa. Tizenöt font báránykotlettet ötven font száraz jég (Trockeneis) közé tesznek, ezt azután üvegpapirba, majd aszfaltpapirba, azután impregnált kátránypapirba burkolják. A száraz jég — szilárd szénsav. Nevét onnan kapta, hogy sem nedvesség sem viz nem származik belőle. Amerikában 10—20 kg.-os cilinder alakul formában árusitják, előállitása igen egyszerü. A száraz jég hőfoka 80 C fok s lassanként elpárolog, anélkül, hogy valami anyagot hátrahagyna, ujból gázzá változik. Megfelelő csomagolásban nagyon sokáig eláll s hosszu utat kibir. Halakat, szárnyasokat, vajat s mindenféle romlandó élelmiszert kitünően konzervál, amellett könnyü, mert 90 kilogram aszalt jég ugyanazt a szolgálatot teszi, mint 1250 kiló rendes jég, amihez még 250 kg. sót is kell hozzáadni.

Kilenc óra tájban már ürülni kezdett az étkező. Éjszakának idején ez a helyiség szolgál a tisztikar szálláshelyéül s ezért — bár senkit fel nem szólitanak — nagyon szivesen veszik, ha az utasok kilenc, féltiz óra tájban kabinjukba vonulnak.

—

Csodaszép volt az est. Könnyü bárányfelhők között siklott tova hajónk, felettünk csillagos ég, alulról egy-egy kis városka villanykörtéinek fénye szüremkezik fel. Mr. Leeds ujból üzleti ügyeit intézi, egyedül ő tartja fenn a magánkapcsolatot a külvilággal.

Egyedül maradok Xéniával. Kilenc óra harminc perc. Bigesow határállomáson szállunk át s Minsk irányában repülünk. Xenia egyszerre megtörik s szépséges szemeiből könnycseppek pörögnek alá.

Nem zavarom, teljességgel átérzem fájdalmát, tudom, hogy elvesztett hazája, szülőföldje miatt kesereg. Bár mindene megvan, amit az élet csak nyujthat kiválasztottjainak, de a végtelen orosz sikság felett mégis eszébe jut a Donparti kastély, amelynek parkjában gondtalanul játszadozott mint kisgyerek s ha pajkos kedve támadt, össze-vissza rancigálta Ivanovics Szergej kozáknak bozontos szakállát. Felsóhajtott hozzá a csernozsjem, hangtalan melódiák zsongtak a száguldó kilátóhegy ablakai körül.

Mindjárt megbántam, hogy kiszaladt a számon, de már megtörtént:

—Nagyhercegnő csodálatosan bátor. Nem számitott azzal a veszedelemmel, mi történik akkor, ha a szovjet területén leszállásra kényszerülünk. Ön ugyan amerikai állampolgár s a csillagos lobogó védelme alatt áll, de hát itt annyi a »felelőtlen elem«, hogy Moszkva urai könnyen moshatnák kezüket.

— Azért vállalkoztam az utra, hogy lelkem még egyszer végigcsókolja az orosz földet. Nem feltünési vágy, nem divatos szeszély, sportszenvedély, vagy spleen vezetett. Ilyen alkalom csak egy akad az életben, fel kellett használnom. — Nézze!

Középső ujján hatalmas ékkövü gyürü szórt pazar fényt. Egy kis rugót megnyomott, az ékkő kifordult, belül üreges s az üregben egy parányi tubus.

— Ha nem várt baleset történne, ennek a tartalma pillanatok alatt végez velem.

Nevetve igyekeztem lezárni ezt a témát.

— Erre egészen bizonyosan nem kerül a sor. Szilárd és biztos alkotmány ez a modern Noé bárkája, németek csinálták. De azért egy kis romantika elkelne a végtelen szibériai platón. Tudja-e, hogy parancsnokaink minden eshetőséggel szám itak? Fegyvert és municiót is hozunk, hogy, ha valami vad vidéken baleset érne, megvédelmezhessük magunkat a benszülöttekkel s az állatokkal szemben, meg élelmiszert szerezhessünk be. Nem is volna érdektelen, ha Tibet felé kerülnénk el s ott le kellene szállanunk. A Robinzonok életét kellene élnünk, mig Sven Hedin expedíciója ránk nem találna.

Mr. Leeds már befejezte rádiózását és mellénk ült. Igen megörültem, amikor szives szóval invitált, hogy szabad időmet töltsem kabinjukban. Felesége nagyon sokat akar tanulni az uton és végtelen hálás lesz, ha igazi szakember nagyaráz el neki mindent.

A steward álmosan pislogó szemmel, szinte könyörögve nézett ránk. Előhuztam az órámat.

— Igaz, csaknem megfeledkeztem róla. Az órám még a berlini időt mutatja. Ott tiz óra van, most tódulnak ki a szinházakból. Alattunk tizenegyet mutathat a minski torony órája.

Kabinjainkba tértünk. Medias dr. már mélyen aludt gyapjutakarója alatt. Gyorsan levetőztem, bebujtam pyjamámba s én is aludni próbáltam. De két óra mulva dideregve ébredtem. Kabinunkat ugyan füti az elektromosság, de hát ez nem elegendő. Dermesztő hideg volt. Hatszáz méter magasságban szálltunk, a hőmérő öt Celsius-fokot mutatott. Magamra kaptam még egy-két ruhadarabot, válogatás nélkül, de ez sem sokat használt. Két óra volt hajnalban, pardon, már három óra s az éjszaka sötét tengere hasadozni kezdett. Kiugrottam az ágyból, mert az volt az érzésem, hogy aszalt jég között fekszem s beszaladtam a mosdóba. Itt legalább meleg vizet lehet kapni. Kimondhatatlanul jól esett, hogy kétszer-háromszor megmoshattam arcomat s kinyujtóztathattam meggémberedett ujajimat. Azután szabadtestgyakorlatokat végeztem, hogy meleget pumpáljak testembe. Négy óra tájt beszaadtam a konyhába, stewardunk már ott sürgött-forgott az elektromos kályha körül.

— Gyorsan egy kávét, Ernst. Megveszekedett hideg van.

Ernőcske kinyitotta a kávésbögre csapját. A meleg ital végtelenül jól esett. Már többen melegedtek a kályha mellett, a Paramount-gyár operatőrje, aki egész nap szakadatlan munkában van s 121.000 méter filmtekercset akar leforgatni a világkörüli uton, Kauder Gusztáv, a Vossische Zeitungnak a Zeppelinre küldött »külön tudósitója«, aki félóránkint ad le szikratávirójelentést lapjának. Lassankint éledni kezd a hajó, a nap már tiz fokra emelkedett a horizont fölé, a kabinablakok megnyilnak, az éjszakai didergésből magukhoz tértek szellőztetnek, Ernő az étkezőt is pillanatok alatt rendbehozta. Most repülünk el Vologda felett. Elég nagy város, de ugy tünik fel innen, hogy szinte több a templom, mint a ház. A templomok nagyok és gazdag ékitésüek, a házak nyomorúságosak. És már itt megkezdődik a tudatlan emberek menekülése előlünk. Európa városaiban óriási embertömegek fogadnak, itt már mindenki bemenekül a házakba a motorok zajára. Égi csodának tartanak. Innen kezdve 6000 km.-en át alig láttunk többet ötven embernél. Nincs telefonjuk, nincs rádiójuk, amiből megtudhatták volna utunkat, nem olvasnak ujságot, amely felvilágositotta volna őket. A Zeppelin utja északi Oroszország és Szibéria primitiv embereinek lelki világában, mint egy borzalmas sárkánymese fog tovább élni. Hát Európa még ez?

(Folytatása következik.)

Dr. Georg **Seibt** Berlin

három és négylámpás villanyrádiói

3, 4, 5 és 8 lámpás battériás gépei hangtiszták, szelektivek, egész Európát veszik

Hangszóróizenelleg legtökéletesebbek

Központi eladási hely:
Tehn. Biro Ing. Solarović Novisad
Futoški 68. — Telefon 2602.

SEIBT

Rádió a legjobb!

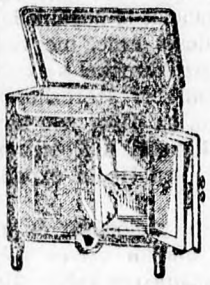

Szabadalmazott

jégszekrényeink árait leszállítottuk!

Mielőtt jégszekrényt vásárol, kérjen árjegyzéket és ajánlatot

BRAĆA GOLDNER jégszekrény-, fabutor- és rézárugyártól

SUBOTICA, Jugovića ulica 20. — Telefon 1—34

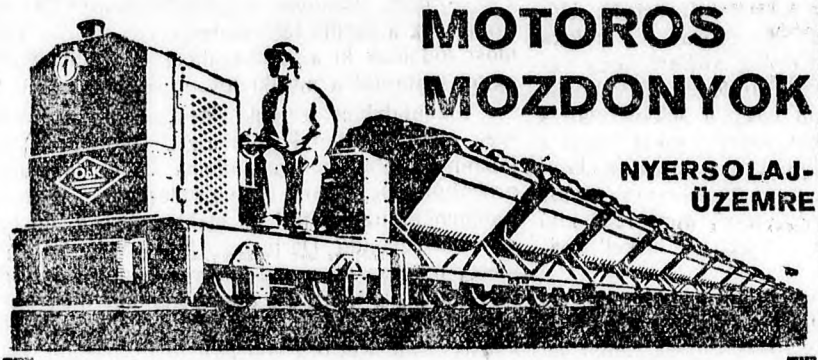

MOTOROS MOZDONYOK

NYERSOLAJ-ÜZEMRE

DIESEL-MOTOROS MOZDONYOK

könnyü vágányok számára. Különösen csekély üzemköltségek. Feltétlenül üzembiztosak a legnagyobb munkaképesség és tartósság mellett. 7·5 PS munkakifejtés számára. — Szolgálati suly 2·3 tv és nyomtávolság 550 mm-től feljebb.

ORENSTEIN & KOPPEL R. T.

Zagreb, Samostanska 2/II. — Tel. 59—64.

6.00

ZONGORÁK ÉS HANGSZEREK

elsőrendű világgyártmányokat, részletfizetésre ajánl

EDMUND KAAN SOMBOR

Kérjen ismertetőt!

Iró- és számozógépek

vétele és eladása

Betűk, hengerek stb. alkatrészek olcsón

Javitások legolcsóbban

Gémesi

speciál irógép-mechanikusnál, Subotica, Paje Dobanovačkog ul. 8

Nincs már drágaság!

2 dinárért kaphat 1 kiló

zöld paradicsomot, vizes uborkát, vagy savanyu káposztát. Továbbá leszállitott áron konzervfőzeléket, v logatott uborkát, vagy paprikát

Kemény D. Dezső

ecet- és konzervgyárában. Vojnovičeva u. 5. (Bejárat az uj uccán)

Gyenge

férfiak-nak

10 dinár beküldése esetén bérmentve küldöm szabadalmazott szenzációs találmányomat ismertető könyvemet. — Cím

„PATENT 608"
Cluj (Kolozsvár)
1. sz. postafiókbérlet.

15222

15029

Ajánlunk azonnali szállitásra

aszalt szilvát

ládában

I-a szilvaizt

500 kilón felüli mennyiségben

V. Petković & Ko. A. D.
Beograd, Jakšićeva ul. 5
Sürgönycim: SERBAGENCE
Telefon 15-26, 25-53

1930

év szenzációja

Szabados

mübutor

Subotica

Daničićev put 1

7281

OLCSÓ ALUMINIUM VÁSAR!

Krauser Károly cég üvegkereskedő

értesiti a tisztelt háziasszonyokat, hogy az aluminium vásár január 12-én kezdődik és két hétig tart. **SIGG-féle** aluminium főzőedényeket egységes alacsony árakon árusitja

SZŐRME-

különlegességek

Zsulyevitsnál

Subotica,
Sokolska ulica 15

10590

Fehér „Szokó" autóbusz

közlekedik naponta

Noviszád és Palánka között

Palánkáról	indul	reggel	5.20	órakor
Noviszádról	„	„	7.30	„
Palánkáról	„	délelőtt	11.20	„
Noviszádról	„	délután	16.00	„

Közvetlen vonatösszeköttetés
Kedvező árak, kényelmes utazás

31514

Mielőtt

narancsot, mandarint, citromot, marónit, mazsolát, datolyát, füget és más déligyümölcsöt

viszonteladásra vásárol, saját érdekében kérjen tőlem ajánlatot

Ceizler Károly, Subotica

14789

Marha hidmérleg

kettős vonó ruddal, korláttal, 2500 kg hordképességgel, Schember & Sohn Budapest-Wien gyártmány, teljesen jó karban

eladó

Felvilágositással szolgál a tulajdonos

MAVRO KAPETTER, OSIJEK III.

15275

"ALLEGRO"

egyesiti egy készülékben a speciális élesitőkövet és a fenőszijat. Automatikusan élesit minden beretvát.

Mindennap kellemesen, fájdalom nélkül beretválkozhatik.

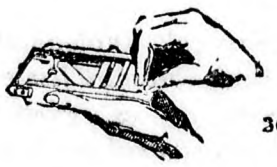

Több mint 300.000 darab használatban

Nikkelezve 210 dinár,
feketére lakkozva 155 dinár

★

Mindenütt kapható

Ezekkel a pengékkel Ön is meg lesz elégedve!

ROTBART-LUXUOSA
ROTBART-SONDERKLASSE
MOND-EXTRA GOLD
ROTBART (LILA)
MOND-EXTRA (GRÜN)

ROTH-BÜCHNER R. T. Beretváló készülékek és beretvapengék különleges gyára BERLIN-TEMPELHOF DN.
Jugoszláviai képviselet MORITZ A. KALDERON & CO., BEOGRAD, Knez Mihajlov venac 23. a.

BALOG LINA

Subotica Aleksandrova 5 — **Novisad** Vilsontér 7

Naponta friss rivierai vágott és cserepes virág

Alkalmi asztaldiszitést elvállalunk

Osztálysorsjegyet Lepedát és Jovánovicsnál Suboticán vegyen

I. osztály huzása január 16.-án 15089 Postai megrendeléseket a beérkezés napján elintézünk

Helyi képviselőt keresünk

lehetőleg olyat, aki irógépek, valamint kis- és nagy gépek eladásában gyakorlattal bir

Sam. Krausz i Sin

a „Torpedo"-irógépek vezérképviselete

Osijek, I., Kapucinska ulica 21

Mi fizetünk

gyárunk megbizásából készpénzben minden ›REKORD‹ gyorskötőgép tulajdonosnak, aki a mi részünkre dolgozik, tucat-páronként, csupán a végzett munkának dija fejében:

25-ös sima férfi zokniért	55 din.-t
43-as patent férfi zokniért	57 din.-t
20-as mintázott férfi zokniért	59 din.-t
30-as mintázott férfi zokniért	62 din.-t
84-es patent duplasarkas férfi zokniért	68 din.-t
47-es patent női harisnyáért	58 din.-t
87-es duplasarku patent női harisnyáért	71 din.-t
45-ös gyermek harisnyáért 2—6 évesig	55 din.-t
45-ös gyermek harisnyáért 7—14 évesig	57 din.-t
93-as és 95-ös mintázott sport harisnyáért	102 din.-t

Sálak, nagyobb ruhadarabok és divatcikkek készitési dija, munka megkezdése előtt, közös megállapodás tárgyát képezi:

azonkivül adunk a kész áruért ugyanannyi sulyu vagy értékü nyersanyagot, mint amennyit a kész áru nyom. 8 órai munka alatt legalább 1 és fél tucat harisnya köthető könnyü szerrel a ›Rekord‹ gyorskötőgépen.

Minden egyes gépvevőnel irásbeli megállapodást létesitünk ezentul is, ugy mint eddig is. Ennek ellenében

ti fizettek

egy teljesen komplett legujabb rendszerü ›REKORD‹ gyorskötőgépért csupán 3650 dinárt és ha ennek keresetéből élni akarsz, ugy tégy félre a gép keresetéből naponta csak 10 dinárt, még akkor is egy év alatt ugy megkereste a gép, annak beszerzési árát, hogy azt észre sem vetted.

Nem vagy köteles csupán a mi részünkre dolgozni, mert a tőlünk nyert anyagból dolgozhatsz mások részére is, például a rokonok, szomszédok, ismerősök sőt mások is szivesen dolgoztatnak e kis csodagéppel,

13251 **ők fizetnek**

azonban a mi gyári árainknál tetemesen többet és az ilyen privát munkákért legalább is 15%-al többet jövedelmez a kis gépecském, mint ha állandóan kizárólag csakis gyári munkákat végzel a mi részünkre. Mi azonban minden mennyiséget szivesen fogadunk és azonnal készpénzzel fizetjük.

Ingyenes tanfolyamunk állandóan zsufolva van és kérjük azokat az érdeklődőket, akik hozzánk akarnak jönni, sziveskedjenek előbb levélileg kérdést intézni és csak meghivásunk vétele után utazzanak ide, mert a helyszüke miatt nem áll módunkban azonnal beosztani a váratlanul és hivatlanul ideérkező t. vevőket!!

A „Rekord" gyorskötőgépek kizárólagos vezérképviselősége:

Berényi Zsigmond

Osijek I. Krežmina ulica 13.

A pályaudvar közvetlen közelében!

KINTORNA

Brumzala és felesége a szinházi előadás megkezdése előtt a szinlapot tanulmányozzák. Brumzala egyszerre csak megszólal:

— Kérlek, itt az áll, hogy a harmadik felvonás három esztendővel később kezdődik.

Brumzaláné megijed:

— De, remélem, hogy akkor még érvényes lesz a jegyünk...

*

— Borzasztó, barátom, sehogy se tudok kijönni a fizetésemből.

— Bezzeg ki tudok én! Csak az a baj, hogy nagyon is hamar.

*

Rendőr (az uj mozishoz): Milyen intézkedéseket tett ön tüz esetére?

A mozitulajdonos: A helybeli tüzoltóság tagjai tüzmestertől lefelé a belépődij felét fizetik.

*

Egy ujságiró most érkezett haza külföldi utjáról, elmesélte, hogy az egyik párisi varietében csupa furcsa számokat mutatnak be.

— Itt láttam a legkülönösebb zeneszámokat — mondotta. — Egy zongoramüvész a fejetetején zongorázott és egy hegedümüvész a lábujjaival játszott.

Erre megszólalt az egyik jelenlevő uriember:

— Az semmi. Nekem van egy hathónapos kis fiam az máris a lábujjaival játszik.

*

— Rémes, hogy a feleségem mennyi pénzt kér mindig tőlem.

— És mire neki az a sok pénz?

— Azt nem tudom, mert sohasem adok neki.

*

Francia vidéken a közmüvelődési kör elnöke bucsuzik a párisi vendégtől:

— Ön visszautazik most Párisba?

— Igenis.

— Én már csak vidéken tudnék lakni. Páris levegője egészségtelen. Hat évig éltem ott. Ebédlőm ablakai egy ovoda udvarára nyiltak, ahol kislánykák játszadoztak. Hát kérem megfigyeltem, hogy ezek a szerencsétlen kislányok hat esztendő alatt semmit se nőttek.

*

Védő: Kérem továbbá tekintetbe venni, tekintetes törvényszék, hogy a vádlott a nevelésében, sajnosan, nélkülözni volt kénytelen a szerető atyai kéz irányitását. Mi több: nem is látta az édesatyját soha. Amikor született, az atya már a fegyházban ült tizenhat évi büntetésének kitöltése végett!

A biró (közbevág): Hiszen a vádlott már rég tulhaladta tizenhatodik évét! Hogy lehet az tehát, hogy sohasem látta az atyját?

A védő: Mert amikor az atya kiszabadult, akkor *már a fiu ült benn!*

Ing. Kovács Sándor

okl. gépészmérnök gépműhelye

Novisad, Kralja Aleksandra 7

Gyárt: Dugattyus szivattyukat 8.5 m. szivóképességgel. Szabadalmazott differenciáltáttételü hengerfurókat, komplett jéggyári és hűtőtelepeket, szab. hűtőautomatákat.

Vállal: Nagy Dieselmotorok, szivógázmotorok és gőzgépek teljes gyári javitását, hengereinek utolérhetetlen pontos kifurását szabadalmazott hengerfuróival. Precizebb erőátviteli berendezések felállitását. Üzemek felülvizsgálását, indikálását teljesitmény és gazdaságosság növelése szempontjából. Homlok és kupkerekek, csavar és csigakerekek készitését.

Hentesszövetkezeteknek zsirkeverőberendezést

Tanoncok felvétetnek

15'33

Acél- és szürkeöntőde

keres több, ügyes

kéziformázót,

akik a sablónmunkákban teljes jártassággal birnak

Ajánlatok Braća Bohn, Vel. Kikinda cimre küldendők

14962

ALKALMI VÉTEL

Eladó agrármentes prima 257 hold **szántóföld,** közvetlen község mellett Suhopoljen (Szlavóniában, Virovitica mellett) családi okokból **rendkivül** kedvező feltételekkel holt és élő felszereléssel

AZONNAL ÁTVEHETŐ

Cim: IVAN TUMBASZ, SUHOPOLJE

30'5

Gyáros fia

Fiatalember komolyan és rövidesen

nősülni óhajt

Jó anyagi viszonyok között élő leány, özvegy esetleg elvált hölgy ismeretségét keresi. Nősülésével 27 éve fennálló, virágzó gyár beltagja lesz

Ügynökök kizárva!

Leveleket „Boldog házasság" jeligére a kiadóba kérek

1977

A vajdaságiak kedvelt találkozóhelye

BUDAPESTEN a

KÖZPONTI SZÁLLODA

VII, Baross-tér 23

a Keleti pályaudvarnál

Teljesen ujonnan berendezett kényelmes családi ház.

Központi fütés, hideg-meleg viz.

Mérsékelt polgári árak.

A Bácsmegyei Naplóra való hivatkozással

20% engedményt kap

Testvérvállalat

OSTENDE KAVÉHAZ

Tulajdonos: GROSZ ÖDÖN

Ne vegyen tüzifát, kokszot és szenet addig, **amig nem kér ajánlatot** **Vujkovics J. és Társa cégtől** **Jukićeva ul. 41** **Telefon 6-69**

LIFKA-MOZI

Csütörtöktől vasárnapig
2 csodás ujdonság! 2 nagy sláger!

EVELIN HOLT
Erna Morena, Atila Hörbiger

Az örömutca asszonya

Merész tárgyu társadalmi dráma Wohlbrück Olga regénye után. Egy főuri körök utján látogatott mulatóhely botrányairól

Támadás a mexikói expressen

Kalandor film életre halálra a vadnyugaton
Főszereplő: FRED TOMSON

LEVELEZÉS

Babaklinika, mindenféle babajavitást olcsón és azonnal elkészit. Pašićeva ul. 6. 13582

HÁZASSÁG

Boldog házassághoz is kell pénz. Vegyen Gyetvainál sorsjegyet, biztosan nyer. 14116

FOGLALKOZÁS

Pincérügynökség keres és elhelyez mindennemü kávéházi, szállodai és privát személyzetet. Freudenfeld Vilmos ügynök, Pancsevó. 14465

Szesz-szakmában jártas vagyok, kereskedelmi érettségim van, licsnó právóval rendelkezem. Állást keresek. Megkereséseket »Szeszhivatalnok« jeligére a kiadóba kérek. 15130

Bérmunkát, tömegcikkek gyártását, préselést, csiszolást, nikkelezést vállalunk. Zephir-kályhagyár, Subotica. 15050

Kitünő minőségü könnyü
RÓDLI
vlezontcladásra utánvéttel
70.— dinár
több vételnél 65 dinár
Kovács Ferenc
Szubotica, Ciril Metod trg 20.

Ház
Novisad legforgalmasabb negyedében, lakással, nagy raktárral és pincékkel kemény anyagból épitve,
eladó
A telek nagysága 3500 négyzetméter.
Bővebbet Sztojkovics Gyurónál Novisad, Kralja Petra ulica 20

Novisad főutcájában jól bevezetett
étterem és sörző
családi okok miatt teljes leltárral sürgősen
nagyon olcsón eladó.
Cim: Vlaskalić hirdetőiroda Kr. Aleksandra 21

Elsőrendü, nápolyi 516
marónit
teljesen egészséges áru, 60/65 és 70/75 kg-ént, 30 kg-os zsákokban, legolcsóbban szállitunk
Rudolf Ehrenfreund i Sin
Osijek I.
Telefon 210
Táviratcim: RUDSIN

Kovács-gépészt keresek március 1-i belépéssel. — Ajánlatok a fizetési igények megjelölésével idb. Budisin Lázóhoz, Velika Kikinda intézendők. 15183

»Herson« cégnél leadott bőrkeztyűjavitások Aleksandrova ulica 15 alatt (Prokesch-ház, földszt balra) átvehetők. Ugyanott folytatólagosan bőrkeztyűk szakszerü javitása és tisztitása. 15209

Ügyvédi irnokot kezdő fizetéssel felveszek. Dr. Csányi, Manojlovićeva 3. 15300

Magános nő, 35—40 év körüli, mindenesnek kerestetik fiatal házaspárhoz szerényebb fizetéssel. Jó bánásmód biztositva. Sombor »Uránia« postafiók 30. 59

Tisztelettel értesitem a **csizmával foglalkozó** iparostársaimat, hogy csizmaszár szakszerü készitését elvállalom. Sebetić Antal, III., Sudarevićeva ul. 76. 49

Intelligentes Fräulein mit Klavier- und deutsch-serbischen Sprachkenntnissen sucht Posten zu Kindern. Anträge unter »E. K. 30« an die Administration des Blattes erbeten. 60

Utazót, jól bevezetett cikk eladására azonnali belépésre felveszek. Berger László Subotica, Terezijana ulica 3. 73

VÉTEL-ELADÁS

Zephir-, Rekord- fa- és széntüzelésü **kályhák, Elite-tűzhelyek** zománcozott, nikkelezett és fekete kivitelben kaphatók. Barzel vaskereskedés, Subotica. 10444

Eladó egy használt kredenc, teljesen jó pléhajtó és több más butordarab. — Cim a kiadóban. 14721

20%-os koronabónokat legmagasabb áron vásárol Pučka Štedionica, Osijek. 14860

Vasutállomással szemben levő ház, vendéglővel és szállodával eladó. Cim: Forrai, Hotel »Šumadija«, Velikibecskerek-Begej. 15122

Hoffherr-Schrentz, 5 HP kazán, huzatos, jó állapotban, olcsón eladó. »Poljoprivreda« Lanz-képviselet, Veliki Becskerek. 15196

Billiárd, teljesen jókarban levő, eladó. Érdeklődni lehet Adler Simon, B Petrovoselo. 15168

Keresek 1 vagon száraz répaszeletet. Ajánlatot kérek rinfusa, frankó feladóállomás. Hideghéthy Pál, Vukovár. 15169

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetüs és elemző kétszeresen számit. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár. Csak felbélyegzett jeligés leveleket továbbitunk.
Kérdezősködésekhez válaszbélyeg mellékelendő

Kanfe 1500—2000 Kg. dicken, ranzigen Salzspeck für Industriezwecke. Angebote an Eduard Drassinover, Zenica (Bosnien). 15190

Malom, kereskedelmi ház község központjában igen jutányosan eladó. Bővebbet Csordás Péternél, Kulpin, Bánát. 15174

Szalagfűrész, magánjáró, olcsón eladó. Megtekinthető Somborban, Bogyó kovácsnál, Drankovićeva ul. (Bezdáni ut) 35. 54

Kihullott és vágott hajat a legmagasabb áron vesz Lagner fodrász, Pašićeva ulica. 13562

Eladó 140 holdas, elsőrendü birtok, csupa szántó, szép épületekkel. Ára 8000 dinár holdankint. Vételhez nem szükséges az egész összeg. Bővebbet Kramer ügynökség, Osijek, Lonjarska 10a. 14982

Eladó jóforgalmu fűszerüzlet, családi okok miatt. Šumska ulica 36. 55

Tekintse meg a
Paplanipar
készáruraktárát. Fonsiera palota. Bejárat a kisuccából. 12408

Farkaskutyát elárvereznek a városházán ma, pénteken, rendkivülien gyönyörü példány. 50

Fabódé, alig használt, trafiknak vagy gyümölcsbódénak alkalmas, jutányosan eladó. »Bega« hirdető, Velikibecskerek. 58

Szürmebunda olcsón eladó. VIII., Karadžićeva ul. (Bárányköz) 10. 52

Gyapjufonalat kötődék részére minden minőségben és vastagságban azonnal és olcsón szállit Karl Prelog, Ljubljana, Gospodska ulica 3. 12128

Melgunarason a Dömötör József-féle nagyvendéglő nagy táncteremmel helyi engedéllyel szabadkézből eladó vagy bérbeadó. — Bergel Leó, Szenta. 35

Megvételre keresek 6—8 méter hosszu személyszállitóhajót. Cim a kiadóban. 47

Háztelek a VII. körben, 125 négyszögöl, eladó. Felvilágositásokat ad Dr. Wilheim ügyvéd irodája. 53

Kedvező alkalom
Elköltözés miatt
jutányos áron
eladó:
Komplett háló- és uriszoba, előszoba, konyhaszekrény, képek, kb. 800 kötetes legmodernebb könyvekből álló könyvtár, csillárok stb. Bővebbet Reich, Ciril Metod trg 3.

KÜLÖNFÉLE

Dácska Topolán, a község legforgalmasabb helyén fűszerüzlet és pékség teljes berendezéssel és lakással kiadó és azonnal átvehető. Érdeklődni a tulajdonosnál, Nagymálykuti villanyszerelőnél, Fő-utcai 1555. 15132

Kiadó szoba-konyhás tiszta lakás és egy szuterén üzlethelyiség. Harambašićeva 14. 51

1516
MINDENKI TUDJA!
csak még Ön nem, hogy kedvező feltételü
részlet lefizetésre
is kaphat nálam nagyon olcsón mindennemü rőfös árut, különösen férfi és női szöveteket.
Mindenki saját érdekében bevásárlása előtt érdeklődjön áraim felől
BERGER GYULA
kézmüáruüzlete, SUBOTICA, Terezijina ulica 3.

Érdekli
Önt is az üzleti világ minden eseménye.
AZ ÜZLET
nevü közgazdasági lapból tájékozást nyerhet az üzleti világ eseményeiről.
Kérjen
ingyen
mutatványszámot a kiadóhivatalból
Budapest, VI., Andrássy-ut 29

VÁROSI MOZI

Csütörtök — vasárnap
a kis Hamupipőke
Janet Gaynor legnagyobb sláger-filmje
Krisztina
Romantika, szerelem, öröm és szájdalom filmje
Főszereplők:
Janet Gaynor
Charles Morton, Rudolf Schildkraut
Fox-film UFA filmhiradó

Olcsóbb mint bárhol, csakis Földes Samu ruháruházában, Szuboticán Rudics ucca gyümölcspiac. (saját ház). Férfi öltöny 360 dinártól, férfi télikabát 350 dinártól, gyermekruha 150 dinártól, női télikabát 325 dinártól, bőrkabát 850 dinártól, elegáns raglán 600 dinártól, plüssbélásos sálgalléros, rövid angol bunda 800 dinártól és városi bunda 1400 dinártól. Nagy választék felöltökben, trencskotokban, utazóbundákban (kocsira, autóra) gyermek télikabátokban. Tessék meggyőződni. Ügyeljen a cimre. 12298

22 éve ismert Larucin kapszulák a legjobban beváltak mindennemü hugycsőbántalmaknál, női fehérfolyásnál. Gyógyszertárakban és drogériákban dobozonként 25 dinár. Postai szétküldés Blum gyógytár, Szubotica, főpostával szemben. 11070

Hotel »Amerika« Szentán tiszta szobák, jó koszt, legjobb italok. Fürdő mindennap. 14829

Lakás két szoba, előszoba, konyha mellékhelyiségek kiadó, Markovićeva ul. 22. 15278

Ujoncok! Szakavatott egyének pontos felvilágositásokat adnak katonai természetü, különösen sorozási, szolgálati idő meghatározására és jogos esetekben a szolgálatok megrövidítésére vonatkozó ügyekben. Nemzetközi Iroda, Subotica, Aleksandrova 9. 15291

Kiadó lakások Szomborban. Azonnalra: Apatinska ulica 4. szám 2 szoba, konyha, éléskamra havibér 400 dinár, Dalmatinska ulica 3. szám 2 szoba, konyha, éléskamra, havibér 400 dinár, február 1-re: Bezdanski put 40. szám alatt 3 uccai szoba, konyha, éléskamra, havibér 800 dinár, Bezdanski put 40. szám alatt 3 udvari szoba, konyha, éléskamra, havi bér 500 dinár. Bővebbet Lederer Leónál, Szombor. 15287

Közvetitjük a legrövidebb idő alatt az engedélyek minden fajtáját, állampolgársági, itt-tartózkodási engedélyt (trafik, kávékimérés, lično i mesno pravo stb.) Nemzetközi Iroda, Subotica, Aleksandrova ulica 9. 15291

Észak- és Délamerika összes államainak jegyzéke minden odautazásra vonatkozó utbalgazitással most tiz dinárért kapható. Küldhető posta- vagy okmánybélyegekben. Nemzetközi Iroda, Aleksandrova ulica 9, Subotica. 15291

Kiadó háromszobás modern lakás. Cim a kiadóban. 29

Örökbeadó egy 2½ éves, keresztény, szép, értelmes, egészséges fiugyermek. Érdeklődök forduljanak Gonda Lászlóhoz, Pančevo, Cara Dušana 146 cimre. 67

Üzlethelyiség a gyümölcspiacon, a tejcsarnok mellett azonnalra kiadó. Bővebbet Földes ruhaüzletben. 71

Elfogadok szerény dijazásért elaggott öregeket, gyógyithatatlan betegeket. Jó bánásmód és szakszerü ápolás biztositva. Bővebb felvilágositást levélben adok. Karolina Nikolics Noviszad, Arze Pajevića ulica 6. 72

Piros rózsához cimzett uj étkezdében, közvetlen a barátok temploma mellett **kitünő házikoszt,** kihordásra is. — Ebéd 10, vacsora 6 dinár. Keller A. tulajdonos, Reitz üzletvezető. 14743

Egy udvari szoba az összes mellékhelyiségekkel február 1-re kiadó. Érdeklődni a Richter-büffében, dr Popović ház. 15281

Prima retorta faszenet, beočini portland cementet, pécsi kovácsszenet, tüzifát és kokszot
ajánl
Révai Adolf
Subotica, Sokolska 2
Telefon 551
1.09

Pénzkölcsönt
kaphat előnyös feltételek mellett földekre, házakra, értékpapirokra ékszerekre és egyéb értékkel biró tárgyakra
Kemény H.
banküzlet által, Subotica
Manojlovićeva ulica 3
5205

Tüzifa
Bükk, gyertyán és tölgy fe vágva és házhoz szállitva
100 kg.-ként 38·— dinár
Kokszot és a többi tüzifaszenet a legolcsóbb napi áron; vasonvételnél nagy árkedvezmény.
J. ETVEŠ
atelep
Sava Tekelia (Ilalasi) ut 23.

Virágai
gyönyörűen fejlődnek és pompásan virulnak ha **Kettipos** növénytápszerrel nevelik őket.
Ára 12.30 és 42 - Din.
Szorgalmasan TÖJÖK aprószárnyasok nevelésére, hizlalására és baromfibetegségek ellen utolérhetetlen a TÖJÖ baromfipor
Ára 10.- 40 dettis Din.
Szabadics elnevezésű termékek
Pharmaceutical Z Schwarzberg Zagreb

A szerkesztésért felelős BRÓDY MIHÁLY. Nyomatott a kiadótulajdonos Minerva r.-t.-nál. Felelős kiadó: NAGY SÁNDOR Szubotica.